

KARLSTADS UNIVERSITETS

ÅRSREDOVISNING 2015

KAU.SE

Diarienummer: C2016/101

Redaktör: Magnus Byman

Tryck & layout: Universitetstryckeriet, Karlstads universitet, 2016

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING

Rektor har ordet	6
Studentkåren har ordet	7
Organisation	8
Sammanfattning	9

UTBILDNING PÅ GRUNDNIVÅ OCH AVANCERAD NIVÅ

Efterfrågan på program och kurser	12
Utbildningsvolym och studieresultat	15
Redovisning av utbildningsuppdraget	19
Examina på grundnivå och avancerad nivå	22
Kvalitetsarbete inom utbildningsverksamheterna	25
Bedömningar och avvägningar avseende utbildningsutbudet	27
Samhällets behov av utbildning	29
Lärarytelse	31
Internationella studentutbyten	33
Intäkter och kostnader för utbildning	35

FORSKNING OCH FORSKARUTBILDNING

Utbildning på forskarnivå	40
Forskarexamina	42
Kvalitetsarbete inom forskningsverksamheterna	44
Vetenskapliga publikationer	45
Intäkter och kostnader för forskning och forskarutbildning	48
Innovationskontoret Fyrklövern	52

PERSONAL OCH EKONOMI

Personalstruktur	56
Kompetensförsörjning	59
Ekonomisk redovisning	61
Resultaträkning	65
Balansräkning tillgångar	66
Balansräkning kapital och skulder	67
Anslagsredovisning	68
Noter till resultaträkning	69
Noter till balansräkning	72
Tilläggsupplysningar	76
Prestationsmått	78
Redovisning av takbelopp	80

VÄSENTLIGA UPPGIFTER, UNDERSKRIFTER M.M.

Intern styrning och kontroll	84
Väsentliga uppgifter	86
Styrelsens underskrifter	88

Mycket projektmedel från EU

Under år 2015 lämnades de första beskederna från EU:s nya ramprogram för forskning, Horizon 2020. Totalt har Karlstads universitet under året fått besked om projekt som kommer att omsätta 37 miljoner kronor.

Konstnärlig examen

Karlstads universitet har fått klartecken för att utfärda konstnärlig högskoleexamen och konstnärlig kandidatexamen.

Det meddelade Universitetskanslersämbetet i juni. Därmed kan bland annat musikerprogram erbjudas vid Musikhögskolan Ingesund.

11 220

studenter

...fanns registrerade vid den årliga studenträkningen den 6 november. Det är 136 fler än samma datum föregående år.

Norgesamarbeten

Våren 2015 öppnade den nya utlysningen inom Interregs Sverige-Norge-program. Alla fyra inlämnade ansökningar där Karlstads universitet medverkar har beviljats medel.

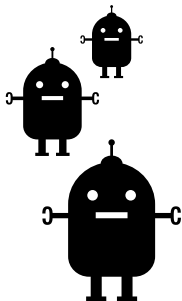
Miljoner till russindisco

Riksbankens jubileumsfond har beviljat 2,5 miljoner kronor till fyra forskare i sociologi från Karlstads universitet. I sitt projekt kommer de att undersöka nöjesdans för äldre: "russindisco". Syftet är att bredda bilden av äldres vardagsliv och diskussionen om ett aktivt åldrande.

Robotjournalistik

Robotjournalistik och sociala algoritmer är i fokus för ett nytt forskningsprojekt för medie- och kommunikationsvetenskap.

Forskningsprojektet beviljades under 2015 finansiering för tre år, motsvarande 3,7 miljoner kronor, från Anne-Marie och Gustaf Anders stiftelse för medieforskning.

Akademisk högtid med hedersdoktorer

Vid årets Akademiska högtid promoverades 21 nya doktorer och 2 professorer installerades. Inger Sandberg, författare till bland annat böckerna om Lilla spöket Laban, och tonsättaren Sven-David Sandström välkomnades som hedersdoktorer.

2015

Högsta betyg

Vinnova utvärderade under år 2015 svenska lärosätens samverkansarbete. Karlstads universitet fick högsta betyg och ett ekonomiskt bidrag på 2,9 miljoner kronor för att vidareutveckla samverkansarbetet.

Medel från Vetenskapsrådets stora utlysning

Fyra forskningsprojekt beviljades medel i årets stora utlysning från Vetenskapsrådet. Projektmedlen omfattar 16 miljoner kronor. Projekten som har som beviljats finansiering är: Fortbildning på Facebook, Uppkopplade klassrum, Hållbara polymersolceller och Fördjupade studier av separationsmetoder.

4

forskningsprojekt

Stort intresse för psykologprogrammet

34 813 personer sökte till höstens kurser och program vid Karlstads universitet. Av dessa sökte 2 639 det nystartade psykologprogrammet, varav 384 sökte programmet i första hand.

Årets alumner 2015

Leif Gustavsson & Anna Lööf Falkman

Varje år utser Karlstads universitet två tidigare studenter till årets alumner. År 2015 utsågs Leif Gustavsson, beredskapsdirektör på Länsstyrelsen i Värmland och Anna Lööf Falkman, VD på Mariebergsskogen i Karlstad.

Samverkan med industrin

Den materialvetenskapliga forskargruppen CMM har beviljats medel från KK-stiftelsen för ett projekt med målet att förlänga livslängden hos stål. Bidraget omfattar 8 miljoner kronor och projektet drivs i samarbete med företagen Atlas Copco Rock Drills AB, Ovako AB, Sandvik Mining Rock Tools AB och Uddeholms AB.

38%

Antagning till höstterminen

Karlstads universitet antog inför höstterminen 11 220 studenter, varav 3 052 är nya programstudenter. Lärosätet kvarstår därmed på en historiskt hög nivå. Sedan år 2008 har antalet antagna ökat med 38 procent.

Rigmor Gustafsson

adjungerad professor

I mars fattades beslutet att inrätta en ny professur vid Musikhögskolan Ingesund. Wettergrensprofessuren, uppkallad efter instiftaren, kommer de första två åren att innehåsa av jazzsångerskan och alumnen Rigmor Gustafsson.

Livsvillkor för barn och unga

Professor Curt Hagquist och hans forskargrupp beviljades år 2015 sex miljoner kronor från Forte, Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd. Detta för att under tre år fortsätta sitt forskningsprogram om orsakerna till den ökade psykiska ohälsan bland unga.

REKTOR HAR ORDET

Det gångna året har på många sätt varit ett bra år för Karlstads universitet, till och med mycket bra.

På några år har vi vänt ett ekonomiskt underskott till en ekonomi i balans. Verksamheten har utvidgats och myndighetskaper används för strategiska satsningar istället för att täcka underskott.

Vi gläds åt nya examensrätter. Under år 2015 fick vi besked om examensrätt på konstnärlig grund. Därmed har vi bättre förutsättningar att stärka universitetets konstnärliga forsknings- och utvecklingsarbete. Och vi kan fullt ut nyttja Musikhögskolan Ingesunds unika lärarkompetens och kreativa miljö. Nu förbereder vi nya ansökningar; arbetet med en juristsökan är i slutskedet.

Vi har beviljats medel från en bredd av finansiärer, bland andra EU, KK-stiftelsen, Riksbankens jubileumsfond, Vetenskapsrådet och Formas. Samtidigt har Vinnova gett oss toppbetyg i två granskningar, vilket har resulterat i mer projektmedel till vårt arbete med innovation och samverkan. Att vi nått långt inom forskningen är, tror jag, resultatet av en kraftfull prioritering och profilering.

För drygt två år sedan utsåg universitetet två excellenta och tre starka forskargrupper. Satsningen innebar att 45 miljoner kronor av vårt forskningsanslag togs i anspråk. Det är djärvt vågat. I den andan fortsätter vi när vi nu utser ytterligare två starka grupper. Satsningarna är nödvändiga för att Karlstads universitet ska fortsätta att utvecklas, för att vi ska synas, attrahera duktiga medarbetare, rekrytera externa medel samt att våra utbildningar ska bygga på och knytas till forskning av riktigt hög kvalitet.

Det finns självklart även problem och utmaningar som vi inte ska glömma bort. Vi är mitt uppe i en omställning efter vårt beslut att avveckla vissa ämnen. Det är svårt, men också angeläget, att lyckas med en sådan omställning och samtidigt, inom andra områden, arbeta med de rekryteringar vi behöver genomföra. Vi bromsar och gasar samtidigt.

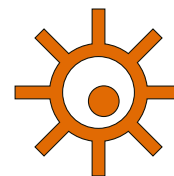
Därutöver finns stora utmaningar av ett helt annat slag och faktiskt en helt annan dignitet. Vi lever i en värld som brinner. Den senare delen av år 2015 präglades av stora flyktingströmmar. Som universitet – och med-

människor – har vi haft anledning att fundera över vår roll och vilka insatser vi kan göra. Tillsammans med andra myndigheter och offentliga aktörer kan vi göra mycket. Det arbetet och många andra utmaningar väntar år 2016. Och jag menar att vi är bättre rustade än på länge att anta dem!

Åsa Bergenheim
Rektor vid Karlstads universitet

KARLSTAD STUDENTKÅR

STUDENTKÅREN HAR ORDET

Karlstad Studentkår är en partipolitiskt och religiöst obunden organisation verksam vid Karlstads universitet. Karlstad Studentkårs huvudsakliga syfte är att bevaka och medverka i utvecklingen av utbildningen samt förutsättningarna till studier vid Karlstads universitet. Karlstad Studentkår grundades 1967 och är medlem i Sveriges Förenade Studentkårer (SFS).

ÅRET SOM GÅTT

Karlstad Studentkår har växt under året och under höstterminen fick vi över 4 100 medlemmar vilket är rekord sedan kårobligatoriet avskaffades. Detta är mycket glädjande, vi tror att ett tydligt påverkansarbete kombinerat med bra medlemsförmåner och våra lokaler inne på universitetet är faktorer bakom det växande medlemsantalet. Dock lider vi av resursbrist och organisationen är ansträngd, något som följer trenden i studentkårer i hela Sverige. Därför välkomnar vi den utredning Universitetskanslersämbetet (UKÄ) ska genomföra under 2016 för att analysera vad som behövs för ett starkt och oberoende studentinflytande. Ett gott samarbete med Karlstads universitet har bidragit till att vi hittills tagit oss igenom de utmaningar vi stött på. Vi ser fram emot en fortsatt bra samverkan under 2016.

UTBILDNINGSFRÅGOR

Under 2016 väntas UKÄ få uppdraget att utveckla ett nytt system för kvalitetssäkring i högskolan där lärosätena får större ansvar för sin egen kvalitetsutveckling. Karlstad Studentkår vill betona vikten av att studenterna får inflytande både i utformningen av ett system för kvalitetssäkring, och i kommande utbildningsutvärderingar, då dialog med studenterna är centralt för kvalitetsutveckling i högskolan. Vi ser fram emot att medverka i arbetet under 2016.

Studentkårer över hela landet har under året höjt rösten för satsningar på pedagogik i högskolan och så även Karlstad Studentkår. Vi gläds därför åt att pedagogisk kompetens varit en stor fråga för universitetet under 2015. Vi har fått ta del av satsningar dels på hjälpmedel för undervisning, men även i ett system för pedagogisk meritering. Vi hoppas nu se dessa satsningar utvecklas och förankras i verksamheten under 2016.

STUDENTERS RÄTTIGHETER

De vanligaste problemen för studenter som vänt sig till Karlstad Studentkår för hjälp har rört examination. Detta visar en sammanställning av de studentfall som studentombudet arbetat med under verksamhetsåret 2014/2015. Problemen har främst uppstått när examination sker i strid med kursplanen, eller när undervisningsmoment angetts som obligatoriska i strid med kursplanen. Oklarheter vid komplettering har också varit ett problem. Studentkåren vill extra noga poängtera att rättsäker examination är avgörande både för den enskilde studentens förutsättningar samt för utbildningskvaliteten generellt. I de fall studentkåren under året har uppmärksammat när undervisning och examination inte följt kursplanerna, anser vi att universitetet bör arbeta vidare med hur kursplaner ska användas i verksamheten. Vi hoppas att det nya kursvärderingssystemet kan stärka studenters rättigheter och vi förväntar oss att under året kunna fortsätta arbeta med dessa frågor tillsammans med universitetet, som hittills visat stort engagemang i arbetet med att garantera studenters rättsäkerhet.

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR STUDIER

Universitetet har de senaste åren satsat en del på den fysiska arbetsmiljön för studenter med ombyggnationer både på campus Karlstad och Musikhögskolan Ingesund. Detta är något som vi uppmuntrar! Samtidigt vill vi understryka vikten av att fortsätta arbeta med studenternas psykosociala arbetsmiljö, till exempel genom koncept som Framgångsrika studier. Vi ser även fram emot att tillsammans med engagerade studenter, universitetet och kommunen fortsätta att utveckla terminsstarternas välkomnande av nya studenter.

Amanda Green

Ordförande, Karlstad Studentkår, 2015/2016

ORGANISATION

Karlstads universitet är organiserat i två fakulteter, en lärarutbildningsnämnd samt Centrala stödfunktioner. Verksamheterna omfattar tillsammans drygt 1 200 anställda och under kalenderåret har universitetet mer än 18 000 registrerade studenter.

UNIVERSITETSSTYRELSE

Karlstads universitets verksamhet regleras av lagar och förordningar samt uppdrag från riksdag och regering. Högsta beslutande organ vid lärosätet är universitetsstyrelsen. Regeringen utser ledamöter från den akademiska världen, näringslivet och offentliga organisationer. I universitetsstyrelsen finns även ledamöter utsedda av Karlstad Studentkår samt tre lärarrepresentanter. Lärosätets personalorganisationer utser styrelserepresentanter med närvaro- och yttranderätt.

UNIVERSITETSLEDNING

Universitetsledningen består av rektor, prorektor, vicerektorer samt universitetsdirektör. De två vice-rektorerna har utsetts av rektor med särskilt ansvar för kvalitetsfrågor respektive näringslivssamverkan. Prorektor är ställföreträdande myndighetschef och utses av styrelsen. Fakulteterna och lärarutbildningsnämnden leds av dekaner som även är ordförande i respektive fakultetsnämnd. Dekanerna utses av rektor.

FAKULTETER OCH STÖDFUNKTIONER

Utbildnings- och forskningsverksamheterna vid Karlstads universitet organiseras i två fakulteter. Dessa ansvarar för utbildning, forskning och samverkan med omvärlden.

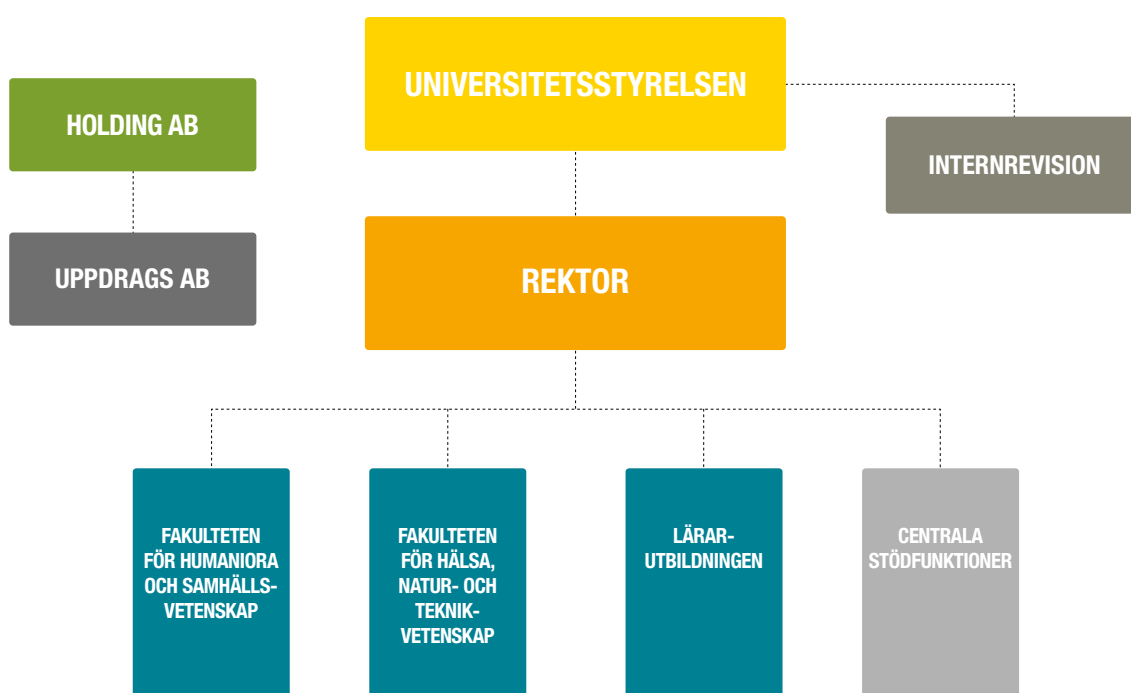
Vid lärosätet finns också en universitetsgemensam lärarutbildningsnämnd med motsvarande ansvarsområden för lärarutbildningen.

Centrala stödfunktioner har till uppgift att ge service till universitetets fakulteter, ledning och styrelse. Stödfunktionerna arbetar även med uppdrag från och rapportering till departement samt andra externa instanser.

Universitetsbiblioteket är en del av Centrala stödfunktioner, med ett offentligt vetenskapligt bibliotek.

BOLAG

Karlstads universitets uppdrags AB förmedlar och administrerar uppdragsutbildning vid lärosätet. Bolaget är ett dotterbolag som ägs till fullo av lärosätets holdingbolag, Karlstads universitet Holding AB.

SAMMANFATTNING

Karlstads universitet kan uppvisa en ekonomi i balans. Den samlade kapitalförändringen för år 2015 uppgick till 24 tusen kronor. Verksamheterna uppvisar ett negativt ekonomiskt resultat om 186 tusen kronor, medan överskottet från universitetets dotterbolag uppgår till 210 tusen kronor. Resultaten för universitetets anslagsfinansierade verksamheter var ett överskott om 7,5 miljoner kronor för utbildning på grundnivå och avancerad nivå respektive ett underskott om 7,8 miljoner kronor för forskning och forskarutbildning. Universitetets samlade myndighetskapital var vid årets slut 127,5 miljoner kronor, vilket motsvarar 12 procent av omsättningen.

Intresset för universitetets program och kurser har fortsatt att öka och år 2015 sökte fler nybörjare än någonsin tidigare en utbildning vid Karlstads universitet. Antalet förstahandssökande steg också, vilket bland annat avspeglas i ett ökat söktryck. Högst söktryck hade det nya psykologprogrammet med 11,2 förstahandssökande per antagen student.

Antalet registrerade studenter ökade under kalenderåret 2015, och den samlade utbildningsvolymen på grundnivå och avancerad nivå uppgick till totalt 8 590 helårsstudenter. Av dessa kunde 8 236 helårsstudenter räknas till det anslagsfinansierade utbildningsuppdraget, vilket är en ökning med mer än 200 helårsstudenter jämfört med år 2014. Med ett takbelopp på 595,7 miljoner kronor och ett totalt anslagsvärde på 618,8 miljoner kronor har Karlstads universitet år 2015 haft en överproduktion inom utbildning motsvarande drygt 23 miljoner kronor.

Könsfördelningen bland studenterna vid Karlstads universitet är ojämnr då ungefär två tredjedelar av helårsstudenterna är hänförliga till kvinnor. Avståndet till det spann på 40-60 procent som brukar anses vara jämfördelat har dock minskat.

Utbildningen på grundnivå och avancerad nivå karakteriseras av programutbildningar av professionskaraktär. Andelen programstudenter fortsätter att öka och uppgick år 2015 till närmare fyra femtedelar av den totala studentvolymen. Andelen studenter på fristående kurser har i motsvarande grad minskat, och utbildningsvolymerna inom denna utbildningsform har nu minskat sex år i rad.

Över tid har även distributionsformerna för undervisningen ändrats, och en allt större andel av denna

sker via distans. Detta gäller såväl för program som för kurser. En fjärdedel av studentvolymen bestod år 2015 av distansutbildning.

Under år 2015 har arbetet med att utveckla utbildningsverksamheten fortsatt. Det sker efter en systematisk översyn av utbildningsutbudet åren 2014 och 2015. Under år 2015 har lärosätet beviljats examensrätt på konstnärlig grund som en följd av översynen. Utvecklingsarbetet sker utifrån universitetets kvalitetsmodell.

Forskningen vid Karlstads universitet är en verksamhet med både bredd och djup. Verksamheten organiseras inom forskarutbildningsämnen som därtill samverkar i särskilda forskargrupper och profilområden. År 2015 antogs 50 personer till forskarutbildning vid universitetet och totalt fanns omkring 300 forskarstuderande vid lärosätet. Deras samlade forskarutbildningsaktivitet under året motsvarade knappt 142 helårspersoner, varav merparten finansierades av externa medel. Under kalenderåret 2015 avlades 30 doktorsexamina och 17 licentiatexamina.

Intäkterna av externa forskningsmedel minskade under år 2015. Bidrag och övriga externa intäkter uppgick år 2015 till sammanlagt 128,8 miljoner kronor, vilket motsvarar 39 procent av de samlade forskningsintäkterna. Därmed har avståndet ökat till universitetets strategiska mål att minst hälften av forskningsfinansieringen ska utgöras av externa medel.

I november 2015 fanns 1 229 personer anställda vid Karlstads universitet. Omräknat till heltider motsvarade detta 1 025 heltidsekvivalenter. Jämfört med samma månad året dessförinnan har personalstyrkan ökat med 35 personer eller knappt 30 heltidsekvivalenter. Hela ökningen återfinns inom den undervisande och forskande personalen. Könsfördelningen bland personalen är jämn på övergripande nivå, men nedbrutet på olika personalkategorier och vetenskapsområden är skillnaderna i vissa fall stora.

Av universitetets personalstyrka utgjorde undervisande och forskande personal 692 heltidsekvivalenter, medan stödpersonalen uppgick till 333 heltidsekvivalenter. Av den undervisande och forskande personalen var 59 procent disputerade, vilket är en liten minskning jämfört med år 2014.

Nobody puts Baby in a corner

HUV

UTBILDNING PÅ GRUNDNIVÅ OCH AVANCERAD NIVÅ

EFTERFRÅGAN PÅ PROGRAM OCH KURSER

Efterfrågan på högre utbildning är fortfarande mycket stor i Sverige. På nationell nivå var det dock något färre sökande år 2015 jämfört med år 2014, och de senaste årens trend med allt fler sökande har därmed brutits. För Karlstads universitet fortsatte emellertid den positiva utvecklingen, och år 2015 sökte fler än någonsin en utbildning vid lärosätet.

INTRESSET FÖR LÄROSÄTETS UTBILDNINGAR

Allt fler söker en utbildning vid Karlstads universitet, såväl program som kurser. Under år 2008, när den rådande ökningstrenden inleddes, kunde lärosätet uppvisa 12 716 nya sökande. Under år 2015 uppgick antalet istället till 36 023 personer, vilket innebär en ökning på över 180 procent. Utbildningsvolymerna har dock inte ökat i motsvarande omfattning. Tillväxten är därmed ett uttryck för ökat intresse snarare än en följd av en expanderande verksamhet.

Könsfördelningen bland de sökande är tämligen ojämn, med 66 procent kvinnor och 34 procent män under år 2015. Motsvarande andelar under år 2008 var dock 71 respektive 29 procent, varför könsfördelningen har blivit något jämnare sedan ökningen av antalet sökande inleddes.

FÖRSTAHANDSANSÖKNINGAR TILL PROGRAMUTBILDNINGAR

Antalet förstahandsansökningar till lärosätets utbildningsprogram har ökat sedan år 2008. Totalt uppgick antalet förstahandsansökningar till program vid Karlstads universitet till 7 649 under år 2015, vilket kan jämföras med 7 190 under år 2014. Ökningen är helt hänförlig till vårterminen, vilket i sin tur beror på en flyttad programstart för förskolläraryrkesprogrammet distansvariant från hösten 2014 till våren 2015.

Mellan höstterminerna 2014 och 2015 syns istället en viss minskning i antalet förstahandssökande, vilket beror på att det biovetenskapliga programmet respektive tandhygienistprogrammet är under utveckling och därmed inte längre ingår i det sökbara utbudet. Skillnaden mellan åren 2014 och 2015 går

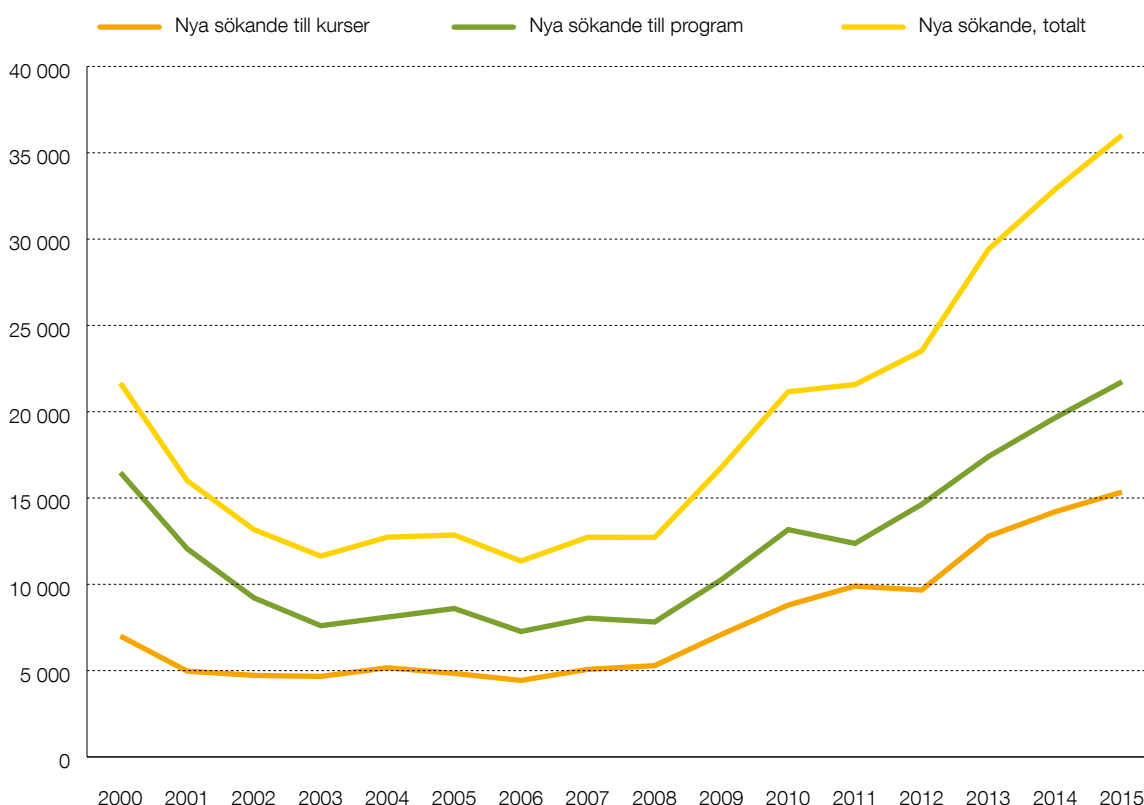

Diagram 1: Antal sökande som aldrig tidigare har studerat vid Karlstads universitet. (Källa: Universitetskanslersämbetet)

därmed till stor del att förklara utifrån enskilda förändringar i utbildningsutbudet. Trenden håller dock i sig och Karlstads universitet blir alltmer attraktivt.

Tillväxten i antalet förstahandssökande är inte jämnt fördelad mellan olika programnivåer. Ökningen gäller primärt de program som riktar sig till nybörjare. Påbyggnadsprogrammen har under en tid haft en stadig tillväxt av antalet förstahandssökande, men denna utveckling synes vara bruten i och med år 2015, då antalet minskade. I stort sett samma mönster gäller lärosätets preparandutbildningar – basåret och basterminen. Om detta är en tillfällig nedgång eller ett bestående trendskifte är inte klarlagt.

SÖKTRYCK FÖR PROGRAM

För att avgöra hur starkt söktrycket är till en viss utbildning relateras antalet förstahandssökande till andra typer av volymmått, exempelvis antalet antagna studenter. Detta mått visar hur efterfrågan på utbildningsplatser förhåller sig gentemot tillgången av dessa. Om kvoten är 1 innebär det att ingen konkurrens om platserna finns.

Söktrycket till utbildningsprogrammen vid Karlstads universitet är tämligen ojämnt fördelat mellan olika områden. Högst söktryck under året hade enligt Universitetskanslersämbetets NU-statistikdatabas det nya psykologprogrammet, med 11,2 första-handssökande per antagen. Lägst söktryck hade

civilingenjör- och högskoleingenjörsprogrammen, som sammanlagt hade just 1 förstahandssökande per antagen.

För lärosätets alla program var det sammantagna söktrycket 2,1 förstahandssökande per antagen. Detta är den högsta noteringen sedan mätserien inleddes år 2007, och en ökning med 0,2 sedan föregående år. Utfallet är ett resultat av stigande sök-siffror, eftersom även antalet antagna har ökat över tid. Den positiva trenden är dock inte unik för Karlstads universitet. Granskar man utvecklingen för hela sektorn är den högst likartad, med en toppnotering år 2015 på 2,5 förstahandssökande per antagen.

NYBÖRJARE VID UTBILDNINGSPROGRAM

För att illustrera ett lärosätes attraktionskraft är även antalet studenter som verkligen registrerar sig och påbörjar sina studier användbart. Vid Karlstads universitet fanns år 2015 cirka 3 000 registrerade programnybörjare inom anslagsfinansierad utbildning.

Skillnaden mellan antal sökande och antal registrerade studenter hänger delvis samman med lärosätets så kallade takbelopp, som anger det maximala utrymmet för hur mycket utbildningsverksamhet som kan finansieras med det statliga utbildningsanslaget. Exempelvis syns under åren 2011-2012 en tydlig nedgång i antalet programnybörjare vid Karlstads

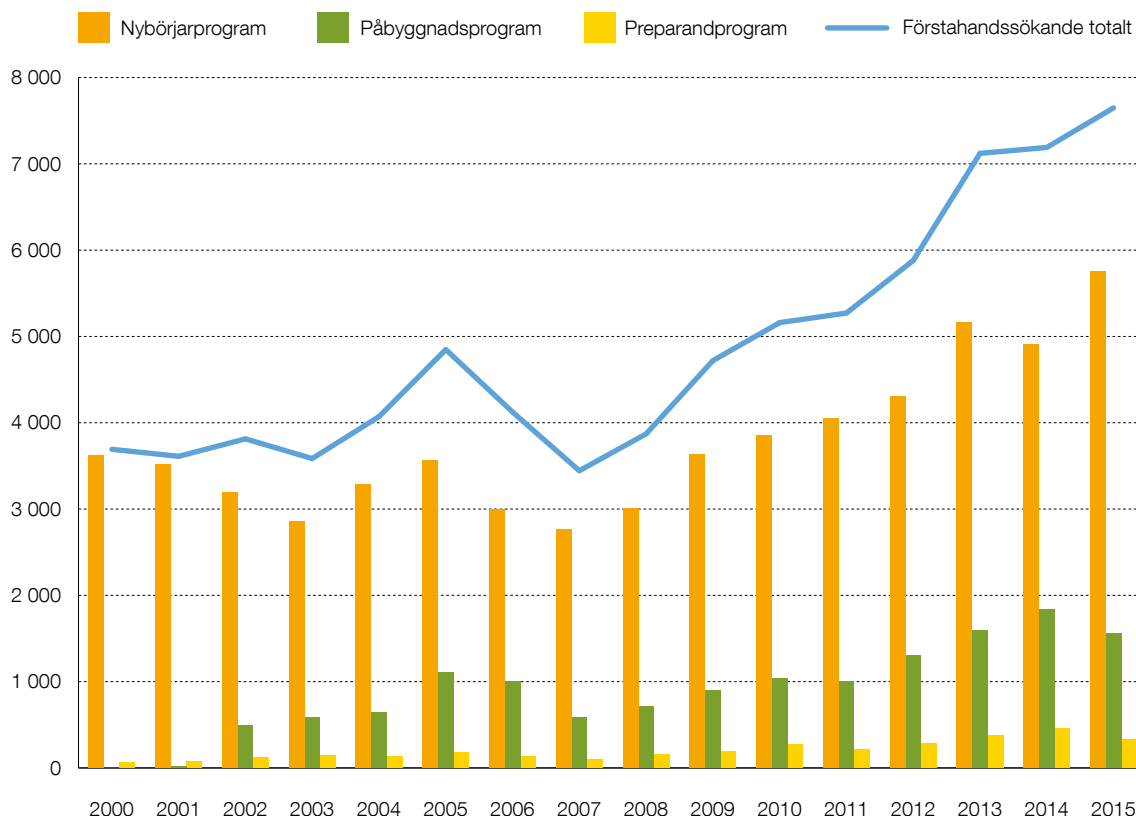

Diagram 2: Antal förstahandssökande till universitetets utbildningsprogram, 2000-2015.
(Källa: Universitetskanslersämbetet)

universitet. Detta hänger samman med att en tillfällig anslagsförstärkning upphörde, varför lärosätet antog färre studenter.

Könsfördelningen bland programnybörjarna är ojämn, och har så varit under lång tid. Under år 2015 har detta förhållande även förstärkts, med 62 procent kvinnor och 38 procent män bland programnybörjarna. Föregående år var förhållandet 61 procent kvinnor och 39 procent män. Fördelningen är dock närliggande ramen för de 40 – 60 procent av vardera kön som vanligen anses utgöra jämn könsfördelning. Inom vissa enskilda program är könsfördelningen särskilt ojämn. Detta gäller framför allt vissa lärarutbildningar samt utbildningar inom vård och teknik. Förhållandena överensstämmer med nationella mönster för motsvarande utbildningar.

SÖKANDE TILL FRISTÅENDE KURSER

Det är svårt att följa efterfrågan bland studenter på fristående kurs på ett övergripande plan, eftersom det av ansökan inte framgår hur många kurser studenten egentligen avser att läsa.

Samtliga sökande utan tidigare högskolestudier är dock ett mått för att mäta intresset för fristående

de kurser. Karlstads universitet hade enligt detta mätvärde 2 568 sökande inför höstterminen 2015. Det är en minskning med cirka 8 procent gentemot 2014 års 2 785 sökande. Detta kan sättas i relation till att även antalet anmälningalternativ bland kurserna minskade i förhållande till föregående år, dock inte i fullt lika hög utsträckning.

INTERNATIONELLA PROGRAMSTUDENTER

Utöver sökande i de ordinarie antagningsomgångarna, tillkommer sökande vid bland annat den antagningsomgång som inför höstterminerna särskilt omfattar utbildningsprogram som vänder sig till studenter från andra länder. Karlstads universitet har ett tämligen begränsat utbud i denna antagningsomgång, med åtta olika utbildningsprogram under år 2015. Intresset är också relativt litet, med totalt 67 förstahandssökande vid sista anmälningssdag och ett slutresultat på 49 antagna. Antalet förstahandssökande är därmed detsamma som året dessförinnan, medan antalet antagna har ökat med nära 70 procent från 2014 års 29 antagna.

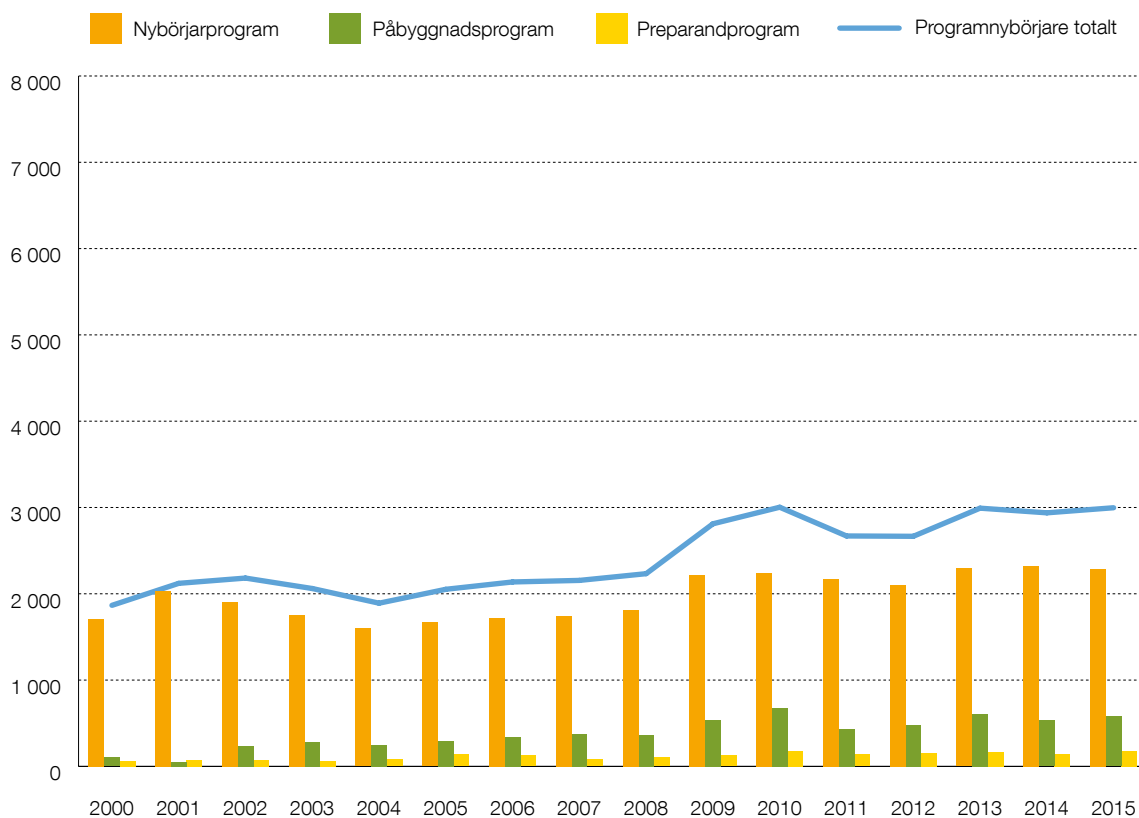

Diagram 3: Antal programnybörjare vid Karlstads universitet, 2000-2015. (Källa: Ladok)

UTBILDNINGSVOLYMER OCH STUDIERESULTAT

Kalenderåret 2015 uppgick den samlade volymen av utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Karlstads universitet till 8 590 helårsstudenter, varav 8 236 ingick i det anslagsfinansierade uppdraget.

ANTAL HELÅRSSTUDENTER

Efter att ha minskat tre år i rad, ökade utbildningsvolymerna vid Karlstads universitet under år 2015. Det kan jämföras med toppnoteringen från år 2011, då volymerna uppgick till 9 244 helårsstudenter.

Ökningen år 2015 kan i princip helt hänföras till den anslagsfinansierade utbildningsverksamheten, då såväl den bidragsfinansierade utbildningen som uppdragsutbildningen minskade i omfattning.

Omfattningen av den anslagsfinansierade utbildningsverksamheten, som står för 96 procent av lärosätets totala volymer, begränsas i första hand av storleken på lärosätets takbelopp. Minskningen sedan år 2011 hänger därmed även samman med tidigare minskningar av takbeloppet, och ökningen sedan år 2014 kan förklaras med den ökning av takbeloppet som har skett sedan dess.

Minskningen inom den bidragsfinansierade utbildningen är en följd av att ett särskilt uppdrag om 60 extra utbildningsplatser inom kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) har löpt ut. De minskade

volymerna inom uppdragsutbildning kan hänföras till något mindre volymer inom lärarlyftet, förskolelyftet och rektorsutbildningen. Övrig uppdragsutbildning har istället stått för en viss tillväxt. Totalt uppgår uppdragsutbildningens volym till 231 helårsstudenter under år 2015, varav en majoritet var kopplade till skolväsendet.

Nära fyra femtedelar av utbildningsvolymerna vid Karlstads universitet utgörs av utbildningsprogram. Tendensen är att denna andel ökar över tid. Mellan åren 2014 och 2015 innebär detta en ökning på 2 procentenheter. Detta hänger samman med växande volymer inom utbildningsprogrammen, men också med minskade volymer bland de fristående kurserna. Utvecklingen är en del av en flerårig trend, som dels har sin historiska grund i ett omställningsarbete till följd av ett minskat anslagsfinansierat uppdrag, dels beror på en ambition att anpassa utbildningsutbudet efter samhällets efterfrågan och behov. För år 2015

Tabell 1: Utbildningsvolymer på grundnivå och avancerad nivå, antal helårsstudenter. (Källa: Ladok)

	2011	2012	2013	2014	2015
Anslags- och bidragsfinansierade statliga uppdrag					
Anslagsfinansierat uppdrag	8 799	8 241	8 106	8 019	8 236
Vidareutbildning av lärare (VAL)	94	109	97	80	91
Verksamhetsintegrerat ämneslärarprogram				17	21
Extra utbildningsplatser inom KPU				60	4
Speciallärarutbildning, enligt uppdrag					
Delsumma	8 893	8 349	8 204	8 176	8 353
Betalstudenter					
	6	12	6	2	6
Övriga utbildningsuppdrag					
Lärarlyftet	75	59	78	70	59
Förskolelyftet	35	5	8	8	2
Rektorsutbildning	100	126	117	103	94
Uppdragsutbildning	133	85	91	68	77
Delsumma	344	275	295	249	231
TOTALT ANTAL HELÅRSSTUDENTER	9 244	8 636	8 506	8 426	8 590
Förändring jfr föregående år, procent	1,7%	-6,6%	-1,5%	-0,9%	1,9%

hänger också ökningen inom utbildningsprogram i viss mån samman med det utökade uppdraget inom vissa lärar- och vårdutbildningar.

Könsfördelningen bland helårsstudenterna vid Karlstads universitet är ojämn, då 64 procent av dessa är hänförliga till kvinnor och 36 procent är hänförliga till män. Avståndet till det spann på 40-60 procent som brukar anses vara förhållandevis jämfördelat har dock minskat något sedan föregående år.

ANTAL HELÅRSPRESTATIONER OCH PRESTATIONSGRAD

Totalt omfattade studieresultaten för studenterna vid Karlstads universitet 7 159 helårsprestationer under år 2015, vilket är den högsta nivån sedan år 2012. Poängproduktionens ökning är något högre än studentvolymens på totalnivå, vilket därmed resulterar i en ökad prestationsgrad (helårsprestationer i förhållande till helårsstudenter) under året. Prestationsgraden på totalnivå, liksom inom det anslagsfinansierade uppdraget, är på samma höga nivå som under år 2012.

Prestationsgrad är ett måttvärde som tenderar att variera över tid, dels på grund av varierande prestationsförmåga mellan studentkullar, dels på grund av fördelningen mellan studieämnen, kurstakter och undervisningsformer.

Utbildningarna vid Karlstads universitet uppvisar relativt jämna prestationsgrader när de grupperas

efter finansieringsform, med ett spann som löper mellan 76 procent för utbildningar finansierade av studieavgifter och 83 procent för det anslagsfinansierade uppdraget. Den förstnämnda procentsatsen är dock högst ostadig, då den baseras på totalt 14 studenter.

Ett liknande spann syns vid uppdelning av utbildningarna efter undervisningsform, där distansutbildningar uppvisar en prestationsgrad på 76 procent gentemot campusutbildningarnas 86 procent. En något större skillnad framträder vid jämförelse mellan fristående kurser och program, där de förstnämnda uppvisar en prestationsgrad på 68 procent och de sistnämndas motsvarande siffra uppgår till 88 procent.

Om man därutöver delar in utbildningarna dels efter undervisningsform, och dels i program och fristående kurser, erhålls ett betydande spann för prestationsgrad mellan 55 procent för distanskurser och 89 procent för campusprogram. Skillnaderna är antagligen hänförliga dels till studenternas motiv till studierna, och dels till deras förutsättningar.

För skilljelinjen mellan program och kurser gäller exempelvis att programstudenter i högre utsträckning studerar för att erhålla en examen än studenter vid fristående kurs. De senare kan ha ett mer intresseorienterat bildningsperspektiv för sina studier och därför inte fokuserar på poängproduktion i samma utsträckning. För skilljelinjen mellan campusutbild-

Tabell 2: Utbildningsvolymen på grundnivå och avancerad nivå, antal helårsprestationer. (Källa: Ladok)

	2011	2012	2013	2014	2015
Anslags- och bidragsfinansierade statliga uppdrag					
Anslagsfinansierat uppdrag	7 351	6 871	6 803	6 621	6 873
Vidareutbildning av lärare (VAL)	36	66	62	46	63
Verksamhetsintegrerat ämneslärarprogram				3	13
Extra utbildningsplatser inom KPU				21	24
Speciallärarutbildning, enligt uppdrag					0
Delsumma	7 387	6 937	6 865	6 691	6 974
Betalstudenter					
	3	10	6	2	4
Övriga utbildningsuppdrag					
Lärarlyftet	91	39	59	66	57
Förskolelyftet	35	19	3	11	2
Rektorsutbildning	51	110	61	106	67
Uppdragsutbildning	114	79	75	59	56
Delsumma	292	247	199	242	181
TOTALT ANTAL HELÅRSTUDENTER	7 681	7 194	7 070	6 934	7 159
Prestationsgrad inom det anslagsfinansierade uppdraget	83,5%	83,4%	83,9%	82,6%	83,4%

ning och distansutbildning gäller att distansstudenter i högre utsträckning arbetar vid sidan av sina studier, vilket kan göra det svårare för dem att fullgöra sina kursfordringar inom ordinarie tidsramar.

Det finns också en skillnad i prestationsgrad mellan kvinnor och män, där kvinnor har en prestationsgrad på 87 procent, medans männens ligger på 78 procent. De flesta helårsprestationer är hänförliga till kvinnor, med 66 procent för kvinnor och 34 procent för män. På samma sätt som för helårsstudenterna har avståndet i fördelningen dock minskat något sedan föregående år.

ANTAL INDIVIDER

Det är inte helt enkelt att entydigt fastställa hur många individer som har studerat vid lärosätet under året, eftersom det beror på vilken avgränsning som väljs för populationen. Ett rimligt angreppssätt kan vara att relatera detta till de båda andra volymmått, alltså helårsstudenter och helårsprestationer. Under kalenderåret 2015 har 18 789 individer bidragit antingen till antalet helårsstudenter eller till antalet helårsprestationer, vilket är en liten ökning sedan föregående år.

Med endast de studenter som har bidragit till antalet helårsstudenter i beaktande blir antalet 18 130. Om man istället räknar de studenter som har

bidragit med helårsprestationer blir utfallet 14 240, vilket är en liten minskning jämfört med föregående år.

Fördelningen av individer mellan fristående kurser och utbildningsprogram är inte identisk med fördelningen av helårsstudenter mellan de två. Vad gäller helårsstudenterna finns fyra femtedelar inom utbildningsprogrammen, men detsamma gäller endast tre femtedelar av individerna, med 11 896 av de 18 789 personerna. Detta beror på att en betydligt större andel av de som läser fristående kurser är deltidsstudenter, i jämförelse med vad som är fallet för de som läser utbildningsprogram. En given helårsstudent inom fristående kurser är därmed i genomsnitt uppbyggd av fler individer än en given helårsstudent inom program.

Av de totalt 18 789 individer som har studerat i någon form vid Karlstads universitet under år 2015 var 12 010 kvinnor, och 6 779 män. Det innebär att antalet kvinnor har minskat något sedan 2014 års siffra på 12 134 kvinnor. Eftersom det totala antalet individer har ökat, ger utvecklingen en något jämnare könsfördelning.

Det finns ingen större skillnad i könsfördelning mellan programutbildningar och fristående kurser, där andelen kvinnor respektive män i båda fallen är likartad andelarna på totalnivå. Däremot finns en större skillnad mellan undervisningsformer, där

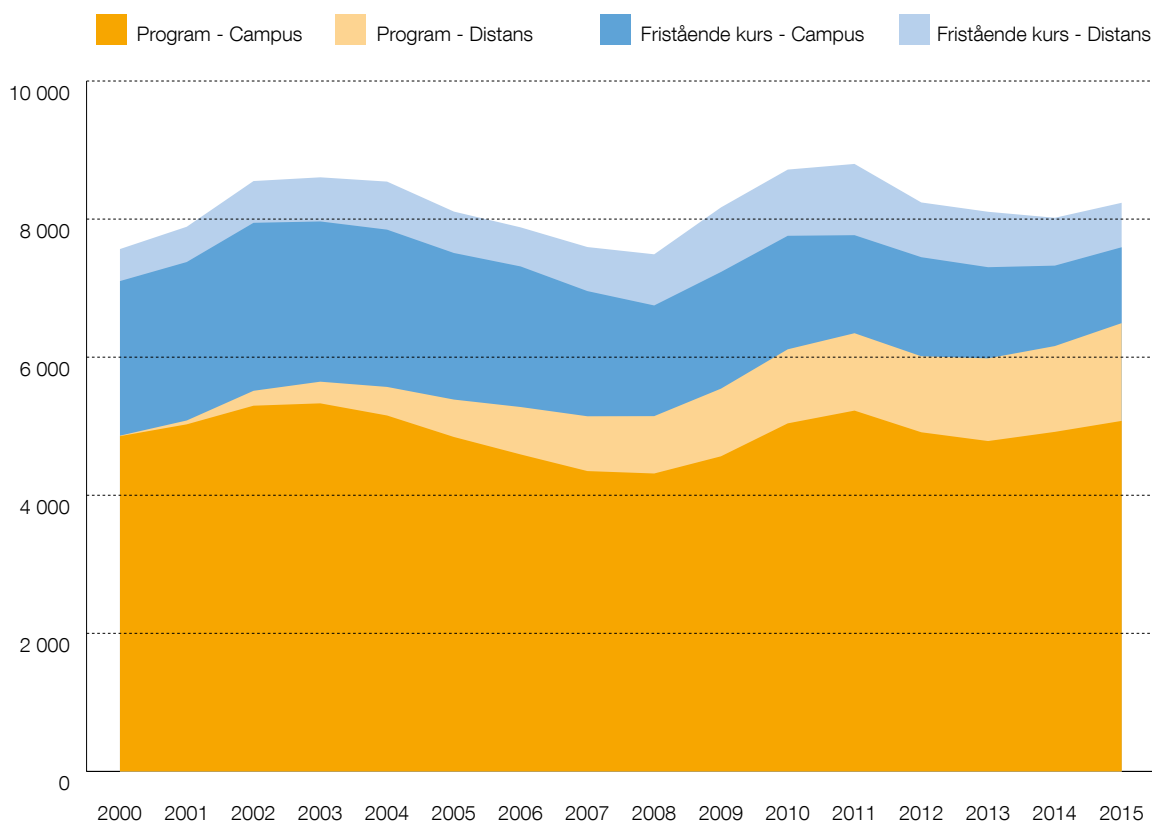

Diagram 4: Volym av anslagsfinansierad utbildning 2000-2015, HST. (Källa: Ladok)

andelen kvinnor står för 70 procent av studenterna inom distansutbildningar och 59 procent inom campusutbildningar.

Skillnaden är även betydande mellan olika utbildningar. Exempelvis är en fjärdedel av antalet studenter inom ingenjörsutbildningar kvinnor, medan motsvarande andel inom lärarutbildningarna är nära tre fjärdedelar. Ett likartat mönster syns vid en grov uppdelning av övriga utbildningar efter ämnesområde, där kvinnorna är överrepresenterade inom hälsa, vård och omsorg samt humaniora, medan männen är överrepresenterade inom teknik. Könsfördelningen inom samhällsvetenskap och naturvetenskap är förhållandevis jämn och faller inom spannet 40 – 60 procent för vardera kön.

UNDERVISNINGSFORMER

Karlstads universitet erbjuder distansutbildningar i olika former, såväl program som fristående kurser. Detta inkluderar dels helt nätbaserade utbildningar som saknar sammankomster, dels utbildningar via lokala lärcentra samt utbildningar där närträffar varvas med nätbaserade distansmoment.

Den totala studentvolymen bland distansutbildningarna uppgick under år 2015 till 2 374 helårsstudenter, som tillsammans bidrog med 1 801 helårsprestationer. Båda dessa siffror representerar mindre ökning i jämförelse med föregående år. Bakom dessa mått stod totalt 8 432 individer, vilket omvänt är en liten minskning i jämförelse med föregående år. Orsaken till att förändringsmönstren skiljer sig åt är en omfördelning av volymerna från fristående kurs till utbildningsprogram, där antalet individer per helårsstudent är lägre.

Orsaken till den stora skillnaden mellan antalet helårsstudenter och individer kan delvis förklaras med att en majoritet av lärosätets distansutbildningar bedrivs på delfart. Av de 2 374 helårsstudenterna kunde man finna 1 384 inom delfartsutbildningar, och dessa utgjordes av 6 517 individer.

Av de 8 432 studenterna vid distansutbildningar var 70 procent kvinnor och 30 procent män. Det innebär en liten utjämning av könsfördelningen i jämförelse med föregående år, men representerar fortfarande en markant ojämnare fördelning än för lärosätets campusutbildningar. Detta hänger samman med att kvinnor i allmänhet är överrepresenterade inom de stora program som ges distans. De nio volymmässigt största distansprogrammen, som tillsammans svarar för mer än hälften av det totala antalet helårsstudenter inom distansutbildning, är samtliga riktade mot skolväsendet eller hälso- och sjukvårdsområdet.

Totalt bidrog distansutbildningarna under år 2015 med cirka 28 procent av universitetets samlade utbildningsvolym uttryckt i helårsstudenter. Inom den anslagsfinansierade utbildningsverksamheten var motsvarande andel cirka 25 procent, och bland uppdragsutbildningarna var andelen så hög som 86 procent. Det innebär att distansutbildningens andel av de totala utbildningsvolymerna har ökat något sedan föregående år. Ökningen återfanns i första hand inom den anslagsfinansierade verksamheten.

Andelen helårsstudenter inom distansutbildningar är även väsentligt högre bland fristående kurser än bland utbildningsprogram, med 39 procent gentemot 24 procent. Andelen är densamma som föregående år för de fristående kurserna, men något högre för programmen.

Distansutbildning är särskilt vanlig som undervisningsform inom lärarutbildningen, där exempelvis inriktningarna mot tidigare år har omfattande utbildning via lärcentra. Inom ämneslärarprogrammet erbjuds så kallad blended learning, där campus- och distansundervisning blandas med varandra.

REDOVISNING AV UTBILDNINGSUPPDRAGET

Karlstads universitet kan för kalenderåret 2015 redovisa helårsstudenter och helårsprestationer inom anslagsfinansierad utbildningsverksamhet på grundnivå och avancerad nivå till ett värde av 618,8 miljoner kronor. Detta inkluderar ersättning för helårsprestationer från december 2014 som inte redovisades vid avräkningen för föregående år.

ANSLAGSAVRÄKNING

Med ett takbelopp på 595,7 miljoner kronor och ett totalt anslagsvärde på 618,8 miljoner kronor har Karlstads universitet haft en överproduktion motsvarande ett värde på strax över 23 miljoner kronor under år 2015. Detta är det sjunde året i rad som lärosätet har överproducerat inom utbildningsverksamheten.

För sådan överproduktion, eller motsvarande underproduktion, finns en möjlighet för lärosätena att ändå få ersättning. Denna möjlighet ligger i att ett värde motsvarande tio procent av takbeloppet kan överföras till efterföljande budgetår som framtida tillgodoräkning eller skuld.

För Karlstads universitet innebär detta ett totalt utrymme för överföringar på cirka 59,6 miljoner

kronor för år 2015. På grund av de tidigare årens överproduktion har dock universitetet redan sparat ett överproduktionsvärde motsvarande 58 miljoner kronor, vilket innebär att endast 1,5 miljoner kronor av 2015 års överproduktion kan överföras till nästa år.

Karlstads universitet har därmed under år 2015 haft en ofinansierad överproduktion motsvarande 21,7 miljoner kronor.

BEGRÄNSNING INOM KONSTNÄRLIGT UTBILDNINGSMÅL

Regleringsbrevet för budgetåret 2015 avseende universitet och högskolor anger att Karlstads universitet högst får avräkna 140 helårsstudenter respektive helårsprestationer inom det konstnärliga utbildnings-

Tabell 3: Ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, TKR. (Källa: Ladok)

	2011	2012	2013	2014	2015
Årets produktion					
Takbelopp enligt regleringsbrev	591 229	561 762	565 693	580 991	595 671
Värdet av helårsstudenter och helårsprestationer	624 381	594 851	598 787	597 272	618 841
Årets över- eller underproduktion	33 152	33 089	33 094	16 281	23 170
Sparad underproduktion					
Maximal storlek på outnyttjat takbelopp (anslagssparande)*	59 123	56 176	56 569	58 099	59 567
Anslagssparande från föregående år	17 057	0	0	0	0
Utnyttjat anslagssparande under innevarande år	-17 057	0	0	0	0
Sparad överproduktion					
Maximal storlek på sparad överproduktion*	59 123	56 176	56 569	58 099	59 567
Sparad överproduktion från föregående år	0	16 095	49 184	56 569	58 099
Tillförsel till sparad överproduktion under innevarande år	16 095	33 089	7 385	1 530	1 468
Ofinansierad överproduktion			-25 709	-14 751	-21 702
Överproduktion i procent av takbeloppet	5,60%	5,90%	5,90%	2,80%	3,89%

* Maximal storlek på den del av outnyttjat takbelopp respektive överproduktion som lärosätet får föra med sig till efterföljande budgetår uppgår till 10 procent av lärosätets takbelopp.

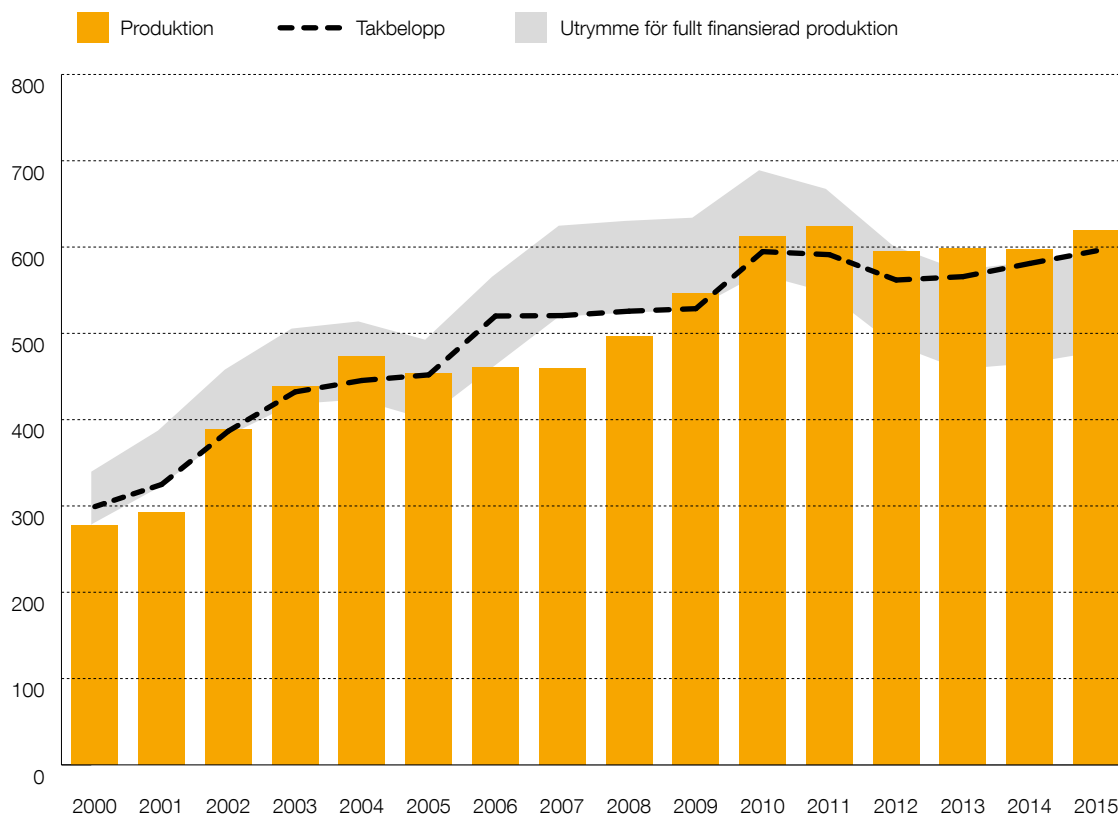

Diagram 5: Lärosätets utbildningsproduktion i förhållande till takbelopp och utrymme för fullt finansierad produktion med hänsyn till sparad överproduktion och anslagssparande, MNKR. (Källa: Ladok, Regleringsbrev)

området musik. Överskjutande antal får avräknas inom utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, teknik eller naturvetenskap.

2015 års anslagsfinansierade utbildningsproduktion inom musikområdet motsvarar 235 helårsstudenter och 210 helårsprestationer, vilket innebär en överskjutande produktion motsvarande 95 helårsstudenter och 70 helårsprestationer. Karlstads universitet har avräknat dessa inom det naturvetenskapliga utbildningsområdet.

UTBYGGNAD AV LÄRAR- OCH VÅRDUTBILDNINGAR

Flertalet svenska lärosäten har under år 2015 av regeringen fått i uppdrag att genomföra en utbyggnad av vissa yrkesutbildningar. För Karlstads universitet handlar det om en utökning med totalt 186 programnybörjare inom förkolläraryt utbildning, kompletterande pedagogisk utbildning, grundläraryt utbildning med inriktning mot förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3, specialläraryt utbildning, sjuksköterskeutbildning samt specialistsjuksköterskeutbildning.

Tabell 4: Utbyggnad av lärar- och vårdutbildningar. Programnybörjare* inom anslagsfinansierad utbildning 2014 och 2015. (Källa: Ladok)

	UPPDRAK	PROGRAMNYBÖRJARE 2014			PROGRAMNYBÖRJARE 2015			FÖRÄNDRING 2014-2015
		KVINNOR	MÄN	TOTALT	KVINNOR	MÄN	TOTALT	
Förkolläraryt utbildning	45	96	4	100	192	13	205	105
Kompletterande pedagogisk utbildning	34	71	47	118	70	60	130	12
Grundläraryt utbildning F-3	33	99	8	107	101	9	110	3
Specialläraryt utbildning	18	45	5	50	61	5	66	16
Sjuksköterskeutbildning	32	156	28	184	160	20	180	-4
Specialistsjuksköterskeutbildning	24	107	16	123	87	22	109	-14
SUMMA	186	574	108	682	671	129	800	118

* Programnybörjare anges med utgångspunkt i antagningstermin.

Ökningen av antalet programnybörjare ska enligt direktiven genomföras under åren 2015 och 2016. För sjuksköterskeutbildningen ska utbyggnaden ske stegvis till och med år 2017.

Under år 2015 har antalet programnybörjare inom berörda lärarprogram totalt ökat med 136. En förklaring är att för första gången sedan 2011 genomförde Karlstads universitet år 2015 ett vårterminsintag på förskolläraryrket och erbjöd en webbaserad distansutbildning i samarbete med lärcentra. Dock finns, jämfört med år 2014, fler programnybörjare inom samtliga lärarutbildningar som omfattas av uppdraget.

Under år 2015 ökade inte antalet programnybörjare jämfört med år 2014 inom sjuksköterskeprogrammet och specialistsjuksköterskeprogrammen. Sjuksköterskeutbildningen har minskat med 4 och specialistsjuksköterskeprogrammen med 14.

Anledningen är att en tidigare tillfällig utökning av vårdutbildningarna fasades ut inför år 2015. Efter att vårandringsbudgeten sedan innehöll nya satsningar på vårdutbildningarna har lärosätet inför kommande terminer höjt planeringstalen. För att möjliggöra utökningen genomförs även investeringar i lokaler och rekryteringar.

INGENJÖRER OCH SJUKSKÖTERS KOR

Enligt regleringsbrevet för universitet och högskolor ska vissa programutbildningar som leder mot yrkesexamina särredovisas. Det gäller då uppgifter för de senaste tre åren avseende antal programnybörjare, helårsstudenter respektive examinerade. De program som är aktuella för Karlstads universitets del är utbildningarna mot civilingenjör, högskoleingenjör, sjuksköterska och specialistsjuksköterska.

Tabell 5: Uppgifter för vissa utbildningar, 2013-2015. (Källa: Ladok)

	2013			2014			2015		
	KVINNOR	MÄN	TOTALT	KVINNOR	MÄN	TOTALT	KVINNOR	MÄN	TOTALT
Civilingenjör*									
Programnybörjare	39	133	172	46	125	171	46	141	187
Helårsstudenter	129	313	442	139	338	478	147	369	516
Examinerade	10	36	46	16	32	48	25	33	58
Högskoleingenjör									
Programnybörjare	57	152	209	41	173	214	48	170	218
Helårsstudenter	91	368	459	103	348	452	110	334	445
Examinerade	26	87	113	26	98	124	26	83	109
Sjuksköterska									
Programnybörjare	157	25	182	156	28	184	160	20	180
Helårsstudenter	370	53	423	397	65	463	425	63	488
Examinerade	130	21	151	112	13	125	107	20	127
Specialistsjuksköterska									
Programnybörjare	94	14	108	107	16	123	87	22	109
Helårsstudenter	81	10	90	79	12	91	96	15	111
Examinerade	76	9	85	67	8	75	56	11	67

* Inkl. påbyggnadsprogram mot civilingenjörsexamen.

EXAMINA PÅ GRUNDNIVÅ OCH AVANCERAD NIVÅ

Under kalenderåret 2015 utfärdades 1 952 examensbevis på grundnivå och avancerad nivå vid Karlstads universitet. Jämfört med år 2014 är detta en minskning med 29 examina. Av de utfärdade examensbevisen avsåg 877 en generell examen och 1 075 en yrkesexamen.

Sedan millennieskiftet har antalet examensbevis utfärdade vid Karlstads universitet stigit med 70 procent, vilket är klart mer än studentpopulationens tillväxt under samma period. Orsaken till ökningen av mängden examina beror således inte enbart på fler registrerade studenter, utan snarare på andra faktorer.

Den främsta förklaringen till det ökade antalet examina är sannolikt att universitetets utbildningsutbud har förändrats över tiden. Sedan år 2000 har exempelvis andelen programstudenter vuxit från 64 till 79 procent av studentpopulationen, och eftersom examensfrekvensen är högre för programutbildningar än för fristående kurser ökar antalet utfärdade examina.

En annan förklarande omständighet är de ändrade behörighetskraven för studier på magister- och masternivå som infördes år 2007. Enligt dessa fordras det en examen på grundnivå för att kunna bli antagen till programstudier på avancerad nivå. Andra förklaringsfaktorer kan vara att det har blivit allt vanligare att studenter tar ut dubbla examina, samt att införandet av formell lärarlegitimation i skolan har påverkat studenternas benägenhet att ansöka om examen efter avslutad utbildning.

GENERELLA EXAMINA

De generella examina inbegriper högskole- och kandidatexamina på grundnivå samt magister- och

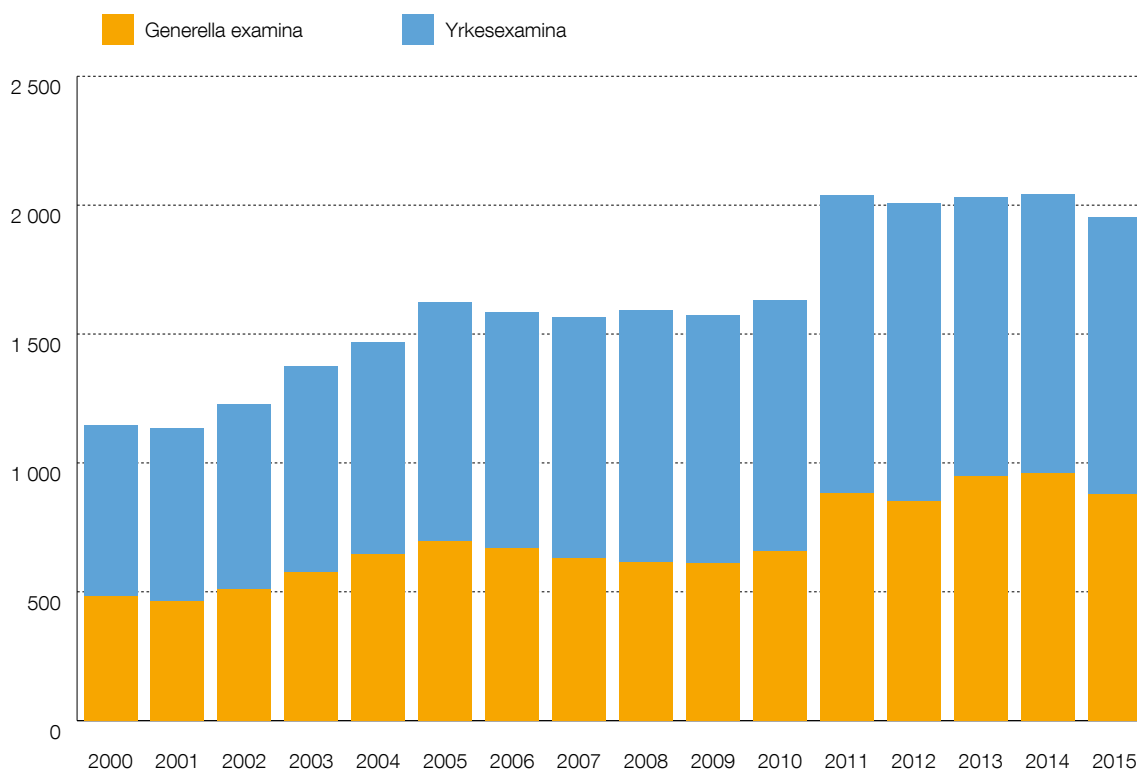

Diagram 6: Examina i utbildning på grundnivå och avancerad nivå, 2000-2015. (Källa: Ladok)

masterexamina på avancerad nivå. Under kalenderåret 2015 utfärdade universitetet sammanlagt 877 generella examina, vilket är 83 färre än år 2014.

Högskoleexamen är sedan flera år den minst sökta av de generella examina. Under år 2015 utfärdades 33 högskoleexamen. Detta är en minskning med 4 jämfört med år 2014. Inget enskilt huvudområde är framträdande i statistiken, och istället är de utfärdade högskoleexamen förhållandevis jämnt fördelade bland 16 olika huvudområden.

Kandidatexamen är den vanligaste av de generella examina. Under år 2015 utfärdade universitetet 571 kandidatexamen, vilket är 55 färre än år 2014. Precis som tidigare år dominerar de samhällsvetenskapliga ämnena statistiken för kandidatexamen. De populäraste huvudområdena var företagsekonomi (115 examina), arbetsvetenskap (72 examina) och rättsvetenskap (49 examina).

Antalet utfärdade magisterexamen uppgick år 2015 till totalt 211. Detta är 30 färre än under år 2014. Det mest frekventa huvudområdet för magisterexamen var omvårdnad (42 examina) följt av projektledning (40 examina) och pedagogiskt arbete (36 examina).

Masterexamen lanserades i det svenska examenssystemet år 2007 och Karlstads universitet examinerade de första tre masterstudenterna året därefter. Under år 2015 utfärdades 62 masterexamen, vilket är en ökning med 6 examina jämfört med året innan. De vanligaste huvudområdena var

psykologi (18 examina) och företagsekonomi (16 examina) som tillsammans stod för mer än hälften av universitetets utfärdade masterexamen.

YRKESEXAMINA

En yrkesexamen avser utbildning inom en viss profession och för att kunna ta ut en sådan måste studenten i normalfallet ha slutfört ett visst utbildningsprogram. Avsikten med yrkesexamen är att svara mot yrkesområden med väl definierade utbildningsbehov, däribland yrken med legitimationskrav. Under kalenderåret 2015 utfärdades 1 075 yrkesexamen vid Karlstads universitet, vilket är 54 fler än året innan.

Av de yrkesexamen som universitetet utfärdade år 2015 var mer än hälften olika typer av lärarexamina. Jämfört med år 2014 har antalet lärarexamina ökat från 497 till 572. Ökningen beror främst på fler examina med inriktningar mot grundskolans senare år och gymnasieskolan.

Inom området vård och omsorg utfärdades sammanlagt 335 yrkesexamen under år 2015, vilket var 13 färre än året dessförinnan. Förändringen är ett resultat av ett minskat antal utfärdade examina inom vissa områden som inte fullt ut motsvaras av öknings inom andra. Exempelvis har antalet utfärdade tandhygienistexamen minskat med 24, medan antalet socionomexamen har ökat med 15.

Under år 2015 utfärdades sammanlagt 167 ingenjörsexamina, vilket är 5 färre än under år 2014.

Tabell 6: Examina i utbildning på grundnivå och avancerad nivå, 2011-2015. (Källa: Ladok)

EXAMINA	2011	2012	2013	2014	2015
Generella examina					
Högskoleexamen	19	37	36	37	33
Kandidatexamen	508	513	617	626	571
Magisterexamen	286	221	233	241	211
Masterexamen	70	81	63	56	62
Summa generella examina	883	852	949	960	877
Yrkesexamen					
Biomedicinsk analytikerexamen	10	11	26	17	14
Civilekonomexamen		0	0	4	1
Civilingenjörsexamen	27	27	46	48	58
Högskoleingenjörsexamen	77	91	113	124	109
Lärarexamina	617	507	528	497	572
Receptarieexamen	6	4	7	20	22
Sjuksköterskeexamen	139	115	151	125	127
Social omsorgsexamen	3	1	2	0	3
Socionomexamen	110	99	96	64	79
Specialistsjuksköterskeexamen	128	57	85	75	67
Tandhygienistexamen	36	51	27	47	23
Summa yrkesexamen	1 153	963	1 081	1 021	1 075
EXAMINA TOTALT	2 036	1 815	2 030	1 981	1 952

Antalet civilingenjörsexamina ökade från 48 till 58, samtidigt som antalet högskoleingenjörsexamina minskade från 124 till 109. Industriell ekonomi var den vanligaste examensinriktningen för civilingenjörsexamina, medan byggt teknik var den vanligaste inriktningen för högskoleingenjörsexamina.

EXAMINERADE STUDENTER

Av de totalt 1 952 utfärdade examensbevisen svarade kvinnor för 1 332. Detta motsvarar en andel om drygt 68 procent, vilket är något högre än året före. Kvinnor är i majoritet inom samtliga

examens kategorier med undantag av civilekonom-examen, civilingenjörsexamen, högskoleingenjörsexamen och social omsorgsexamen

De 1 952 utfärdade examina under år 2015 var fördelade bland 1 850 individer. Det är alltså inte ovanligt att samma individ tar ut mer än en examen under ett kalenderår. Detta kan bero på att en student tar ut flera examina på olika nivåer samtidigt, exempelvis genom att ta ut en magisterexamen och en masterexamen inom samma huvudområde. Det är också relativt vanligt förekommande att en och samma person tar ut en generell examen och en yrkesexamen med bas i samma utbildning.

23 000 LÄRARE I MOOC-KURS

Efterfrågan på uppdragsutbildningar inom bedömning och betygssättning är stort. Det märks på Karlstads universitet där över 23 000 lärare har deltagit i universitetets två mooc-kurser, massive open online courses, om betyg och bedömning. Utbildningen är ett uppdrag från Skolverket.

– Kunskapsbedömning är en viktig kärnfunktion och en central del i lärares undervisning och kompetens. Vi är mycket nöjda med det stora engagemang och intresse som visats för webbkursen i bedömning och betygssättning, säger Karin Hector-Stahre, enhetschef på Skolverket.

Båda kurserna är så kallade mooc-kurser, storskaliga öppna webbkurser. Under 2015 har de varit de största svenska mooc-kurserna sett till antalet svenska deltagare.

Webbkurserna i bedömning och betygssättning ger lärare kunskap och möjlighet att reflektera kring hur de använder läroplanen som underlag för planering, genomförande och bedömning. Lärarna får också redskap för hur man kan väga samman elevers kunskaper till betyg på ett tillförlitligt sätt.

NYA OCH FÖRLÄNGDA INDISKA SAMARBETEN

Karlstads universitet undertecknade den 1 juni avtal om samarbeten med tre indiska universitet. Detta skedde i samband med det pågående indiska presidentbesöket i Sverige under en högtidlig ceremoni vid utrikesdepartementet i Stockholm.

– Vårt samarbete med Indien är unikt. Det har pågått under lång tid - mer än ett kvarts sekel - och involverar många olika delar av vår

verksamhet. Vi har mycket att bygga vidare på och det är vad de här avtalen ger möjlighet till, säger rektor Åsa Bergenheim.

De samarbeten som undertecknades involverar Banaras Hindu University (BHU) i Varanasi där universitetet driver studiecenter och samarbetar sedan årtionden, samt nya samarbetsintentioner med Indian Institute of Technology Guwahati och Indira Gandhi National Tribal University.

KVALITETSARBETE INOM UTBILDNINGSVERKSAMHETERNA

Karlstads universitet har två typer av utgångspunkter för kvalitetsarbete inom utbildning: externa genom Universitetskanslersämbetets utvärderingar, och interna genom modellen för kvalitetssäkring och kvalitetsarbete avseende utbildning och forskning.

EXTERNA UTVÄRDERINGAR

Det hittillsvarande nationella kvalitetsutvärderings-systemet för högre utbildning har avslutats. Samtliga utbildningar vid Karlstads universitet som omfattades av systemet har utvärderats. Under år 2015 har Universitetskanslersämbetet beslutat att sex utbildningar vid Karlstads universitet håller hög kvalitet, efter att lärosätet har genomfört förbättringsåtgärder enligt återrapporterade handlingsplaner. Inför år 2016 återstår beslut om en utbildning där handlingsplan ännu inte har bedömts.

Under år 2016 väntas Universitetskanslersämbetet påbörja införandet av ett nytt utvärderingssystem. Detta system föreslås ha fokus på bland annat lärosätets egna kvalitetssäkrande processer. För att

arbeta med kvalitetsdrivande åtgärder inom utbildningsverksamheterna, samt för att kontrollera att studenterna tillgodogör sig de kunskaper som utbildningen ska ge, har ett samarbete mellan Karlstads universitet, Mittuniversitetet och Linnéuniversitetet inletts. Projektet startade under år 2015 med målet att genomföra kollegiala granskningar av utbildningarnas kvalitet.

INTERN KVALITETSMODELL

Rektor fattade år 2014 beslut om utformningen av en gemensam modell för kvalitetsgranskning av lärosätets verksamheter. Under år 2015 har ett flertal aktiviteter genomförts enligt detta rektorsbeslut. Den interna kvalitetsmodellen är tänkt att komplettera de

Figur 1: Karlstads universitets kvalitetsmodell.

hittillsvarande externa utvärderingarnas resultatfokus genom att framför allt poängtera på inflöde och process.

Karlstads universitets kvalitetsmodell vilar på fyra pelare: kvalitetssäkring, utvärdering och uppföljning, lärande samt kunskaps- och informationsutbyten. Till varje pelare hör ett antal aktiviteter som ägnas specifikt åt utbildningsfrågor.

Inom kvalitetssäkring behandlar modellen exempelvis nyckeltalsdrivna beslut om utbildningsutbud, där utbudet planeras utifrån samhällets och arbetsmarknadens behov, lärosätets kapacitet, interna och externa utvärderingsresultat samt ekonomiska förutsättningar. Denna process har testats i en första pilotomgång under våren 2015 för att sedan hösten 2015 omfatta all utbildning vid lärosätet. För denna punkt sammanställer universitetet bland annat statistik om etableringsgraden på arbetsmarknaden för varje utbildnings alumner. Detta för att avgöra hur utbildningsvolymerna förhåller sig gentemot den efterfrågan som finns för denna typ av arbetskraft hos arbetsgivarna. Bedömningar om lärosätets kapacitet orienteras framför allt utifrån kompetens och tillgänglighet hos lärarpersonal samt utbildningens förankring hos den forskande miljön. I de ekonomiska förutsättningarna ingår bedömningar av sökandetryck och genomströmning.

Pelaren om utvärdering och uppföljning inrymmer kursvärderingar, kursanalyser samt program- och huvudområdesuppföljningar. Under år 2015 provade Karlstads universitet ett nytt system för kursutvär-

deringar med bra utfall. Därför införs systemet för alla utbildningar från och med vårterminen 2016. Systemet är till stor del automatiserat, vilket säkerställer att studenter ges möjlighet att framföra sina erfarenheter och synpunkter samt att resultaten hålls tillgängliga för studenterna. Även kursanalyserna hanteras via systemet, där de diarieförs och publiceras per automatik.

Pelaren för lärande fokuserar på den undervisande personalens kompetensutveckling och pedagogiska meritering. I detta ingår även högskolepedagogiska konferenser på olika verksamhetsnivåer. Under år 2015 har lärosätet infört möjlighet för lärare att meritera sig på grundval av skicklighet i undervisning. Den som blir meriterad enligt modellen får ett lönepåslag och institutionen där den anställde arbetar tilldelas en engångspremie på 250 000 kronor för fortsatt utvecklingsarbete. En första ansökningsomgång avslutades under hösten och beslut väntas under inledningen av år 2016.

När det gäller kunskaps- och informationsutbyten är syftet att upprätta och säkerställa överblickbarhet, standardisering och horisontell kommunikation. Detta har under år 2015 yttrat sig bland annat i en reviderad struktur för publicering av styrdokument, tydligare roll- och processbeskrivningar om verksamhetsplanering, upprättande av en samlad statistikfunktion samt inrättande av dialogtillfällen mellan olika delar av verksamheten.

BÄSTA PLACERINGEN NÅGONSIN FÖR CLEAR RIVER RACING

Karlstads universitet placerade sig år 2015 på plats 15 i den internationella studenttävlingen Formula Student. Laget fick också pris för motoreffektivitet.

Under sommaren var studenter från Karlstads universitet på den anrika motorbanan Silverstone Circuit i England för att tävla med den racingbil de byggt under åtta månader. Projektet är en kurs som studenterna får högskolepoäng för men som de läser utöver

ordinarie studier. Projektet involverar studenter från många områden och sker i samverkan med lokalt näringsliv.

– Jag är jättenöjd! Vårt mål var att komma bland de 15 främsta lagen, och det lyckades vi med. Det är roligt att det går så bra, trots att vi i jämförelse med många andra universitet har ett litet team. Det här var en laginsats, där alla personer var delaktiga och gjorde skillnad, säger projektledare Magdalena Cederlöf.

BEDÖMNINGAR OCH AVVÄGNINGAR AVSEENDE UTBILDNINGSBUDGET

Karlstads universitet prioriterar programutbildningar, vilket har inneburit att antalet fristående kurser har minskat. Samtidigt präglas utbildningarna av en generellt ökande efterfrågan och en arbetsmarknad som eftersöker kvalificerad arbetskraft i hög utsträckning.

BEDÖMNINGAR OCH PRIORITERINGAR

Utbildningarna vid Karlstads universitet kännetecknas av ett stigande söktryck, ökad antagning inom valda områden och en planering som följer utvecklingen av utbildningsanslaget.

Av lärosätets statliga anslag till utbildning på grundnivå och avancerad nivå är 79 procent hänförligt till programutbildningar. Fördelningen följer en långsiktig bedömning att programutbildningar bör motsvara 80 procent av utbildningsanslaget. Sedan ett par år tillbaka har antalet helårsstudenter på fristående kurs minskat, och även utbudet av sådana kurser har begränsats.

Storleksmässigt dominerar fyra områden med stark professionskaraktär: lärarutbildningar, utbildningar inom hälsosektorn (inklusive socionom och psykolog), ingenjörsutbildningar samt utbildningar vid Handelshögskolan. Områdena utgör sammanlagt två tredjedelar av lärosätets utbildningsvolym. Bedömningen är att de är fortsatt eftertraktade och att utbildningarnas volym är väl övervägd.

Det enskilt största området vid lärosätet är lärarutbildningarna. Kalenderåret 2015 omfattade verksamheten strax över 2 100 helårsstudenter, vilket innebär att de motsvarar en dryg fjärdedel av universitetets samlade utbildningsvolym på grundnivå och avancerad nivå. Utbildningarna tillhandhålls vid campus, på distans och i samarbete med ett antal lärcentra i landet. Att erbjuda flera distributionsformer är ett medvetet val i syfte att öka antalet studerande, inte minst inom ämneslärarprogrammet.

UTVECKLING AV UTBILDNINGSBUDGET

Under år 2013 genomförde Karlstads universitet den första av systematiska utbildningsöversyner som återkommer vart fjärde år. Den har resulterat i ett delvis omarbetat utbud och arbete med nya examensrätter. Ingenjörsutbildningar har omarbetats och under år 2016 planerar universitetet även att lämna in ansökan om juristexamen till Universitetskanslersämbetet. Sammantaget har översynen inneburit färre sökalternativ och ett mer sammanhållet utbildningsutbud.

För att ytterligare stärka de strategiska övervägandenas roll i utbudsplaneringen arbetar universitetet sedan år 2015 med en särskild modell för utbudsrapporter, där för utbildningarna strategiskt viktiga data, krav och förutsättningar sammanställs och utgör underlag.

AVVECKLING AV PROGRAM

Under år 2015 har Karlstads universitet påbörjat avvecklingen av ämnena oral hälsa och biomedicin med tillhörande programutbildningar. Beslutet fattades hösten 2014 som en följd av ekonomiska prioriteringar, och innebär att samtliga utbildningar inom dessa två områden avvecklas till och med år 2018. Ämnenas utbildningsvolym motsvarade vid tiden för beslutet 232 helårsstudenter, och till följd av att ingen nyantagning gjordes under år 2015 har volymen minskat till drygt 200 helårsstudenter.

BEHOVSANALYSER

Karlstads universitet attraherar studenter från hela landet. Det gäller för såväl campus- som distansutbildningarna. Lärosätet har blivit betydligt mer riksrekryterande till sin karaktär sedan universitetsblivandet 1999. Då utgjorde antalet programnybörjare från Värmland omkring 55 procent, medan de år 2015 understeg 40 procent. Med ledning av studenternas geografiska ursprung bedömer lärosätet att den nationella arbetsmarknadens behov är av största vikt vid planering av utbudet, men att även den regionala kompetensförsörjningen, inte minst inom områdena vård, omsorg och utbildning är fortsatt betydelsefull.

ARBETSMARKNAD

Enligt arbetsförmedlingens prognos per december 2015 finns ett antal påtagliga bristyrken inom områden där Karlstads universitet erbjuder utbildningar. Efterfrågan bedöms därför vara fortsatt stor för exempelvis civilingenjörer, gymnasielärare, psykologer, sjuk- och specialistsjuksköterskor samt specialpedagoger.

Vad gäller universitetets närområde följer arbetslösheten i Värmlands län samma utveckling som i landet som helhet. Det är framför allt de offentliga

arbetsgivarna som ökar antalet anställda, och sektorer som utbildning och vård har rekryteringsproblem. Även inom den privata sektorn är kompetensförsörjningsläget mer ansträngt jämfört med några år tidigare, och företag har svårigheter att rekrytera personal till framför allt tekniska områden.

SÖKTRYCK

Mellan åren 2014 och 2015 ökade antalet nya sökande till Karlstads universitet med omkring 3 000 personer, och flera av universitetets utbildningar har ett högt söktryck. År 2015 var det sammantagna söktrycket 2,1 förstahandssökande per antagen student.

Mellan åren 2014 och 2015 ökade antalet antagna enbart med ett femtiotal, medan antalet reserver till utbildningarna steg kraftigt. Detta förhållande har också medfört en generell höjning av de meritvärden som krävs för att erbjudas en utbildningsplats vid Karlstads universitet. Sammantaget utgör utvecklingen en följd av ett ökat intresse snarare än av expanderande verksamhet.

Söktrycket märks framför allt inom programutbildningar som leder till en yrkesexamen. Det nystartade psykologprogrammet lockade exempelvis fler än 2 600 sökande, varav närmare 400 i första hand.

Karlstads universitet antog inför höstterminen 11 220 studenter, varav 3 052 var nya programstudenter. Lärosätet kvarstår därmed på en historiskt hög nivå, motsvarande en ökning på nära 38 procent sedan höstterminen 2008 när det aktuella statistikunderlaget började produceras.

AVVÄGNINGAR MELLAN PROGRAM OCH KURSER

Under kalenderåret 2015 omfattade de fristående kurserna 1 743 av de totalt 8 236 anslagsfinansierade helårsstudenterna vid Karlstads universitet. Detta

betyder en minskning med cirka 6 procent sedan föregående år, och i termer av andelen helårsstudenter vid fristående kurs innebär det en nedgång från 23 procent till 21 procent.

Minskningen är en del av en långvarig trend, som historiskt har berott på en ambition att värna om programutbudet i ett läge med begränsat anslagsutrymme. Den fortsatta minskningen av de fristående kursernas andel av utbildningsverksamheten hänger för år 2015 delvis samman med utbyggnader av vissa utbildningsprogram i enlighet med statliga satsningar och direktiv. Stora delar av Karlstads universitets studentvolym återfinns inom just de områden som har prioriterats i dessa satsningar.

AVVÄGNINGAR MELLAN CAMPUS OCH DISTANS

Karlstads universitet har under många år satsat på att stärka distansutbildningen, bland annat genom satsningar på blended learning och ett utökat utbildningsutbud. Detta har under det senaste decenniet givit upphov till en markant ökad andel distansutbildning inom lärosätets utbildningsvolym, även om utvecklingen har avstannat något på senare år. Under år 2015 fanns 2 059 av de totalt 8 236 anslagsfinansierade helårsstudenterna bland distansutbildningarna, vilket motsvarar en fjärdedel av den totala utbildningsvolymen. Det innebär också en ökning med en procentenhet sedan föregående år.

De fristående kursernas andel av distansutbildningen har minskat från cirka 36 procent år 2014 till cirka 31 procent år 2015. En stor del av utbildningsprogrammets motsvarande ökning återfinns hos lärarutbildningen, som nu står för strax över 46 procent av alla helårsstudenter inom lärosätets distansutbildningar. Inom den resterande andelen finner man bland annat specialistsjuksköterskeutbildningar och utbildningar inom projektledning.

SAMHÄLLET'S BEHOV AV UTBILDNING

Karlstads universitet arbetar för att säkerställa att lärosätets utbildningsverksamhet ligger i linje med samhällets behov. I detta arbete tar lärosätet hänsyn till såväl arbetsmarknadens behov som mer allmänna bildningsbehov, med utgångspunkt i dels egna bedömningar och dels bedömningar från externa aktörer.

RAPPORTER OM PROGRAMUTBUD

Överväganden om både arbetsmarknadens behov och samhällets bildningsbehov ingår i den universitetsgemensamma modellen för kvalitetsarbete och kvalitetssäkring. Denna modell innehåller bland annat terminsvisa rapporter om programutbud med detaljerade behovs- och förutsättningsanalyser för varje utbildningsprogram.

En av punkterna i dessa rapporter handlar om samhällets behov. Denna består i sin tur av tre delpunkter: vanligaste yrkesgrupper bland alumner, etableringsgrad på arbetsmarknaden bland alumner respektive andra samhällsbehov än arbetsmarknad.

De två förstnämnda punkterna baseras på arbetsmarknadsstatistik från Ladokkonsortiets analysverktyg "Bak- och framgrund", som drivs i samarbete med Statistiska Centralbyrån, och tar sikte på såväl frågan om huruvida alumnerna finner en plats på arbetsmarknaden som frågan om huruvida denna plats ligger i linje med den genomförda utbildningen. Den sistnämnda punkten baseras på programledarens och fakultets- eller lärarutbildningskansliets informerade bedömning om särskilda samhällsbehov, och tar hänsyn till behov som faller utanför arbetsmarknadshänsyn.

Rapporterna där dessa uppgifter ingår utgör underlag för lärosätets återkommande verksamhetsdialoger, och är därmed en styrande komponent i arbetet med att säkerställa ett hållbart och ändamålsenligt utbildningsutbud.

BILDAT!

För att säkerställa att universitetets kursutbud tillfredsställer samhällets bildningsbehov finns även "Bildat!-konceptet", som sedan år 2013 vägleds av en särskild referensgrupp med uppdrag att identifiera, utveckla, samordna och marknadsföra fristående kurser av bildningskaraktär. I utvecklingsprocessen ingår även en granskning av kursernas vetenskapliga och pedagogiska kvalitet innan klartecken för implementering ges.

Bildat-kurserna är avsedda att skapa möjlighet för studenter och allmänhet att läsa kurser av bred, bildande karaktär vid universitetet, och undervisningens upplägg är därmed speciellt utformad såväl för att utveckla tanken om hur man når bildning som

för att möjliggöra bred tillgänglighet. Detta tar sig uttryck i att kurserna exempelvis kan bedrivas på delfart, på kvällstid och via webbaserade lärplattformar.

Konceptet omfattade under år 2015 de tre kurserna "Moralens ursprung", "Passion och exploatering. Arbeta i världen och skönlitteraturen" och "Ett förändrat klimat – vad innebär det och vad klarar vi av?". Kurserna har mött förhållandevis god efterfrågan, med totalt 199 sökande, varav 99 i första hand. Totalt genererade detta sedan 130 antagna och 39 reserver, vilket i slutändan omsattes i 100 registrerade individer och drygt 13 helårsstudenter. Könsfördelningen är helt jämn, då 50 av de registrerade studenterna var kvinnor och 50 var män.

Med en medelålder på 40 år är deltagarna i dessa kurser betydligt äldre än normalt för det övriga kursutbudet, och det finns med detta goda indikationer om att kurserna når ut till studentgrupper som tidigare har haft begränsat intresse eller begränsade möjligheter att delta i fortbildning inom högskoleväsendet.

EXTERNA BEHOVSANALYSER

Utöver det egna arbetet med att identifiera samhällets behov stödjer sig Karlstads universitet även på externa analyser, såsom Statistiska centralbyråns "Trender och prognoser", Arbetsförmedlingens lokala och rikstäckande arbetsmarknadsprognoser samt Universitetskanslersämbetets etableringsrapporter. Den sistnämnda rapportserien ger också en viss indikation om hur utbildningsutbudet vid Karlstads universitet lyckas matcha arbetsmarknaden.

I Universitetskanslersämbetets senaste etableringsrapport från december 2015 anges att drygt 82 procent av de examinerade från Karlstads universitet under läsåret 2011/2012 hade etablerat sig på arbetsmarknaden cirka ett år efter examen. Satt i relation till lärosätets utbildningsutbud utgör detta en något bättre andel än förväntat.

Denna senaste siffra markerar också en förbättring gentemot tidigare år, då etableringsgraden enligt Universitetskanslersämbetets rapporter har legat något närmare 75 procent. Även i relation till jämförelsetalet, som anger om utfallet är bättre (>100 %) eller sämre (<100 %) än det förväntade utifrån

lärosätets utbildningsutbud, uppvisar den senaste siffran en förbättring gentemot tidigare. Både den faktiska etableringsgraden och jämförelsetalet

för Karlstads universitet är för det senaste året i tidsserien också högre än medelvärdet för samtliga lärosäten.

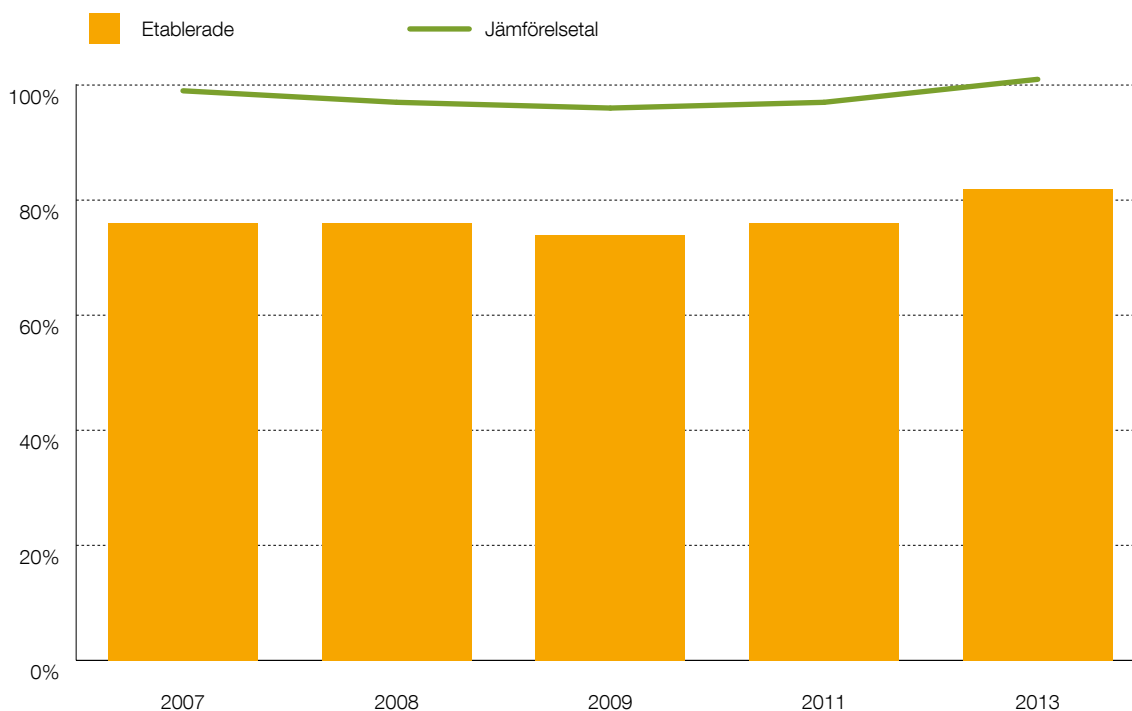

Diagram 7: Etableringsgrad ett år efter examen för examinerade från Karlstads universitet. (Källa: Universitetskanslersämbetet)

PREMIÄR FÖR ÖVNINGSSKOLOR

Karlstads universitet är ett av femton lärosäten som ingår i försöket med övningsskolor för lärarstudenter. Tre skolområden i Karlstad, ett i Hammarö och ett i Kil deltar i försöket som involverar ungefär 280 studenter från lärarutbildningen. Under år 2015 inledde de första studenterna sin verksamhetsförlagda utbildning på en övningsskola.

– Det här är en storsatsning både för studenterna och för oss lärare. Vi i skolan får en snabbare koppling till aktuell forskning och nya rön och det blir en högre kvalitet för lärarstudenterna, säger Catarina Gustafsson, lärare på Herrhagsskolan och en av de lokala lärarutbildare som deltar i försöket med övningsskolor.

– Det var i maj 2014 som Karlstads universitet fick klartecken att delta i den förra regeringens femåriga försök med övningsskolor för lärarstudenter. Försöket som fortsätter med den nya regeringen är en positiv satsning mot förnyelse och utveckling, menar Annelie Bodén som är universitetets projektledare.

– Samarbetet med skolorna ska bli bättre och tätare. Bland annat genom att en mentor från universitetet och en lokal lärarutbildare från övningsskolan bildar ett arbetslag tillsammans med lärarstudenten. VFU:n ska alltså bli kittet som håller ihop akademisk forskning med skolans praktik, något som vi tror och hoppas ska stötta studenternas lärande, säger Annelie Bodén.

LÄRARUTBILDNING

Vid Karlstads universitet utbildas lärare på alla nivåer genom program för förskollärare, grundlärare, ämneslärare, musiklärare, yrkeslärare och speciallärare. Lärarutbildningen innefattar också kompletterande pedagogisk utbildning, magister- respektive masterprogram i utbildningsledning och skolutveckling, samt olika former av bidrags- och uppdragsfinansierad utbildning för lärare och rektorer. Kalenderåret 2015 omfattar verksamheten drygt 2 100 helårstudenter, vilket innebär att lärarutbildningen står för en fjärdedel av universitetets utbildningsvolym på grundnivå och avancerad nivå.

DIMENSIONERING AV LÄRAR- OCH FÖRSKOLLÄRARPROGRAM

Enligt flera samstämmiga prognoser riskerar svenska skola att drabbas av en omfattande lärarbrist inom en nära framtid. Regeringen har därför givit lärosätena i uppdrag att genomföra en utbyggnad av förskolläraryrket, grundläraryrket och specialläraryrket samt av den kompletterande pedagogiska utbildningen. För Karlstads universitets lärarutbildningar handlar det om en utökning med sammanlagt 130 programnybörjare till och med år 2016.

Dimensioneringen av lärarutbildningen vid Karlstads universitet tar sin utgångspunkt i det nya regeringsuppdraget. Vid planeringen beaktas studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov samt lärosätets möjligheter att genomföra utbyggnaden med bibehållen kvalitet.

För första gången sedan de nya programutbildningarna startade hösten 2011, genomförde Karlstads universitet år 2015 ett vårterminsintag på förskolläraryrket. Undervisningen sker på distans i samarbete med ett antal kommunala lärocentra. Intresset var stort, med ett söktryck motsvarande sex förstahandssökande per utbildningsplats.

Intresset för att utbilda sig till grundlärare har, mätt i antalet förstahandssökande, ökat varje år sedan programmet infördes. Det ökade intresset har även inneburit att antalet registrerade programnybörjare successivt har stigit.

Även den kompletterande pedagogiska utbildningen lockar många förstahandssökande. I urvalet under 2015 prioriterades de naturvetenskapliga och tekniska ämnena i syfte att tillgodose arbetsmarknadens behov av behöriga ämneslärare med dessa inriktningar.

Sedan höstterminen 2014 erbjuder Karlstads universitet endast ämneslärarutbildning med inriktning mot gymnasieskolan, i väntan på statsmakternas beslut angående inriktningar för årskurs 7-9. I jämförelse med andra lärarprogram är intresset för ämneslärarprogrammet relativt svagt. Antalet första-

handssökande har emellertid ökat de senaste åren, vilket har medfört att fler studerande har antagits till utbildningen.

I syfte att öka antalet studerande inom ämneslärarprogrammet har universitetet även satsat på nätbaserad undervisning. Karlstads universitet gör därtill medvetna insatser för att öka antalet studenter inom de naturvetenskapliga inriktningarna. Ett exempel på detta är införandet av en särskild inriktning mot fysik och matematik.

Det råder brist på yrkeslärare i gymnasieskolan. För att möta arbetsmarknadens behov genomför universitetet antagning till yrkeslärarprogrammet både till vår- och höstterminer och då både till helt- och halvfartstudier. Antalet förstahandssökande till utbildningen ligger på en relativt hög nivå. Dock finns svårigheter för många sökande att styrka sin behörighet, vilket leder till att det är förhållandevis vanligt att sökande till yrkeslärarprogrammet inte bedöms vara behöriga.

VÄGLEDNING AV LÄRARSTUDENTER

Vid Karlstads universitet finns tre heltidsanställda studie- och karriärvägledare med fokus på lärarutbildningen. Dessa informerar och vägleder studerande såväl individuellt som gruppvis. Både för presumtiva och befintliga studenter erbjuder lärarutbildningens studievägledning flera typer av kontaktmöjligheter. För att förenkla för studerande i möten med vägledare, och i viss mån möjliggöra kontakter oberoende av tid och rum, finns en särskild webbtjänst där studenterna kan få vägledning med hjälp av olika digitala verktyg.

För att stärka intresset för läraryrket görs, förutom ordinarie marknadsföringsinsatser, såväl besök på gymnasieskolor som årliga inbjudningar av presumtiva studerande till särskilda lärardagar där det bland annat informeras om det aktuella arbetsmarknadsläget, regionalt och nationellt.

I syfte att stärka yrkesidentiteten och öka genomströmningen inom ämneslärarprogrammet har

Karlstads universitet under hösten 2015 startat ett pilotprojekt kallat "Propu" (Professionell och personlig utveckling). Ämneslärarstudenterna har bland annat deltagit i workshops ledda av verksamma lärare. Projektet har fokuserat på yrkesetik, kommunikation och gruppdynamik. En central aktivitet har också varit frekventa träffar mellan studenterna och universitetets studie- och karriärvägledare.

En del av vägledningen inom lärarutbildningen handlar om att försöka hitta möjliga lösningar till före detta studenter som önskar att läsa klart en tidigare påbörjad lärarutbildning. I och med den nya behörighetsreformen och kravet på lärarlegitimation har denna studentgrupp ökat. I allt större utsträckning söker också redan yrkesverksamma lärare och andra inom skolans verksamheter, vägledning som syftar till kompetensutveckling, utökade behörigheter och ytterligare lärarexamina.

ERFARENHETER FRÅN "TEACH FOR SWEDEN"

Karlstad universitet och Högskolan i Halmstad genomför i samarbete med stiftelsen Teach for Sweden en särskild kompletterande pedagogisk utbildning om 90 högskolepoäng. Utbildningen benämns "Verksamhetsintegrerat ämneslärarprogram, inriktning 7-9", och riktar sig till studenter som har ämneskunskaper inom naturvetenskap, teknik och matematik.

De första studenterna i projektet antogs vårterminen 2014 och avslutade sina studier i juni 2015. I kullen ingick fjorton studenter (7 kvinnor och 7 män), varav åtta har ansökt om och beviljats en ämneslärarexamen under år 2015. Höstterminen 2014 påbörjade 25 nya studenter (20 kvinnor och 5 män) utbildningen. En tredje kull, bestående av 33 studenter

(16 kvinnor och 17 män), antogs höstterminen 2015. Sammanlagt omfattade det verksamhetsintegrerade ämneslärarprogrammet vid Karlstad universitet drygt 21 helårsstudenter kalenderåret 2015.

Karlstads universitet och Högskolan i Halmstad har genomfört utvärderingar av projektet. Studenterna lyfter i dessa fram det positiva i att kombinera praktiskt arbete i skolverksamhet med utbildning, vilket ger ett möte mellan teori och praktik. Det framkommer dock även att många studenter upplever att det är en stor utmaning att kombinera arbete med studier. Detta har enligt studenterna sin förklaring i att många arbetsgivare har orealistiska förväntningar på dem. Utvärderingarna visar också att de studerande är nöjda med det stöd som coacherna från Teach for Sweden erbjuder. När det gäller utbildningen som Karlstads universitet och Högskolan i Halmstad tillhandhåller är studenterna överlag positivt inställda, men man efterlyser ett tätare samarbete mellan de två lärosätena för att undvika överlappningar.

Under år 2015 har samarbetet mellan de tre ingående parterna fördjupats i enlighet med resultatet i utvärderingarna. Ett antal förbättringsområden har identifierats och ett samverkansdokument har utformats i vilket respektive parts ansvarsområde har tydliggjorts. I samband med de första antagningsomgångarna fanns exempelvis problem med att studenterna uppfattade att de fick olika besked avseende ämnesbehörighet från Teach for Sweden respektive från Karlstads universitet. Ett utvecklingsarbete ledde fram till ett förtydligande av ansvarsfördelningen i antagningsprocessen samt att gemensamma kunskapskriterier tagits fram.

STENBÄCKS STIPENDIUM TILL MUSIKLÄRARSTUDENT

Björn Guo, musiklärarprogrammet vid Musikhögskolan Ingesund, tilldelades 2015 års Sven N. Stenbäcks stipendium på 210 000 kronor för att finansiera fortsatta studier vid några av Norges främsta musikerprogram.

– Det här stipendiet kommer att underlätta väldigt mycket för mig, och jag är väldigt glad och tacksam för att jag har fått det, säger Björn Guo. I och med att jag har pluggat sex år är det slut på möjligheten att få CSN-stöd. Det betyder att jag skulle ha fått jobba ganska mycket för att kunna bo och plugga i Norge – och jobbet skulle ta mycket fokus från det jag är där för att göra, nämligen att ta in ny kunskap.

– Det var en ren fröjd att få välja ut en så dedikerad student som Björn Guo, säger Åsa Bergenheim. Sven N. Stenbäcks stipendium är exceptionellt svårt att få, och går till våra absoluta toppstudenter.

Värmlandsbördige Sven N. Stenbäck, numera bosatt i Monaco, donerar varje år en halv miljon kronor till Karlstads universitet för att stötta meriterade studenter.

– Värmland har en fin kultur, men det är en utmaning att hålla den levande, säger Sven N. Stenbäck. Jag vill bidra till ökad kunskap och vad kan väl då vara bättre än att stötta en ambitiös student som vill vidareutveckla kulturlivet?

INTERNATIONELLA STUDENTUTBYTEN

Vid Karlstads universitet sker den övervägande majoriteten av internationella studentutbyten inom ramen för utbytesprogram eller via bilaterala utbytesavtal. Därtill finns också ett mindre antal så kallade free movers, det vill säga studenter som själva har anordnat en vistelse vid ett utländskt lärosäte.

STUDENTUTBYTEN VIA PROGRAM OCH AVTAL

Karlstads universitet tog emot 314 inresande utbytesstudenter under verksamhetsåret 2015, vilket är en liten minskning från föregående år. Det största utbytesprogrammet för inresande studenter är liksom tidigare Erasmus, och under år 2015 kunde 219 av de inresande härledas till detta program. Majoriteten av de studenter som universitetet tar emot kommer från Tyskland, Frankrike, Spanien och Nederländerna.

När det kommer till utresande studenter minskade verksamheten under år 2015. Totalt reste 109 av lärosätets studenter till ett utländskt lärosäte via ett utbytesprogram eller utbytesavtal. Den största minskningen finns bland de bilaterala utbytena, med 50 studenter år 2015 jämfört med 80 studenter år 2014.

Karlstads universitet strävar efter att öka intresset för internationella studentutbyten, och universitetet

deltar årligen på konferenser för att stärka möjligheterna till detta. Under år 2015 har även flera partnerbesök - exempelvis till Wollongong University och Victoria University i Australien - genomförts för att utöka kontakter och möjliggöra utbyten.

Karlstads universitet har under året också beviljats student- och lärarutbyte med Wollongong University inom ramen för Erasmus+ Credit Mobility, vilket utökar samarbetsmöjligheterna. Ett ytterligare Erasmus+ Credit Mobility-projekt har inletts i samarbete med Rangsit University i Thailand. Båda dessa projekt syftar till tätare kontakter och större ömsesidighet i utbytesverksamheten.

Under år 2015 har Karlstads universitet haft sju pågående Linnaeus-Palme-projekt, varav fem innefattade studentutbyte. Linnaeus-Palme är ett viktigt program för universitetet, då det möjliggör ömsesidighet i utbyte med lärosäten vars studenter annars hade haft svårt att kunna resa till Karlstad.

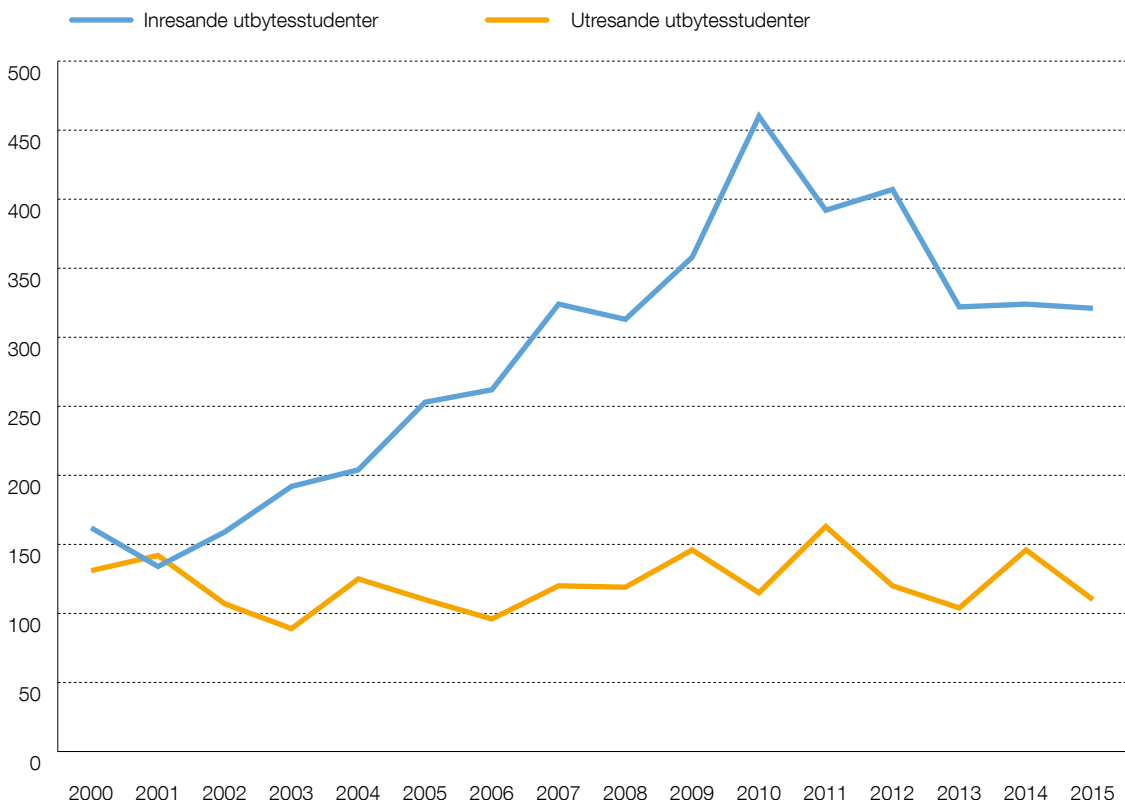

Diagram 8: Antal in- och utresande utbytesstudenter 2000-2015. (Källa: Ladok)

Minskningen av antalet utresande utbytesstudenter beror till viss del på de nya studiemedelsregler som trädde i kraft under år 2015. De innebär dels att de maximala beloppen som kan beviljas till studenter som reser till högkostnadsländer är lägre än tidigare, och dels att det inte längre är möjligt att få studiemedlet utbetalt i en klumpsumma. Detta har dessvärre inneburit att vissa studenter valt att inte genomföra planerade utbyten, då de inte har möjlighet att finansiera dem med de nya villkoren. Antalet platser inom de bilaterala utbytena har även varit begränsade under året, då flera partners med anledning av obalans i avtal inte har kunnat ta emot studenter.

STUDIEAVGIFTSFINANSIERAD VERKSAMHET

Alltsedan anmälnings- och studieavgifter infördes för så kallade tredjelandsstudenter (studenter med medborgarskap utanför EU, EES eller Schweiz) har Karlstads universitet tagit emot få sådana. Antalet ökade dock något höstterminen 2015, då sex avgiftsfinansierade studenter påbörjade programstudier vid universitetet. Därutöver finansierades under år 2015 tre studenter via stipendiet KAU Global Scholarship, och två studenter via Svenska Institutets stipendium.

Under kalenderåret 2015 har totalt 14 avgiftsfinansierade studenter, motsvarande 5,8 helårsstudenter, varit registrerade vid Karlstads universitet.

Karlstads universitet har under år 2015 inte använt sig av möjligheten till separat antagning av studieavgiftsskyldiga internationella studenter.

De avgiftsskyldiga studenterna är i huvudsak registrerade på engelskspråkiga magister- eller masterprogram. Karlstads universitet för ingen statistik avseende studenters medborgarskap, men en stor andel av tredjelandsstudenterna förefaller komma från asiatiska länder.

DEN STUDIEAVGIFTSFINANSIERADE VERKSAMHETENS PÅVERKAN PÅ ÖVRIG VERKSAMHET

Studieavgiftsreformen har påverkat Karlstads universitet på flera sätt. Till att börja med har reformen medfört att väsentligt färre tredjelandsstudenter läser vid Karlstads universitet. Detta medför bland annat minskade möjligheter till internationella kontakter och erfarenheter för lärosätets övriga studenter.

Ett minskat antal utländska studenter påverkar sannolikt även utbildningsutbudets inriktning och

dimensionering. Detta berör exempelvis lärosätets möjlighet att upprätthålla de engelskspråkiga programmen på avancerad nivå, där utländska studenter tidigare varit en viktig målgrupp.

Att universitetet nu har studieavgifter för tredjelandsstudenter ställer andra krav på universitetet när det gäller marknadsföring mot och rekrytering av denna grupp, vilket är något som universitetet hittills inte har ägnat några stora resurser. Arbetssätt som rör antagning, fakturahantering och registrering för denna grupp har universitetet sedan tidigare redan anpassat sig till.

TREDJELANDSSTUDENTER INOM UTBYTESAVTAL

När studieavgifterna infördes för free movers från tredje land så minskade även antalet utbytesstudenter från berörda länder. Detta beror främst på att förändringen även ställde krav på balans i avtalen över tid. De senaste åren har det inte skett några större förändringar i antalet inresande utbytesstudenter från tredje land.

Verksamhetsåret 2015 hade Karlstads universitet 84 inresande utbytesstudenter via avtal med lärosäten i tredje land. Dessa studenter hade troligen varit avgiftsbelagda om de inte hade kommit som utbytesstudenter. Samma år hade universitetet 62 utresande studenter via avtal med lärosäte i tredje land.

SAMARBETE MED MYNDIGHETER

Enligt förordningen om anmälningsavgift och studieavgift vid universitet och högskolor ska beslutet om avgiftsstatus baseras på medborgarskap alternativt uppehållstillstånd.

I de fall då Karlstads universitet har haft direktkontakter med Migrationsverket rörande dessa frågor har samarbetet fungerat tillfredsställande. Under hösten 2015 har Karlstads universitet deltagit i möten med Migrationsverket tillsammans med andra lärosäten i Sverige för att vidareutveckla samarbetet mellan myndigheterna, bland annat genom förbättrade kontaktvägar och effektivisering av informationsöverföringen.

Ett gott samarbete har även präglat universitetets kontakter med Universitets- och högskolerådet, liksom med övriga myndigheter som berörs av studieavgiftsreformen.

INTÄKTER OCH KOSTNADER FÖR UTBILDNING

Det ekonomiska resultatet år 2015 för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, exklusive uppdragsutbildning, var ett överskott på 7,5 miljoner kronor. Detta är en resultatförbättring med cirka 6,1 miljoner kronor jämfört med år 2014, vilket i huvudsak beror på att användandet av det särskilda kvalitetsanslaget har förskjutits till år 2016.

INTÄKTER OCH KOSTNADER FÖR UTBILDNING PÅ GRUNDNIVÅ OCH AVANCERAD NIVÅ

Intäkterna till utbildning på grundnivå och avancerad nivå uppgick år 2015 till totalt 648,1 miljoner kronor. Detta är en ökning med cirka 20 miljoner kronor (+3,1 %) jämfört med år 2014. Ökningen kan i sin helhet hänföras till ökade anslagsintäkter, som till del består av satsningar på lärar-, vård- och ingenjörsutbildningar (11 mnkr), kvalitetsförstärkning (4,5 mnkr) samt kompensation för pris- och löneomräkning (4,5 mnkr).

Den övriga finansieringen utgörs av bidrags-, avgifts- och finansiella intäkter om sammanlagt 48 miljoner kronor. Jämfört med år 2014 är det en minskning med 0,4 miljoner kronor.

De finansiella intäkterna har sammanlagt ökat med 0,4 miljoner kronor. Ökningen beror främst på värdeförändring, 0,8 miljoner kronor, i två donationsfonder. Ränteintäkter från Riksgäldskontoret har minskat med 0,6 miljoner kronor.

De sammanlagda kostnaderna för utbildning på grundnivå och avancerad nivå var 640,6 miljoner

Tabell 7: Resultaträkning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, TKR. (Källa: Raindance)

	2011	2012	2013	2014	2015
Intäkter					
Anslag	605 946	560 351	564 157	580 247	600 213
Avgifter	20 015	21 216	17 816	17 108	16 445
Bidrag	28 645	27 244	24 666	30 355	30 230
Finansiella intäkter	2 773	2 143	1 714	850	1 229
SUMMA INTÄKTER	657 379	610 954	608 353	628 560	648 117
Kostnader					
Personal	417 748	417 858	408 465	421 217	437 177
Lokaler	90 968	91 206	92 743	92 574	90 005
Övrig drift	105 843	98 753	91 964	92 904	93 595
Finansiella kostnader	1 961	1 463	988	610	702
Avskrivningar	24 108	22 176	20 262	19 899	19 136
SUMMA KOSTNADER	640 628	631 456	614 421	627 204	640 615
Verksamhetsutfall	16 751	-20 502	-6 068	1 356	7 502
Transfereringar					
Erhållna medel	6 949	6 084	5 594	5 456	5 948
Lämnade bidrag	-6 949	-6 084	-5 594	-5 456	-5 948
KAPITALFÖRÄNDRING	16 751	-20 502	-6 068	1 356	7 502

kronor. Jämfört med år 2014 är detta en ökning om 13 miljoner kronor (+2 %). Ökningen är till största delen hänförlig till personalkostnader samt till en liten del övrig drift och räntekostnader. Lokalkostnader har minskat med 2,6 miljoner kronor, främst till följd av lägre lokalhyror. Avskrivningarna har minskat med 0,8 miljoner kronor, vilket hör samman med att inredningsinventarier har blivit färdigavskrivna.

Den ökning av personalkostnader som finns inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå hör samman med den årliga lönerevisionen och ökade sociala avgifter.

SAMFINANSIERING AV UTBILDNINGSVERKSAMHET

Karlstads universitet har under år 2015 använt 0,9 miljoner kronor av anslagsmedel för samfinansiering av bidragsfinansierad utbildningsverksamhet. Andelen anslag som används i samverkan med externa finansiärer för att finansiera utvecklingsprojekt inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå har därmed minskat ytterligare.

Behovet av samfinansiering beror på typ av projekt och vilka finansiärerna är. Tidigare var inslaget av EU-finansiering större än vad fallet var under år 2015. Under år 2015 har därmed en större del av bidragsintäkterna inneburit full kostnadstäckning. Behovet av samfinansiering har också minskat då stödverksamhetens andel av totala kostnader har reducerats.

INTÄKTER OCH KOSTNADER FÖR UPPDRAGSUTBILDNING

Uppdragsutbildning, som särredovisas på egen verksamhetsgren, uppvisar ett mindre överskott år 2015. Intäkterna har ökat med 8,5 miljoner kronor (+21,5 %) och uppgick år 2015 till 47,9 miljoner kronor. Den största enskilda uppdragsgivaren var Skolverket, som svarade för sammanlagt 27 miljoner kronor, vilket är en ökning med 5 miljoner kronor jämfört med år 2014. Det största projektet är rektorsutbildningen, med en omsättning på knappt 16 miljoner kronor. Personalkostnaderna är den största kostnaden och uppgår till 32,9 miljoner kronor.

Resultatandelar från dotterbolag, Karlstads universitets uppdrags AB samt Karlstads universitet holding AB, uppgick år 2015 till 0,2 miljoner kronor.

INTÄKTER AV ALLA UPPDRAG INOM UTBILDNING

År 2015 var Karlstads universitets totala intäkter för uppdrag inom utbildningsområdet 51,6 miljoner kronor. Förutom ordinarie uppdragsutbildningar inkluderas här även ersättningar för exempelvis kortare föredrag, studiedagar samt konsultuppdrag. Jämfört med år 2014 har de totala uppdragsintäkterna ökat med 8 miljoner kronor, där hela differensen är kopplad till ordinarie uppdragsutbildningar. På grund av omklassificering av intäkter för resurssamordning blir jämförelsesiffror bakåt i tiden missvisande, och därför redovisas ingen tidsserie.

KOSTNAD PER HELÅRSSTUDENT OCH HELÅRSPRESTATION

För år 2015 kan Karlstads universitet redovisa en genomsnittlig kostnad på 75 tusen kronor per helårsstudent och 89 tusen kronor per helårsprestation. Jämfört med år 2014 ligger kostnaden per helårsstudent på en oförändrad nivå, medan kostnaden per helårsprestation sjunkit. Den främsta orsaken är att antalet helårsprestationer ökat mer än antalet helårsstudenter, samtidigt som kostnadsökningarna har kunnat begränsas.

Den faktiska kostnaden per student varierar kraftigt mellan olika fakulteter och ämnen. Det gör även ersättningsbeloppen, som skiljer sig åt för de olika utbildningsområdena. Anslagsintäkten för en fullpresterande helårsstudent vid Karlstads universitet ligger mellan 48 917 och 206 518 kronor. Inför år 2013 genomförde Karlstads universitet en omorganisation av fakulteter och institutioner, vilket gör att redovisning av åren 2011 och 2012 inte presenteras på fakultetsnivå.

De senaste tre åren har kostnaderna per helårsstudent respektive helårsprestation varit stabila vid Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap, medan variationen varit större vid Fakulteten för hälsa, natur- och teknikvetenskap. Det senare kan främst förklaras av att denna fakultets studentvolym varierat mer över åren på grund av omstrukturering av utbildningsutbudet.

Tabell 8: Samfinansiering utbildning på grundnivå och avancerad nivå. (Källa: Raintance)

	2011	2012	2013	2014	2015
Samfinansiering (TKR)	5 524	2 670	3 231	2 945	927
Andel av total finansiering (bidrag + samfinansiering)	16%	9%	12%	9%	3%

Tabell 9: Resultaträkning för uppdragsverksamhet på grundnivå och avancerad nivå, TKR. (Källa: Raintance)

	2011	2012	2013	2014	2015
Intäkter					
Anslag	0	0	0	0	0
Avgifter	30 099	32 614	40 039	39 454	47 925
Bidrag	21	0	158	0	0
Finansiella intäkter	0	0	0	0	0
SUMMA INTÄKTER	30 120	32 614	40 197	39 454	47 925
Kostnader					
Personal	21 783	24 918	29 156	28 563	32 887
Lokaler	2 584	2 433	2 456	2 364	2 471
Övrig drift	5 423	5 184	8 172	8 288	12 179
Finansiella kostnader	0	0	0	-9	5
Avskrivningar	239	232	332	380	329
SUMMA KOSTNADER	30 030	32 767	40 115	39 586	47 871
Verksamhetsutfall	90	-153	81	-132	54
Resultat, andelar i dotterbolag	2 500	680	-1 440	3 185	210
KAPITALFÖRÄNDRING	2 590	527	-1 359	3 053	264

Tabell 10: Kostnad per helårsstudent, TKR. (Källor: Raintance, Ladok)

	2011	2012	2013	2014	2015
Universitetet totalt	70	74	74	75	75
Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap			66	65	65
Fakulteten för hälsa, natur- och teknikvetenskap			88	97	95

Tabell 11: Kostnad per helårsprestation, TKR. (Källor: Raintance, Ladok)

	2011	2012	2013	2014	2015
Universitetet totalt	84	89	88	91	89
Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap			80	80	79
Fakulteten för hälsa, natur- och teknikvetenskap			102	113	110

FORSKNING OCH FORSKARUTBILDNING

UTBILDNING PÅ FORSKARNIVÅ

Under de sjutton år som passerat sedan Högskolan i Karlstad fick universitetsstatus den 1 januari 1999 har nästan 800 personer antagits till forskarutbildning vid lärosätet. Det statliga forskningsanslagets måttliga tillväxt har med tiden inneburit att externa medel har fått stor betydelse för forskarutbildningens finansiering.

ANTAGNING TILL FORSKARUTBILDNING

Under verksamhetsåret 2015 antogs 50 personer, 26 kvinnor och 24 män, till forskarutbildning vid Karlstads universitet. Detta är en ökning med sex personer jämfört med året innan, men samtidigt 29 personer färre än rekordåret 2012. Antalet nyantagna med inriktning mot en licentiatexamen uppgick till 12, och antagna med inriktning mot en doktorsexamen var 38.

FORSKARSTUDERANDE

Vid slutet av år 2015 fanns det 296 forskarstuderande registrerade vid Karlstads universitet. Jämfört med samma tidpunkt året före är detta en ökning med 4 personer. Könsfördelningen bland de forskarstuderande är relativt jämn, med 157 kvinnor och 139 män.

En majoritet av de forskarstuderande finns inom det humanistiska och samhällsvetenskapliga ve-

tenskapsområdet. Under de senaste åren har deras andel ökat till strax över 62 procent. De tre största forskarutbildningsämnena vid lärosätet var pedagogiskt arbete (44 forskarstuderande), företagsekonomi (34 forskarstuderande) och psykologi (22 forskarstuderande).

Av de forskarstuderande var det 275 personer som under år 2015 aktivt bedrev forskarstudier, om man i likhet med Universitetskanslersämbetet definierar aktiva som de som har rapporterats studera minst 1 procent av heltid.

FORSKARUTBILDNINGENS OMFATTNING OCH FINANSIERING

Omräknat till heltider uppgick de forskarstuderandes samlade aktivitet under år 2015 till 142 helårspersoner. Jämfört med år 2014 är detta en minskning motsvarande 5 helårspersoner (-3 %).

Av de aktiva forskarstuderande hade majoriteten en anställning som doktorand eller lärare vid Karl-

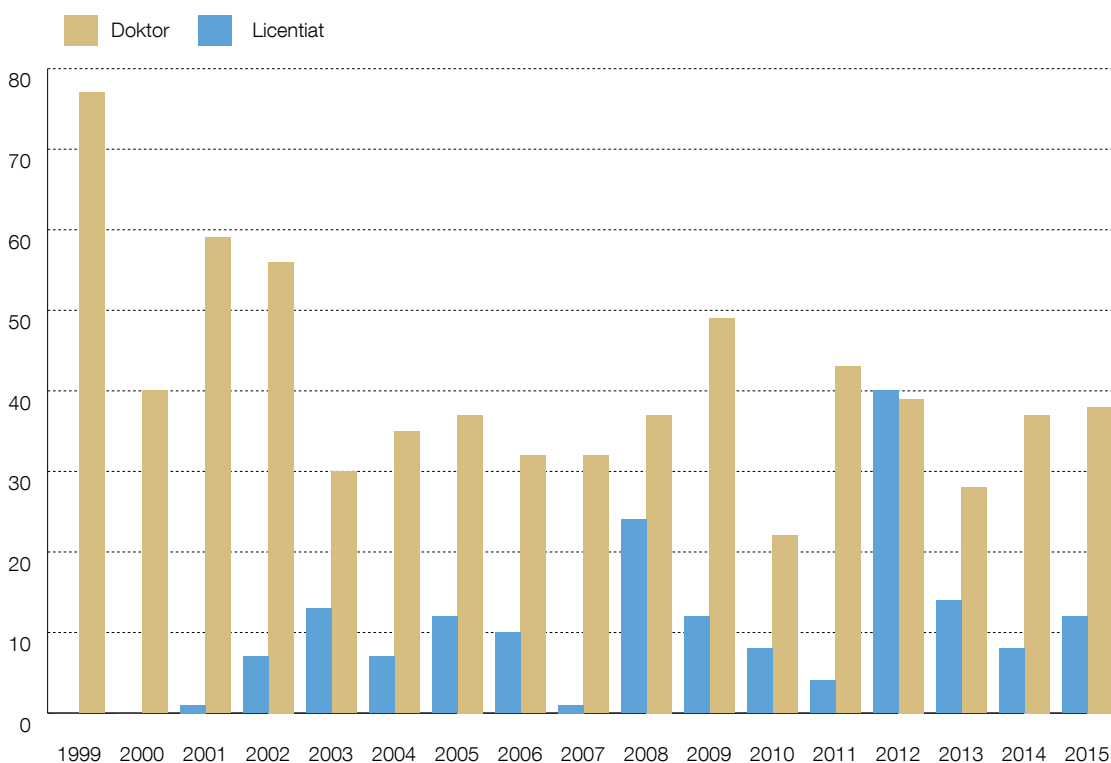

Diagram 9: Antal antagna till utbildning på forskarnivå vid Karlstads universitet, 2000-2015. (Källa: Ladok)

stads universitet. Totalt uppgick deras arbetsinsatser till 104 helårspersoner, vilket är nästan tre fjärdedelar av all rapporterad aktivitet inom forskarutbildningen. Övriga forskarstuderande, med en arbetsinsats motsvarande 39 helårspersoner, hade sin anställning vid andra lärosäten, vid företag eller hade annan form av anställning.

Utbildning på forskarnivå kan finansieras på flera sätt. Under år 2015 var 42 procent av aktiviteten inom forskarutbildningen finansierad av statliga anslagsmedel, medan resterande 58 procent finansierades av externa medel.

Tabell 12: Forskarutbildning 2015 fördelad på anställnings- och finansieringsformer, antal HTE. (Källa: Ladok)

ANSTÄLLNINGSFORM	FINANSIERING 2015			TOTALT 2014
	ANSLAGSMEDEL	EXTERNA MEDEL	TOTALT	
Doktorand Kau	53,58	39,77	93,35	87,32
Lärare Kau	5,56	4,87	10,43	9,70
Doktorand annat lärosäte		5,18	5,18	6,02
Annan anställning annat lärosäte		1,93	1,93	2,84
Företagsdoktorand		13,19	13,19	10,88
Annan anställning		14,30	14,30	26,52
Stipendium		1,77	1,77	0,00
Övrigt		2,32	2,32	4,26
TOTALT	59,13	83,34	142,47	147,53
Förändring mot 2014	6,41	-11,47	-5,06	
Andel anslagsmedel			42%	36%

FRÅN VARU- TILL TJÄNSTEPRODUKTION

Under år 2015 startades ett nytt forskningsprojekt i samarbete mellan forskningskoncernen Swerea IVF, Centrum för tjänsteforskning (CTF) vid Karlstads universitet, samt Linköpings universitet. Målet är att hjälpa tillverkningsföretag att stärka sin konkurrenskraft och få ökad lönsamhet genom att gå från varu- till tjänsteproduktion.

Inom forsknings- och innovationsprojektet ATIT, Avancerade tjänster i tillverkningsindustri, ska forskarna utveckla ett tjänstelyft för svensk industri där tillverkningsföretagen kan öka sin konkurrenskraft och sina intäkter genom att erbjuda tjänster.

– Vi ska utveckla en modell och ett arbetssätt för utveckling och leverans av kundanpassade och industriella tjänster. Arbetet kommer att genomföras tillsammans med ett antal mindre värmländska pilotföretag och i samarbete med Almi företagspartner i Karlstad, säger forskaren Lars Witell.

Projektet finansieras av Vinnova, Energimyndigheten och Formas, och ingår i det strategiska innovationsprogrammet Produktion2030.

FORSKAREXAMINA

Kalenderåret 2015 utfärdade Karlstads universitet 47 examina på forskarnivå. Jämfört med år 2014 är detta en minskning med 4 examina. Av de utfärdade examinersbevisen avsåg 30 doktorsexamen och 17 licentiatexamen.

Nära hälften av de forskarexamina som utfärdades år 2015 hör till det humanistiska och samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet. Övriga forskarexamina är relativt jämnt fördelade mellan de tre vetenskapsområdena naturvetenskap, teknik och medicin.

De vanligaste ämnena för doktorsexamen var datavetenskap (4 examina), folkhälsovetenskap (3 examina) och omvårdnad (3 examina). För licentiatexamen var ämnena biologi respektive pedagogiskt arbete de mest frekventa (4 examina vardera).

Av de 47 utfärdade forskarexamina stod kvinnor för 25 och män för 22. För doktorsexamen var köns-

fördelningen helt jämn, med 15 examina vardera för kvinnor respektive män. När det gäller licentiatexamen stod kvinnor för 10 examina och män för 7.

Sedan Högskolan i Karlstad fick universitetsstatus har sammanlagt 546 forskarexamina utfärdats vid lärosätet. Av dessa är 373 doktorsexamina och 173 licentiatexamen. Sett över tid är könsfördelningen vid examinationen på forskarnivå i det närmaste helt jämn. Av de 546 examina har 270 tagits ut av kvinnor och 276 tagits ut av män.

Tabell 13: Antal forskarexamina per vetenskapsområde, 2013-2015. (Källa: Ladok)

	2013			2014			2015		
	KVINNOR	MÄN	TOTALT	KVINNOR	MÄN	TOTALT	KVINNOR	MÄN	TOTALT
Doktorsexamina									
Humaniora-samhällsvetenskap	9	2	11	17	6	23	8	7	15
Naturvetenskap	1	2	3	0	6	6	1	2	3
Teknik	4	3	7	1	4	5	2	3	5
Medicin	3	0	3	6	1	7	4	3	7
Delsumma doktorsexamina	17	7	24	24	17	41	15	15	30
Licentiatexamen									
Humaniora-samhällsvetenskap	2	1	3	3	2	5	5	1	6
Naturvetenskap	2	0	2	0	2	2	4	4	8
Teknik	0	0	0	0	2	2	1	2	3
Medicin	1	1	2	1	0	1	0	0	0
Delsumma licentiatexamen	5	2	7	4	6	10	10	7	17
TOTALT									
KARLSTADS UNIVERSITET	22	9	31	28	23	51	25	22	47

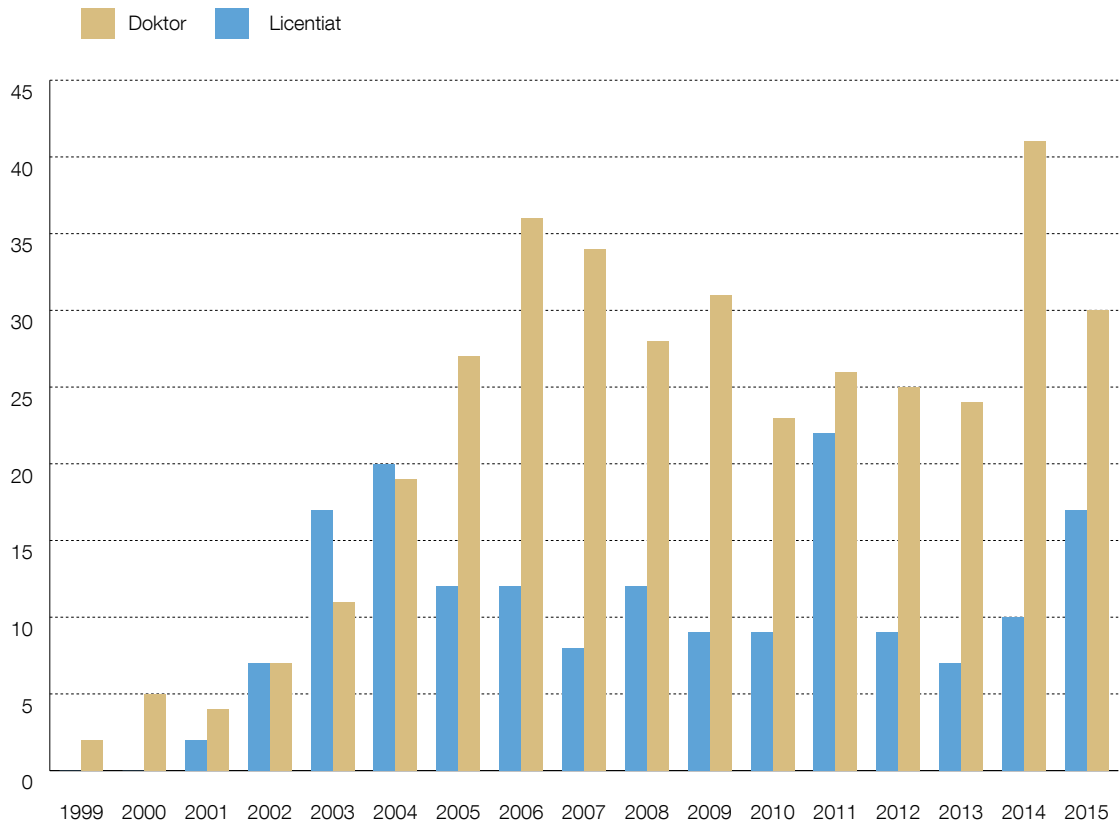

Diagram 10: Antal forskarexamina, 1999-2015. (Källa: Ladok)

PROJEKTFRAMGÅNGAR FÖR DATAVETENSKAP

Datavetenskap beviljades under år 2015 finansiering för fyra forskningsprojekt från EU:s nya ramprogram, Horizon 2020.

– Bakom vår framgång ligger ett stort engagemang från våra professorer och forskare. Med hög forskningsexcellens och förmågan att skapa samarbeten har vi öppnat dörrar och skapat en verksamhet som andra aktörer gärna vill samarbeta med i projekt, säger Reine Lundin, prefekt vid Institutionen för matematik och datavetenskap.

De nya projekten ska undersöka prestanda i mobila bredbandsnätverk, möjligheten för en

mer flexibel struktur för internet, utmaningar med känslig information i molntjänster och innovativa molnbaserade tjänster.

– Vi valde tidigt att fokusera vår forskning mot två områden, datakommunikation och datasäkerhet, samt att jobba med projekt. Detta är avgörande faktorer bakom vår framgång, säger Anna Brunström, professor i datavetenskap.

– Tack vare alla de projekt vi varit delaktiga i har vi byggt upp ett starkt nätverk över hela Europa med representanter från både forskningsvärlden och näringslivet.

KVALITETSARBETE INOM FORSKNINGSVERSAMHETERNA

Liksom för utbildningsverksamheterna har Karlstads universitet två utgångspunkter för kvalitetsarbetet inom forskningsverksamheterna. Dels finns en utgångspunkt i externa utvärderingar och de nationella kvalitetsindikatorer som använts för forskning. Dels finns en mer proaktiv intern utgångspunkt genom modellen för kvalitetssäkring och kvalitetsarbete avseende utbildning och forskning.

EXTERNA UTVÄRDERINGAR

Under år 2015 har inga externa utvärderingar av forskningsverksamheten skett. Lärosätet har lämnat förberedande information inför att Universitetskanslersämbetet väntas inleda kvalitetsutvärderingar av forskarutbildningsämnena under år 2016.

EXTERNA KVALITETSINDIKATORER

Sedan år 2009 har utgångspunkten för regeringens fördelning av forskningsanlag varit att delar av basanslagen tilldelas efter kvalitetsindikatorer. Under år 2015 har nya anslag för forskning delvis fördelats utifrån två sådana: publiceringar och citeringar respektive externa medel för forskning.

Uppgifter om publikationer och citeringar sammanställs till ett bibliometriskt index av Vetenskapsrådet. Karlstads universitet har fått ett något lägre bibliometriskt index sedan föregående år. Minskningen i sig är förhållandevis blygsam, med en förändring från 463,05 till 455,59. Fördelningen av anslag baseras på varje lärosätes andel av ett totalt sammanlagt bibliometriskt index. Denna andel har minskat något för Karlstads universitet sedan föregående år.

Läget för indikatorn om externa medel är likartat. Karlstads universitets värden har förbättrats något. År 2014 var det viktade treårsvärdet drygt 192 miljoner kronor. Vid 2015 års sammanställning uppgår värdet till närmare 194 miljoner kronor. Trots ökningen minskar dock Karlstads universitets andel av det totala värdet.

För att öka andelen externfinansierad forskning har Karlstads universitet under år 2015 intensifierat arbetet med att underlätta för forskare att söka medel. Exempelvis har interna stöd för ansökningsarbete lyst ut, samt utbildningar och konkret stöd erbjudits via Grants and Innovation Office.

INTERN KVALITETSMODELL

Karlstads universitet har under år 2015 påbörjat implementeringen av en gemensam modell för kvalitetsgranskning av lärosätets verksamhet.

Bland aktiviteter som specifikt rör forskningen märks kvalitetssäkring av forskningsansökningar och projektadministration, harmonisering av interna kvalitetskrav på externfinansiering och publicering med nationella riktlinjer, utbildningsmoduler för att skriva forskningsansökningar, stärkt bibliometrisk kompetens samt att respektive fakultetsnämnd givits tydliga uppdrag att säkra och se över de forskarutbildningsämnena de ansvarar för.

Under år 2015 har universitetet för andra gången sammanställt bibliometriska resultat för lärosätets forskare. Syftet är att bland annat ge ett underlag för utveckling av universitetets forskningsverksamhet. Eftersom undersökningen är den andra i ordningen är det för tidigt att se trender för publiceringar från Karlstads universitet. På total nivå kan dock ett ökat antal publiceringar noteras.

STARKA OCH EXCELLENTA GRUPPER

Karlstads universitet har genomfört en prioritering av forskningsverksamheten som innebär avsevärda satsningar på starka och excellenta forskargrupper i syfte att ytterligare höja forskningens konkurrenskraft. Satsningen motsvarade år 2015 sammanlagt 45 miljoner kronor, vilket var mer än 20 procent av det statliga forskningsanslaget till lärosätet. Under år 2015 har dessa grupperingar även beviljats projektmedel av bland andra KK-stiftelsen och inom EU:s ramprogram Horizon 2020.

Vid inledningen av år 2015 fanns två utsedda excellenta grupper (Centrum för tjänsteforskning och Datavetenskap) samt tre starka (Interact, Kufo samt Materialvetenskap-CMM). Under året splittrades Interact i flera mindre grupperingar, varför denna grupp från och med år 2016 inte beviljas medel som stark grupp.

Under år 2015 öppnades för fler forskargrupper att ansöka om att utses till stark forskargrupp vid Karlstads universitet. Medel tilldelas två till tre grupperingar från och med den 1 juli 2016. Satsningen kommer att finansieras med myndighetskapi- tal.

VETENSKAPLIGA PUBLIKATIONER

Ett sätt att kvantifiera forskningsverksamhet är att mäta dess utflöde i termer av publiceringar, som utgör en indikation om formerna för den vetenskapliga produktionens spridning. Det är dock viktigt att hålla i åtanke att detta inte utgör den enda komponenten av spridningen av vetenskaplig produktion.

MÄTNING AV PUBLICERINGSVOLYMER

För Karlstads universitet finns framför allt två databaser som kan vara av intresse för att bilda en uppfattning om publikationsvolymernas omfattning och fördelning.

Den ena av dessa är DiVA (Digitala vetenskapliga arkivet), som är heltäckande med hänsyn till bredden av ingående forskningsfält, men där andelen inrapporterade publikationer varierar över tid. Utöver mörkertalet har denna databas även en förhållandevis omfattande eftersläpning innan utfallet börjar stabiliseras. Av denna orsak redovisas inte publikationer för det senaste året.

Den andra databasen är Scopus, vars omfattning är mer begränsad till vissa fält och typer av publikationer, men som å andra sidan har en jämnare inrapportering för dessa fält. Detta möjliggör en inblick i hur publiceringstrenden gestaltar sig över tid.

PUBLIKATIONER I DiVA

För år 2014 fanns totalt 709 poster i DiVA märkta med Karlstads universitet som ursprung. Bland dessa finns dock ett antal dubletter, och räknat i unika dokument rör det sig istället om 688 poster. Alla dessa är inte vetenskapliga publikationer i traditionell mening, utan bland dem finns även rapporter, debattinlägg, blogginlägg och liknande.

Inte alla registrerade publikationer var heller märkta som publicerade. Av de referee-granskade artiklarna hade 214 av 248 en sådan märkning. Bland övriga fanns några enstaka publikationer som endast var inskickade till en tidskrift, med oklart utfall, men de flesta befann sig vid registreringstillfället någonstans i en process för godkänd publicering.

Varje publikation klassificeras enligt Standard för svensk indelning av forskningsämnen, där kategoriseringen kan ske till ett eller flera ämnen per publikation. Standarden innehåller tre ämnesnivåer, där den

Tabell 14: Antal unika poster i DiVA år 2014 för Karlstads universitet per publikations- och innehållstyp. (Källa: DiVA)

PUBLIKATIONSTYP	REFeree-GRANSKADE	ÖVRIGA VETENSKAPLIGA	ÖVRIGA (POPULÄRVET., DEBATT, MM)	TOTALT
Artikel i tidskrift	243	23	5	271
Artikel, forskningsöversikt	3			3
Artikel, recension	2	8		10
Bok	4	5	1	10
Doktorsavhandling, monografi		18		18
Doktorsavhandling, sammanläggning		15		15
Kapitel i bok, del av antologi	33	40	7	80
Konferensbidrag	166	36	2	204
Licentiatavhandling, monografi		7		7
Licentiatavhandling, sammanläggning		12		12
Manuskript (preprint)		2		2
Proceedings (redaktörskap)	3			3
Rapport		38	2	40
Samlingsverk (redaktörskap)	2	1	2	5
Övrigt		1	7	8
TOTALT	456	206	26	688

Tabell 15: Antal unika poster i DiVA 2014 för Karlstads universitet per forskningsämnesområde. (Källa: DiVA)

	FÖRSTA ÄMNESOMRÅDE	ANDRA ÄMNESOMRÅDE					TOTALT
		ENDAST EN KLAS- SIFICER- RING	HUMA- NORIA	MEDICIN OCH HÄL- SOVET.	NATURVE- TENS- SKAP	SAM- HÄLLSVE- TENS- SKAP	
	Humaniora	68				20	88
	Medicin och hälsovetenskap	95		1		3	99
	Naturvetenskap	76				8	86
	Samhällsvetenskap	332	3	3	2		340
	Teknik	73			2		75
	TOTALT	644	3	4	4	31	688

*En av dessa har även en tredje ämnesområdesklassificering till samhällsvetenskap

översta nivån utgörs av forskningsämnesområden. De allra flesta publikationer är entydigt klassificerade till ett forskningsämnesområde, men det finns även ett antal som faller inom ramen för två sådana.

Den vanligaste ämneskombinationen vid lärosätet är, utöver entydig klassificering, humaniora och samhällsvetenskap, med totalt 23 poster när både kombinationen enligt nämnda ordning och enligt omvänd ordning räknas. Näst vanligast är kombinationen naturvetenskap och samhällsvetenskap, med totalt 10 poster.

Mer än hälften av publikationerna, närmare bestämt 372 poster, är i någon mån klassificerade som samhällsvetenskapliga. Övriga ämnesområden ligger relativt långt från denna mängd, och den närmast efterföljande var medicin och hälsovetenskap med 103 poster.

Merparten av publikationerna, 526 av 688 poster, är författade på engelska. Av de övriga posterna är 154 författade på svenska, och de sista 8 är spridda mellan portugisiska, spanska, norska, tyska, nederländska och kinesiska.

Om man delar in posterna efter såväl innehållstyp som publikationstyp, och därutöver utesluter vissa poster som normalt inte ingår i bibliometriska sammanställningar, erhåller man en tabell enligt nedan, där man även får möjlighet att göra en jämförelse med föregående års utsökning för år 2013.

Antalet publikationer i DiVA har minskat mellan åren 2013 och 2014. Detta gäller framför allt bland artiklar, konferensbidrag och bokkapitel. Antalet licentiatavhandlingar har dock ökat kraftigt. Minskningen inom den egenrapporterade produktionen

Tabell 16: Antal publikationer i DiVA 2013 - 2014 för Karlstads universitet.* (Källa: DiVA)

	2013	2014
Artiklar i refereegranskade tidskrifter	233	211
Vetenskapliga översiktsartiklar (refereegranskat)	1	3
Konferensartiklar (refereegranskat)	202	168
Bokkapitel (övr. vet och refereegranskat)	107	73
Vetenskapliga monografier (övr. vet och refereegranskat)	6	9
Editorials (samlingsverk) (övr. vet och refereegranskat)	5	3
Editorials (proceedings) (övr. vet och refereegranskat)	5	3
Övriga vetenskapliga artiklar	23	22
Rapporter (övr. vet och refereegranskat)	38	39
Recensioner (övr. vet. och ref. granskat)	7	10
Konferensartiklar (övr. vet.)	48	37
Doktorsavhandlingar	31	33
Licentiatavhandlingar	7	19
TOTALT	713	630

* Redovisningen avser endast 2013 och 2014, då utsökning med jämförbar eftersläpning saknas för tidigare år.

kan bero på en faktiskt minskad verksamhet, men den kan också bero på en minskad inrapporteringsgrad.

Sammanställningen för respektive år är genomförd ett år i efterhand, vilket innebär att eftersläpningen för utdraget är konstant. Det innebär dock inte att detsamma nödvändigtvis gäller för eftersläpningen för inrapportering. Det finns vissa strukturella incitament för forskarna att inrapportera vissa typer av publikationer, eftersom dessa ingår som komponenter i såväl bibliometriska analyser som i universitetsinterna resursfördelningssystem, men sådana incitamentssystem garanterar inte vare sig följsamhet i sig eller stabilitet för denna.

KOSTNAD FÖR VETENSKAPLIGA PUBLIKATIONER

År 2014 var den genomsnittliga kostnaden per vetenskaplig publikation vid Karlstads universitet 1 552 tusen kronor. Detta är en kostnadsökning med 110 tusen kronor (+7,6 %) jämfört med året dessförinnan.

Måttet beräknas utifrån refereegranskade vetenskapliga publikationer, det vill säga artiklar i referentbedömda tidskrifter och vetenskapliga översiktsartiklar.

Antalet refereegranskade vetenskapliga publikationer har minskat med närmare 9 procent jämfört med år 2013, vilket i samband med en utebliven motsvarande kostnadsminskning förklarar att den genomsnittliga kostnaden per publikation har ökat. Publikationen och arbetskostnaden för densamma kan inträffa under olika kalenderår, varför man inte kan dra slutsatser av förändringar under ett enskilt år.

PUBLIKATIONER I SCOPUS

För att få en närmare indikation om publikationsmönstret över tid kan det vara lämpligt att använda Scopus, som visserligen inte är heltäckande, men som däremot har en förhållandevis stabil inrapporteringsgrad.

Under de senaste fem åren kan man då se att antalet artiklar knutna till Karlstads universitet har ökat tämligen stadigt, med undantag för en liten svacka under år 2012. I underlaget ingår endast tidskriftsartiklar, och det är heller inte alla tidskrifter som finns representerade. Exempelvis syns endast tre svenska tidskrifter i datautdraget.

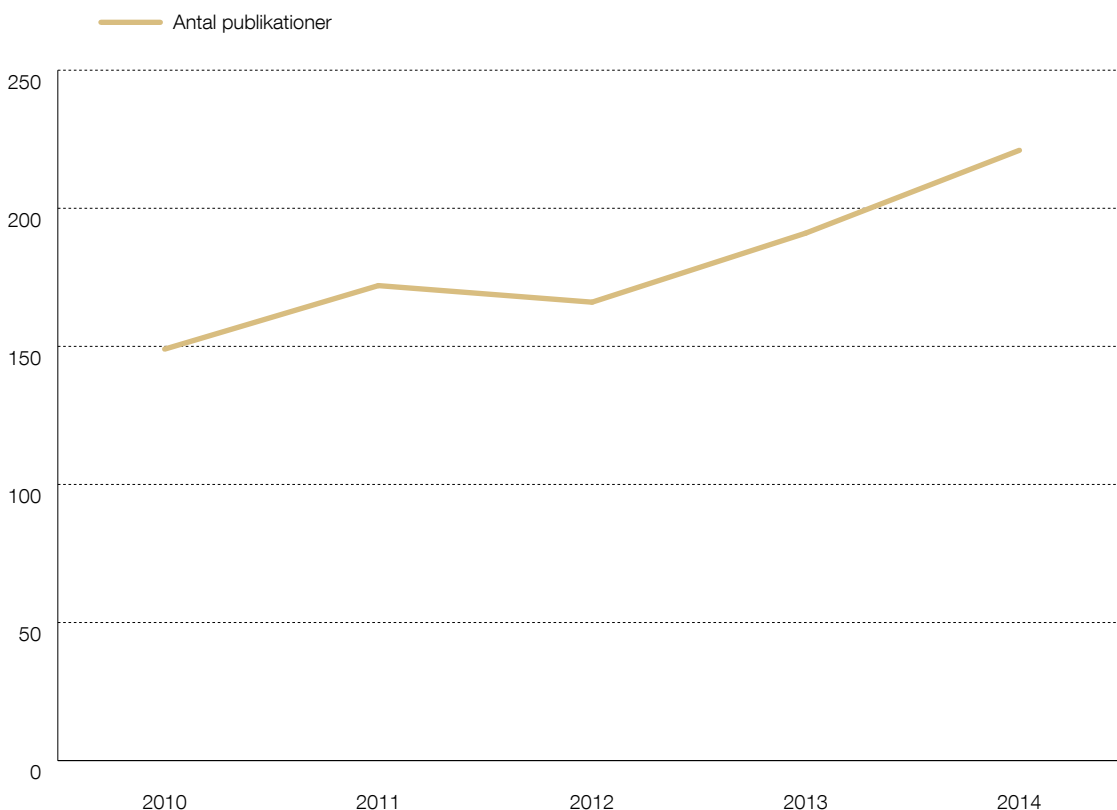

Diagram 11: Antal publikationer i Scopus för Karlstads universitet 2010 – 2014. (Källa: Scopus)

INTÄKTER OCH KOSTNADER FÖR FORSKNING OCH FORSKARUTBILDNING

Verksamheterna forskning och utbildning på forskarnivå, exklusive uppdragsforskning, uppvisar år 2015 ett negativt ekonomiskt resultat på 7,8 miljoner kronor. Underskottet kan förklaras av strategiska satsningar finansierade med myndighetskaptal.

INTÄKTER OCH KOSTNADER FÖR FORSKNING OCH UTBILDNING PÅ FORSKARNIVÅ

De totala intäkterna för forskning och forskarutbildning, exklusive uppdragsforskning, uppgick år 2015 till 318,1 miljoner kronor. Jämfört med år 2014 är detta en minskning med 0,5 miljoner kronor. Anslagsintäkterna ökade med 3,8 miljoner kronor, samtidigt som de externa intäkterna i form av avgifter och bidrag minskade med 3,9 miljoner kronor. En orsak till de minskade externa intäkterna är att flera stora forskningsprojekt har avslutats under åren 2014 och 2015.

Kostnaderna för forskning och forskarutbildning har under år 2015 ökat med sammanlagt 13,3 miljoner kronor (från 312,6 mnkr år 2014 till 325,9 mnkr år 2015). Ökningen kan i sin helhet hänföras till personalkostnader som har ökat med 16,8 miljoner kronor (+7 %). Utöver kostnader för årlig lönerrevision är ökningen av personal inom forskning bland annat hänförlig till satsningen på starka och excellenta miljöer. Ökningen av antalet heltidsekvivalenter för universitetet som helhet kan till största delen hänföras till forskning och forskarutbildning.

Tabell 17: Resultaträkning för forskning och utbildning på forskarnivå, exkl. uppdragsforskning, TKR. (Källa: Raindance)

	2011	2012	2013	2014	2015
Intäkter					
Anslag	189 039	193 505	194 657	200 355	204 136
Avgifter	1 548	2 252	3 154	2 136	2 039
Bidrag	111 511	112 805	122 420	115 693	111 903
Finansiella intäkter	1 461	1 516	844	426	0
SUMMA INTÄKTER	303 559	310 078	321 075	318 610	318 078
Kostnader					
Personal	221 674	232 499	241 221	237 848	254 602
Lokaler	32 236	32 835	31 372	29 876	28 456
Övrig drift	38 451	34 861	37 063	38 532	38 804
Finansiella kostnader	3	1	1	1	235
Avskrivningar	8 793	7 728	7 685	6 378	3 797
SUMMA KOSTNADER	301 157	307 925	317 342	312 635	325 894
Verksamhetsutfall	2 402	2 153	3 733	5 975	-7 816
Transfereringar					
Erhållna medel	-10 305	12 149	10 247	8 697	8 423
Lämnade bidrag	-10 305	-12 149	-10 247	-8 697	-8 423
KAPITALFÖRÄNDRING	2 402	2 153	3 733	5 975	-7 816

Kostnader för avskrivningar har minskat med 2,6 miljoner kronor, vilket främst hör samman med att externfinansierad utrustning nu är helt avskriven. Driftkostnaderna har ökat med 0,3 miljoner kronor (+0,7 %). Kostnader inom den bidragsfinansierade forskningen har minskat samtidigt som kostnader som finansieras av anslag har ökat med 2,1 miljoner kronor. Merparten av driftkostnaderna avser inköp av extern kompetens, resor och logi, licenser samt reparationer och underhåll. Lokalkostnaderna har minskat med 1,4 miljoner kronor till följd av en lägre hyresnivå.

SAMFINANSIERING AV FORSKNINGSVERKSAMHET

Under år 2015 använde Karlstads universitet 34,3 miljoner kronor av anslagsmedel till samfinansiering av bidragsfinansierad forskning. Detta är 6,8 miljoner kronor mindre än år 2014. Minskningen hänger dels samman med att flera projekt med krav på samfinansiering har slutförts och dels på att behovet av samfinansiering har avtagit på grund av lägre indirek-

ta kostnader. Både andelen samfinansiering och andelen av anslag som används i samarbete med externa finansiärer har minskat jämfört med år 2014.

INTÄKTER OCH KOSTNADER FÖR UPPDRAGSFORSKNING

Uppdragsforskningen redovisar år 2015 ett överskott om 0,1 miljoner kronor. Intäkterna av uppdragsforskning uppgick år 2015 till 14,9 miljoner kronor, vilket är 4,4 miljoner kronor mindre än år 2014. Minskningen uppgår till 22 procent och beror på att tre av de största projekten nu är slutförda.

Kostnaderna för uppdragsforskning har minskat med totalt 4,7 miljoner kronor. Personalkostnaderna har minskat med 2,1 miljoner kronor, driftkostnaderna med 2,2 miljoner kronor och övriga poster med sammantaget 0,4 miljoner kronor mot föregående år.

Sammantaget visar uppdragsforskningen ett ackumulerat överskott på 0,4 miljoner kronor. Den största enskilda uppdragsgivaren var, liksom de tre senaste åren, Skolverket med ett flertal projekt. Det största av dessa, "Bedömningsstöd i ämnet historia", omsatte 1,6 miljoner kronor.

Tabell 18: Samfinansiering forskning och utbildning på forskarnivå, TKR. (Källa: Raindance)

	2011	2012	2013	2014	2015
Samfinansiering, TKR	38 263	43 017	46 375	41 097	34 300
Bidragsintäkt, TKR	111 511	112 855	122 385	115 693	111 901
Andel av total finansiering (bidrag + samfinansiering)	26%	28%	27%	26%	23%
Samfinansieringens andel av anslag	20%	22%	24%	20%	17%

Tabell 19: Resultaträkning för uppdragsverksamhet inom forskning och utbildning på forskarnivå, TKR. (Källa: Raindance)

	2011	2012	2013	2014	2015
Intäkter					
Anslag	0	0	0	0	0
Avgifter	19 804	20 330	19 795	19 202	14 851
Bidrag	4	0	0	0	0
Finansiella intäkter	14	9	0	0	0
SUMMA INTÄKTER	19 821	20 338	19 795	19 202	14 851
Kostnader					
Personal	14 636	14 339	14 924	14 144	12 041
Lokaler	1 727	1 715	1 549	1 531	1 167
Övrig drift	2 673	3 611	3 336	3 604	1 445
Finansiella kostnader	0	0	0	1	0
Avskrivningar	341	296	210	171	124
SUMMA KOSTNADER	19 377	19 962	20 019	19 451	14 777
Verksamhetsutfall	444	377	-224	-249	74
KAPITALFÖRÄNDRING	444	377	-224	-249	74

FORSKNINGENS FINANSIERINGSKÄLLOR

Forskningsfinansieringen skiljer sig från grundutbildningens finansiering genom den betydligt större andelen externa medel. År 2015 uppgick andelen av universitetets forskning som finansieras via bidrag till 34 procent. Detta är en oförändrad andel av intäkterna trots en faktisk minskning med 3,8 miljoner kronor jämfört med år 2014. Samtidigt har andelen av forskningsverksamheten som finansieras via anslagsmedel ökat med 2 procentenheter till 61 procent. Därmed ökar avståndet till universitetets strategiska mål om att minst 50 procent av forskningsfinansieringen ska utgöras av externa medel.

EXTERNA FORSKNINGSFINANSIÄRER

Under år 2015 har totalt cirka 132 miljoner kronor betalats in till Karlstads universitet av externa forskningsfinansiärer, vilket är en minskning med 10 miljoner kronor jämfört med år 2014. Inbetalningar sker i allt större utsträckning efter redovisning av upparbetade kostnader, vilket innebär att en fördröjning uppstår beroende på när redovisningen sker.

De största enskilda forskningsfinansiärerna har, liksom de senaste åren, varit KK-stiftelsen, EU, Landstinget i Värmland/Region Värmland (Liv/RV), Vetenskapsrådet och Vinnova. Vad gäller de regionala aktörerna har uppgifterna gällande Landstinget i

Tabell 20: Finansieringskällor all forskning inkl. uppdragsforskning, TKR. (Källa: Raindance)

	2013		2014		2015	
	BELOPP	ANDEL	BELOPP	ANDEL	BELOPP	ANDEL
Intäkter av anslag	194 657	57%	200 355	59%	204 136	61%
Övrig extern intäkt	22 948	7%	21 338	6%	16 890	5%
Bidrag	122 420	36%	115 693	34%	111 903	34%
Finansiella intäkter	844	0%	426	0%	0	0%
SUMMA INTÄKTER	340 870	100%	337 812	100%	332 929	100%

Tabell 21: Större forskningsfinansiärer 2011-2015, TKR. (Källa: Raindance)

	2011	2012	2013	2014	2015
KK-Stiftelsen	22 930	17 368	10 650	13 248	24 125
EU-medel	11 531	15 390	12 542	10 417	14 651
Liv/RV	14 762	14 454	20 407	14 954	12 763
Vetenskapsrådet	13 872	21 165	19 379	18 165	11 494
Vinnova	14 728	7 583	10 707	13 647	10 639
Svenska företag	7 866	7 825	7 573	8 049	9 392

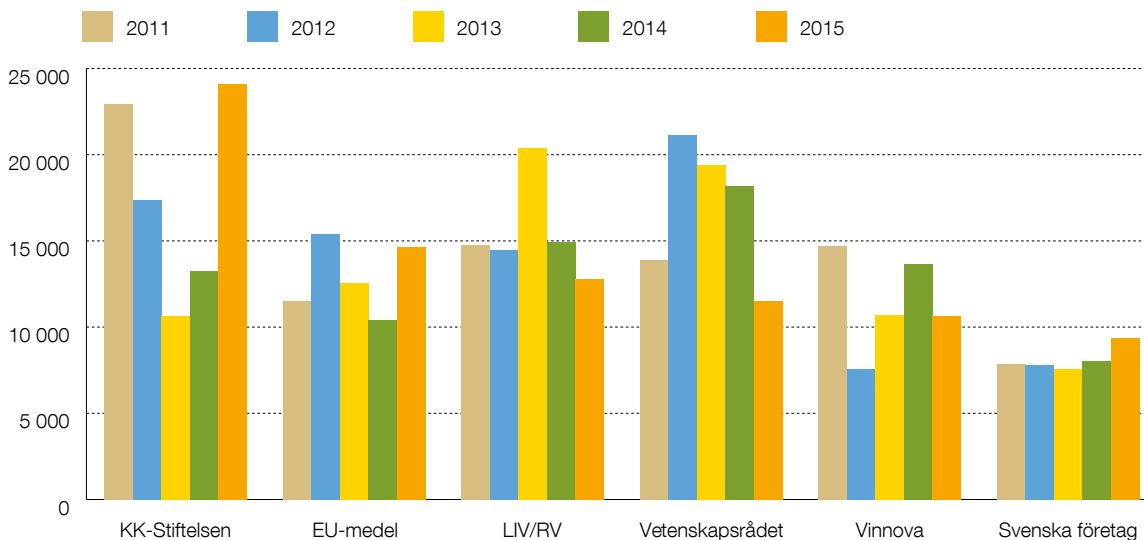

Diagram 12: Större forskningsfinansiärer 2011-2015, TKR. (Källa: Raindance)

Värmland och Region Värmland slagits samman, då delar av forskningsfinansieringen har tagits över av Region Värmland från landstinget.

INBETALADE FORSKNINGSBIDRAG

Av inbetalningarna år 2015 utgjorde 116 miljoner kronor bidrag för forskning, vilket är en minskning med 4 miljoner kronor jämfört med år 2014. Den största förklaringen till den högre nivån under åren 2012 till 2014 var inbetalade bidrag från Vetenskapsrådet till ett antal olika projekt, bland annat finansiering av en forskarskola.

KOSTNADER FÖR FORSKARUTBILDNING

Kostnader för utbildning på forskarnivå bokförs tillsammans med kostnader för forskning. För att urskilja forskarutbildningen från övrig forskningsverksamhet i den ekonomiska redovisningen används en särskild beräkningsmodell (se avsnittet Prestationsmätt).

Omräknat till heltider uppgick de forskarstuderandes samlade aktivitet under år 2015 till 142 helårspersoner. Av dessa utgjordes 104 helårspersoner av forskarstuderande som hade anställning vid Karlstads universitet.

Den genomsnittliga årskostnaden för en forskarstudent uppskattas för år 2015 till 790 tusen kronor. Detta är en ökning på cirka 65 tusen kronor i jämförelse med år 2014. Den största förklaringen till kostnadsökningen är att andelen forskarstuderande som är anställda vid Karlstads universitet har ökat med 7 procentenheter, vilket medfört högre kostnader för lärosätet i form av lokaler, studiefinansiering och handledning.

För forskarstuderande med anställning vid universitetet var den genomsnittliga årskostnaden 210 tusen kronor högre, bland annat till följd av tillkommande löne- och lokalkostnader. Bland de forskarstuderande finns flera olika anställnings- och finansieringsformer. De forskarstuderande som finansierades med anslagsmedel under år 2015 hade en samlad aktivitet motsvarande 59 helårspersoner vilket är en ökning med 6 jämfört med år 2014.

Utifrån genomsnittskostnad per forskarstuderande och anställningsform kan kostnaden för den anslagsfinansierade forskarutbildningen uppskattas till 59,1 miljoner kronor år 2015. Det innebär att andelen av universitetets forskningsanslag som används till forskarutbildning uppgick till 29 procent år 2015, vilket är 3 procentenheter högre än år 2014.

Tabell 22: Inbetalade forskningsbidrag 2011-2015, TKR. (Källa: Raindance)

	2011	2012	2013	2014	2015
Inbetalade forskningsbidrag	115 342	121 331	119 468	120 110	115 773

Tabell 23: Genomsnittskostnad per forskarstuderande, TKR/HST/ÅR. (Källor: Raindance, Ladok, egna bearbetningar)

	2011	2012	2013	2014	2015
Kostnad per forskarstuderande	715	677	702	725	790
Kostnad per forskarstuderande med anställning vid KAU	916	949	972	977	1 000

Tabell 24: Kostnad för anslagsfinansierad forskarutbildning, TKR. (Källa: Raindance, Ladok, egna bearbetningar)

	2011	2012	2013	2014	2015
Anslagsfinansierade doktorander, HTE	52,7	53,465	56,6	52,7	59,1
Kostnad per forskarstuderande med anställning vid KAU	916	949	972	977	1 000
Uppskattad totalkostnad anslagsfinansierad forskarutbildning	48 293	50 726	54 998	51 517	59 144
Andel av forskningsanslag	26%	26%	28%	26%	29%

INNOVATIONSKONTORET FYRKLÖVERN

Mittuniversitetet, Karlstads universitet, Linnéuniversitetet och Örebro universitet driver tillsammans ett av landets tolv innovationskontor, Fyrklöver. Inom Karlstads universitet ligger ansvaret för innovationskontoret Fyrklöver på Grants and Innovation Office.

VERKSAMHETENS INRIKTNING OCH MÅL

Innovationskontoret Fyrklöver ska ge ett kvalificerat stöd samt initiera och stimulera nyttiggörande av forskningsbaserad kunskap vid de fyra lärosätena. En styrka ligger i gemensamma ansträngningar och erfarenhetsutbyte kring innovationsstödande frågor.

Under år 2015 var Fyrklöver ett av två innovationskontor som fick det högsta betyget i Vinnovas utvärdering av innovationskontoren. Fyrklöver bedömdes ha gjort en mycket god prestation givet sina förutsättningar med verksamhet på flera universitet med geografisk spridning, relativt små forskningsmedel och erhållna medel till innovationskontoret. Dessutom framhölls Fyrklövers framgångsrika arbete med utveckling av studenternas entreprenöriella förmågor och involvering i innovationsprocesser.

Flera aktiviteter genomfördes under år 2015 inom ramen för Fyrklöver. Bland annat genomfördes en forskarutbildningskurs om nyttiggörande där 25 forskarstudenter (13 kvinnor och 12 män) från de fyra universiteten deltog.

De fyra lärosätena fördjupar och breddar kontinuerligt utbytet mellan universiteten med fokus på samverkan och nyttiggörande. Det Vinnova-finansie-

rade projektet "Samverkan för utveckling och tillväxt samt studenters entreprenörskap och involvering i innovationsprocesser" (K3) slutfördes under år 2015 och resulterade bland annat i ett gemensamt självskattningsverktyg med inriktning på studenters entreprenörskap. Projektet har även bidragit till en tydlig dialog mellan lärosätena kring samverkansuppgiften och bedömningen av densamma.

Det andra Vinnova-finansierade projekt som Fyrklöver driver, "Mobilitet och nytta för tillväxt" (MINT), har bland annat stärkt lärosätenas utbyte kring alumnfrågor samt processat fram och doku-menterat fyrklöverlärosätenas samlade erfarenheter kring att planera och genomföra metoder/koncept för att systematiskt involvera studenter som utvecklingsresurser i innovationsprocesser sprungna ur forskningsmiljöer och omgivande samhälle.

FYRKLÖVERNS MÖTEN UNDER ÅRET

Löpande möten och erfarenhetsutbyten mellan rektorer, samverkanschefer (eller motsvarande) och övriga berörda medarbetare är fortsatt en stor styrka för innovationskontoret. Koordinering och ansvar

Tabell 25: Innovationsindikatorer för Karlstads universitet, 2011-2015. (Källor: Fyrklöver, Grants and Innovation Office)

	2011	2012	2013	2014	2015
Antal inspirationstillfällen, anställda					52
Antal deltagare på inspirationstillfällen, anställda					561
Antal inspirationstillfällen, studenter					20
Antal deltagare på inspirationstillfällen, studenter					1 920
Antal utvärderade idéer, från anställda	20	54	55	25	31
Antal utvärderade idéer, från studenter	193	240	203	135	68
Antal som sökt verifieringsmedel (externa medel)	10	20	21	12	13
Antal som erhållit verifieringsmedel (externa medel)	8	14	13	5	9
Antal sökta IPR/patent	25	6	15	3	6
Antal beviljade IPR/patent	3	2	6	6	8
Inflöde till licensbanken (nya innovationer)					6
Tecknade licensavtal via licensbanken					2
Antal idéer överlämnade till inkubatorer	5	3	3	3	2
Antal nystartade bolag via anställda	10	9	8	6	5
Antal nystartade bolag via studenter	61	87	100	64	69

fördelas och cirkulerar mellan ingående lärosäten. Fyrklövern styrs av en styrgrupp bestående av de fyra rektorerna med ett roterande ordförandeskap.

Den operativa verksamheten inom Fyrklövern leds av en ledningsgrupp som består av de fyra samverkanscheferna (eller motsvarande). Under år 2015 har styrgruppen haft tre möten och ledningsgruppen åtta. Den operativa verksamheten organiseras inom arbets- och projektgrupper som kopplar mot innovationskontorets verksamhetsplan och de fyrklövergemensamma projekt som drivs.

Under år 2015 företogs en studieresa till London med rektorsrepresentation i syfte att utbyta erfarenheter och kunskap kring forskningsfinansiering, nyttiggörande och innovationsstöd med brittiska aktörer.

LICENSBANKEN

Licensbanken.se är Innovationskontoret Fyrklöverns gemensamma marknadsfönster för spridning av licensieringsbara forskningsresultat. Under år 2015 har flera nya licensierbara idéer publicerats i banken

och ett stort fokus har lagts på att forma ett strukturerat arbetssätt för hantering av licenser samt på att inleda den strategiska kommunikationen av licensbankens erbjudande.

FLÖDESTAL

Under år 2015 hanterade Fyrklövern totalt 718 idéer. En idé definieras och avgränsas utifrån främst två kriterier – att den är kunskapsbaserad (har ursprung i den akademiska miljön) och att den är en potentiell innovation. Åtta idéer har gått vidare till inkubatorer kopplade till Fyrklöverns lärosäten. Vid årsskiftet hade totalt 76 ansökningar om verifieringsmedel skickats in och 64 ansökningar hade beviljats.

PERSONAL OCH EKONOMI

PERSONALSTRUKTUR

I november 2015 hade Karlstads universitet 1 229 personer anställda. Omräknat till heltidsekvivalenter motsvarade detta 1 025 HTE. Jämfört med samma tidpunkt år 2014 har personalstyrkan ökat med 35 personer eller knappt 30 heltidsekvivalenter.

ANTAL ANSTÄLLDA

Mellan november 2014 och november 2015 har universitetets personalstyrka ökat med motsvarande 30 heltidsekvivalenter. Hela ökningen kan hänföras till undervisande och forskande personal, och då i första hand till kategorierna doktorand, universitetsadjunkt och meriteringsanställning. Personalstyrkan inom lärosätets olika stödfunktioner uppgick till 333 heltidsekvivalenter, vilket är en minskning med 3 jämfört med år 2014.

KÖNSFÖRDELNING

På övergripande nivå råder en relativt jämn könsfördelning, det vill säga att både kvinnor och män finns representerade inom intervallet 40-60 procent. Inom de olika personalkategorierna finns dock tydliga

könsskillnader, förutom bland lektorer och doktorander. Kategorierna administrativ personal, bibliotekspersonal och universitetsadjunkter är kvinnodominerade, medan männen är klart fler i kategorierna meriteringsanställningar, professorer, teknisk personal samt annan undervisande och forskande personal.

Inom Karlstads universitets olika chefs- och ledningsfunktioner råder fortsatt en jämn fördelning mellan kvinnor och män, liksom bland chefer med personalansvar.

MERITERINGSNIVÅ BLAND LÄRARE

Andelen disputerade bland universitetets lärare uppgick i november 2015 till 59 procent. Detta är en minskning med 1 procentenhet jämfört med föregå-

Tabell 26: Personal per kategori november 2015, HTE.* (Källa: Primula, Palasso)

PERSONALKATEGORI	KVINNOR	MÄN	TOTALT	DIFF JFR 2014
Administrativ personal	190	38	227	-2
Annan undervisande och forskande personal	5	11	16	6
Bibliotekspersonal	19	3	22	2
Doktorand	45	62	107	9
Meriteringsanställning	3	11	14	7
Professor	23	51	74	2
Teknisk personal	29	55	84	-3
Universitetsadjunkt	134	84	218	6
Universitetslektor	123	140	263	4
SUMMA	572	454	1 025	30

* HTE beräknas här utifrån anställningsomfattning i november med hänsyn tagen till ev. tjänstledigheter och sjukskrivningar längre än 30 dagar.

Tabell 27: Chefer och ledningsfunktioner, antal personer. (Källa: Primula)

	KVINNOR	MÄN	TOTALT
Samtliga chefer och ledningsfunktioner, alla nivåer	26	28	54
Chefer med personalansvar	14	18	32
Universitetets högsta ledningsgrupp	2	4	6

Tabell 28: Meriteringsnivåer lärare, andel av HTE. (Källa: Primula, Palasso)

	2013			2014			2015		
	KVINNOR	MÄN	TOTALT	KVINNOR	MÄN	TOTALT	KVINNOR	MÄN	TOTALT
Andel disputerade bland lärare	49%	62%	56%	54%	65%	60%	51%	66%	59%
Andel docenter bland lektorer	18%	29%	24%	19%	28%	24%	19%	32%	26%

ende år. Andelen docenter bland universitetslektorer har totalt sett ökat med 2 procentenheter jämfört med samma månad föregående år. För lärare som är kvinnor har andelen med doktorsexamen minskat från 54 procent år 2014 till 51 procent år 2015.

ANDEL KVINNOR AV NYANSTÄLLDA PROFESSORER

I Karlstads universitets regleringsbrev anges som mål att minst 37 procent av de professorer som anställs under perioden 2012-2015 ska vara kvinnor. Under år 2015 anställdes tolv nya professorer, dels genom extern rekrytering och dels genom befordran från lektor till professor. Av dessa tolv nya professorer var hälften kvinnor.

Sett över hela perioden 2012-2015 har totalt 32 professorer nyanställts vid Karlstad universitet. Av dessa var 11 kvinnor och 21 män, vilket ger en andel kvinnor om 34 procent. Uttryckt i heltidsekvivalenter utgör de nyanställda professorerna sammanlagt 18,9 HTE. Av dessa står kvinnor för 8,4 heltidsekvivalenter, vilket motsvarar en andel om 44 procent.

ANSTÄLLNINGSFORMER

Av alla månadsavlönade anställningar vid Karlstads universitet var 85 procent tillsvidareanställningar och 15 procent tidsbegränsade anställningar år 2015. I underlaget ingår inte doktorandanställningar. Andelen tillsvidareanställningar har under år 2015 totalt sett minskat med 1 procentenhet jämfört med år 2014. En förklaring är att antalet universitetsadjunkter med tidsbegränsad anställning har ökat under år 2015.

SJUKFRÅNVARO

Den totala sjukfrånvaron år 2015 var 2,07 procent av de anställdas totala ordinarie arbetstid. Det innebär en ökning av sjukfrånvaron med 0,05 procentenheter jämfört med år 2014. Andelen långtidssjukfrånvaro, sjukfrånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer, har minskat från 61 procent år 2014 till 55 procent år 2015.

Sjukfrånvaron är liksom tidigare år högre bland kvinnor än bland män. Detta gäller både för total sjukfrånvaro och långtidssjukfrånvaro liksom för samtliga åldersgrupper.

Tabell 29: Nyanställda professorer, antal och HTE. (Källa: Primula, Palasso)

	ANTAL			HELTIDSEKVIVALENTER		
	KVINNOR	MÄN	TOTALT	KVINNOR	MÄN	TOTALT
År 2012	4	6	10	2,1	3,5	5,6
År 2013	1	4	5	1,0	1,6	2,6
År 2014	0	5	5	0,0	2,4	2,4
År 2015	6	6	12	5,3	3,0	8,3
TOTALT 2012-2015	11	21	32	8,4	10,5	18,9

Tabell 30: Andel tillsvidareanställningar av månadsavlönade. (Källa: Primula, Palasso)

	2013			2014			2015		
	KVINNOR	MÄN	TOTALT	KVINNOR	MÄN	TOTALT	KVINNOR	MÄN	TOTALT
Undervisande och forskande personal	80%	84%	82%	83%	85%	84%	80%	84%	82%
Stödpersonal	90%	94%	91%	90%	92%	90%	89%	92%	90%
TOTALT (EXKL. DOKTORANDER)	85%	86%	85%	86%	87%	86%	84%	86%	85%

Tabell 31: Sjukfrånvaro, procent av tillgänglig tid samt andel långtidssjukfrånvaro. (Källa: Primula, Palasso)

ÅLDERSINTERVALL	KVINNOR			MÄN			TOTALT		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
-29	1,38%	1,00%	2,26%	0,75%	0,61%	0,23%	0,99%	0,76%	1,01%
30-49	1,71%	3,03%	2,82%	0,88%	1,00%	0,99%	1,34%	2,13%	1,97%
50-	3,18%	2,64%	2,51%	1,54%	1,17%	2,01%	2,49%	2,02%	2,31%
Alla	2,36%	2,79%	2,65%	1,15%	1,04%	1,35%	1,82%	2,02%	2,07%
Varav långtidssjuka	52%	62%	50%	64%	59%	67%	55%	61%	55%

Tabell 32: Detaljerad personalstruktur 2013-2015, HTE* och andel över 55 år. (Källa: Primula, Palasso)

	2013				2014				2015			
	KVINNOR	MÄN	TOTALT	ANDEL 55+	KVINNOR	MÄN	TOTALT	ANDEL 55+	KVINNOR	MÄN	TOTALT	ANDEL 55+
Humaniora-samhällsvetenskap												
Professorer	8	34	43	55%	9	32	41	56%	15	31	45	47%
Universitetslektorer	82	90	172	35%	87	88	176	34%	85	93	178	33%
Meriteringsanställningar	0	0	0	0%	2	1	3	0%	2	3	5	0%
Universitetsadjunkter	80	73	153	35%	74	63	137	34%	86	60	146	34%
Doktorandtjänster	38	25	64	0%	29	32	61	0%	31	32	62	0%
Annan underv./forsk. personal	6	1	7	0%	1	3	4	0%	3	6	10	11%
Summa humaniora-samhällsvetenskap	214	224	438	31%	202	219	421	31%	222	225	447	29%
Medicin-Vård												
Professorer	3	0	3	100%	4	0	4	100%	4	0	4	100%
Universitetslektorer	19	3	22	42%	20	4	24	37%	18	4	22	41%
Meriteringsanställningar	0	0	0	0%	0	0	0	0%	0	0	0	0%
Universitetsadjunkter	24	4	28	47%	27	4	31	50%	25	3	29	52%
Doktorandtjänster	4	3	7	0%	3	3	6	0%	2	2	4	0%
Annan underv./forsk. personal	1	0	1	0%	0	0	0	0%	0	0	0	0%
Summa medicin-vård	50	11	61	42%	53	12	65	43%	49	10	59	47%
Naturvetenskap												
Professorer	4	10	14	67%	4	9	13	72%	3	7	11	69%
Universitetslektorer	9	23	32	27%	10	23	33	26%	12	23	35	30%
Meriteringsanställningar	0	1	1	0%	1	0	1	0%	1	1	2	0%
Universitetsadjunkter	14	8	21	35%	13	8	21	28%	15	7	22	32%
Doktorandtjänster	4	9	14	0%	6	10	15	0%	8	14	21	0%
Annan underv./forsk. personal	2	0	2	0%	1	3	3	0%	1	2	3	0%
Summa naturvetenskap	33	50	83	31%	35	52	87	28%	40	53	93	27%
Teknik												
Professorer	2	14	16	43%	2	13	15	42%	2	13	15	42%
Universitetslektorer	8	19	27	8%	7	19	26	10%	8	20	28	14%
Meriteringsanställningar	0	4	4	0%	0	4	4	0%	0	7	7	0%
Universitetsadjunkter	8	16	24	46%	8	15	23	36%	8	13	21	35%
Doktorandtjänster	2	14	16	0%	2	14	16	0%	5	15	20	0%
Annan underv./forsk. personal	0	1	1	0%	2	2	4	0%	1	3	4	2%
Summa teknik	20	67	87	23%	20	67	87	19%	23	71	94	19%
STÖDFUNKTIONER												
Administrativ personal	192	41	234	30%	192	37	230	28%	190	38	227	25%
Bibliotekspersonal	19	1	20	43%	18	2	20	49%	19	3	22	49%
Teknisk personal	28	55	83	25%	29	58	87	25%	29	55	84	17%
Summa stödfunktioner	239	97	336	30%	240	97	336	29%	238	96	333	24%
TOTALT KARLSTADS UNIVERSITET												
	556	449	1 005	31%	549	446	996	30%	572	454	1 025	27%

* Inom respektive vetenskapsområde, kategori och kön är HTE-värdet avrundat till heltal.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Alla kompetensförsörjningsåtgärder, inklusive ledarutveckling och insatser för arbetsmiljön, syftar till att Karlstads universitet ska ha den kompetens som behövs för att nå uppsatta mål för verksamheten. Karlstads universitet har ett fortsatt behov av att rekrytera nya medarbetare. Övriga lärosäten i Sverige befinner sig i en likartad situation och den hårda konkurrensen om lärare och forskare innebär en stor utmaning.

FÖRBÄTTRAT STÖD TILL INTERNATIONELLA MEDARBETARE

Under år 2015 har fokus legat på att finna nya vägar för att nå ut till presumtiva medarbetare både nationellt och internationellt. Karlstads universitet har lagt energi på att analysera val av rekryteringskanaler, attrahera tänkbara anställda och få talangfulla lärare och forskare att välja Karlstads universitet.

Vid rekrytering av nya medarbetare från andra länder ställs särskilda krav på mottagande och introduktion av den nyanställda och dennes eventuella familj. Universitetet ska kunna erbjuda konkurrenskraftiga anställningsvillkor, men behöver också ge stöd i socialisering och integration. Ett arbetsmaterial som ska underlätta mottagandet av nya internationella medarbetare har färdigställts, och under hösten 2015 arrangerade universitetet en "Welcome Day" för nya medarbetare och deras familjer.

LEDARSKAP OCH ARBETSMILJÖ

Ledar- och medarbetarundersökningen som genomfördes hösten 2014 visade ett resultat som var bättre än tidigare undersökning. Under år 2015 har handlingsplaner på lärosätets samtliga institutioner och avdelningar tagits fram och implementerats.

Representanter från personalavdelningen och huvudskyddsombuden har tillsammans med Partsrådet skapat ett antal arbetsmiljöutbildningar som flertalet av lärosätets chefer och skyddsombud har genomgått under år 2015. Under året har också nytilträdna chefer genomgått chefs- och ledarutbildning.

LÖNESÄTTANDE SAMTAL

Enligt universitetets strategiska plan ska samtliga medarbetare vid lärosätet ha individuella kompetensutvecklingsplaner och individuella mål som är satta utifrån verksamhetens mål. Under år 2015 har ett nytt processtöd för medarbetarsamtal fastställts och implementerats i organisationen. Stödet är ett led i att skapa goda förutsättningar för lönesättande samtal och väl fungerande medarbetarsamtal.

Under år 2015 har en modell för lönesättande samtal provats vid tre avdelningar samt för chefer

inom Centrala stödfunktioner. En utvärdering av de försök med lönesättande samtal som genomfördes i samband med lönerevisionen år 2015 pågår. Indikationer visar att modellen tagits emot positivt av flertalet medarbetare. Modellen kommer sannolikt att utvidgas till att omfatta fler verksamheter vid nästa lönerevision.

KOMPETENSPLANERING

Under de fem senaste åren har antalet pensionsavgångar legat på en hög nivå inom alla personalkategorier. Mot bakgrund av att det i regel tar lång tid att rekrytera nya medarbetare, alternativt kompetensutveckla befintlig personal, krävs att en så kallad successionsplanering påbörjas tidigt. Under år 2015 har därför rutiner tagits fram för att stödja en ändamålsenlig successionsplanering.

Universitetets anställningsordning har kompletterats med befattningen senior professor som kan användas vid tidsbegränsad anställning av professorer efter pensionering. Arbetsgivaren bedömer då att anställningen är särskilt motiverad utifrån verksamhetens behov. Det kan exempelvis röra sig om behov av att överbrygga nyrekrytering eller om att personen är mottagare av externa forskningsmedel.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING FÖR ATTRAKTIVA UTBILDNINGSPROGRAM

Flera faktorer bidrar sammantaget till att göra Karlstads universitet till en attraktiv arbetsgivare. En viktig förutsättning för att kunna locka lärare och forskare med hög kompetens är att universitetet erbjuder utbildningar som efterfrågas av studenterna.

Höstterminen 2015 startade psykologprogrammet. För att ytterligare stärka kompetensen vid ämnet har en professor rekryterats.

I juni 2015 beslutade Universitetskanslersämbetet att Karlstads universitet får rätt att utfärda konstnärlig examen på högskole- och kandidatnivå. Satsningen på en konstnärlig kandidatexamen har föregåtts av intensivt arbete för att knyta till sig fler

högt kompetenta lärare och forskare till institutionen för konstnärliga studier. Bland annat har en professur inrättats med finansiering från Wettergrensstiftelsen.

Juridikämnet har under år 2015 utökats med två nya professorer för att stärka ämnets utbildningsprogram och forskning samt för att stärka ämnet inför ansökan om rätt att utfärda juristexamen.

PEDAGOGISKT SKICKLIGA LÄRARE OCH TYDLIGA KARRIÄRVÄGAR

Enligt lärosätets strategiska plan ska lärare vid Karlstads universitet vara goda pedagoger och ha god tillgång till pedagogisk kompetensutveckling. Under år 2015 har fyra projekt om digitalt stödd undervisning och examination genomförts. Utvecklingen av självinstruerande utbildningar för användning av digitala redskap för personal och studenter har påbörjats, liksom ett pilotprojekt om digital tentamen. En forskarhandledarutbildning på engelska har genomförts och en ny verksamhetsform med workshops-serier har påbörjats under hösten 2015.

I den strategiska planen betonas även vikten av tydliga karriärvägar för skickliga lärare med hög pedagogisk kompetens. En meriteringsmodell för skicklighet i undervisning och examination har därför utvecklats.

För att stimulera kvalitetsutveckling av undervisning vid lärosätet har en satsning gjorts på utbildnings- och forskningscirkel för undervisning på högskolenivå. Ett arbete med att ta fram en pedagogisk meritportfölj och kriterier för att identifiera särskilt framgångsrika utbildningsmiljöer har påbörjats.

KARRIÄRBIDRAG OCH ÅTGÄRDER FÖR ATT ÖKA ANDELEN PROFESSORER SOM ÄR KVINNOR

År 2011 beslutades om en strategisk satsning på karriärbidrag för att öka andelen professorer som är kvinnor. Insatserna har finansierats av rektors strategiska resurs. Sex lektorer fick medel under ett till fyra år för att skapa gynnsamma förutsättningar för en kompetenshöjning till professor. En utvärdering som genomfördes hösten 2015 visade att fyra av sex deltagare i programmet har befordrats till professorer och för en femte deltagare pågår prövning av ansökan om befordran.

OMSTÄLLNING INOM ORAL HÄLSA OCH BIOMEDICINSKA VETENSKAPER

Hösten 2014 togs beslut om att avveckla ämnena oral hälsa och biomedicinska vetenskaper och de verksamheter och utbildningar som där ingår. Sedan dess har en avvecklingsplan presenterats och universitetet har arbetat aktivt med omplacering av den personal som har varit föremål för övertalighet.

Avvecklingsplanen sträcker sig fram till åren 2017 respektive 2018 eftersom redan antagna studenter har rätt att gå klart sin utbildning. Planen revideras löpande utifrån förändrade utbildningsuppdrag. När beslutet togs var sju personer tillsvidareanställda vid oral hälsa och nio vid biomedicinska vetenskaper. Under år 2015 har tre personer omplacerats inom universitetet och en person har sagt upp sig på egen begäran. Ingen av de berörda lärarna vid ämnena har blivit uppsagd.

FORSKNINGSLEDARPROGRAM

År 2012 inrättades vid Karlstads universitet ett forskningsledarprogram som pågått till och med år 2015. Totalt har cirka 15 miljoner kronor investerats i programmet, varav Region Värmland har bidragit med 6 miljoner kronor. Deltagarna i programmet har årligen redovisat hur forskningstiden har använts under perioden med uppgifter om bland annat publiceringar, deltagande i konferenser, deltagande i projekt och ansökningar om externa medel.

Grants and Innovation Office har under år 2015 genomfört en serie workshops med universitetets prefekter om strategiskt ledarskap för forskningsverksamhet. Syftet med detta initiativ har varit att belysa prefekternas roll och ansvar avseende ledning av forskning och forskare.

UTVECKLING AV GEMENSAMMA STÖDFUNKTIONER

Av universitetets strategiska plan framgår att allt administrativt stöd ska levereras med hög kvalitet och stödda utbildnings- och forskningsverksamheterna. Under år 2015 har aktiviteter genomförts som syftar till utveckling av de tjänster som levereras inom stödverksamheterna. Det handlar bland annat om inspirationsföreläsningar och workshops.

För att ytterligare öka förutsättningarna för stödfunktionerna att leverera ett kvalificerat stöd till kärnverksamhetens alla delar har administrativ och teknisk personal vid fakulteterna erbjudits utbildningar i engelska och i interkultur.

EKONOMISK REDOVISNING

Karlstads universitet uppvisar ett ekonomiskt resultat nära noll kronor för kalenderåret 2015. I resultatet ingår ett överskott från resultatandelar i Karlstads universitets uppdrags AB som uppgår till 0,2 miljoner kronor.

VERKSAMHETENS RESULTAT

Universitetets verksamhet redovisar ett resultat på -0,2 miljoner kronor år 2015, att jämföra med år 2014 då resultatet var ett överskott om 7 miljoner kronor.

Fakulteten för humaniora och samhällvetenskap redovisar ett överskott år 2015 om 4,7 miljoner kronor, att jämföra med ett överskott år 2014 om 17 miljoner kronor. Orsakerna till det minskade överskottet är främst ökade personalkostnader, vilket är en följd av att universitetet lyckats genomföra planerade rekryteringar.

Fakulteten för hälsa, natur- och teknikvetenskap redovisar ett underskott på 5,3 miljoner kronor. Detta kan jämföras med underskottet år 2014, som uppgick till 10,7 miljoner kronor. Det förbättrade resultatet har uppnåtts främst tack vare högre intäkter.

VERKSAMHETENS INTÄKTER

Karlstads universitets totala intäkter för år 2015 uppgick till 1 029 miljoner kronor. Detta är en ökning med 23,1 miljoner kronor (+2,3 %) jämfört med år 2014. Anslagsintäkterna har ökat med 23,7 miljoner kronor, medan övriga intäktsposter har minskat med sammanlagt 0,6 miljoner kronor. De minskade bidrags- och avgiftsintäkterna är i sin helhet koppla-

de till forskningsverksamheten, vars externa intäkter har minskar till följd av att flera stora forskningsprojekt har avslutats under år 2015.

VERKSAMHETENS KOSTNADER

Verksamhetens totala kostnader år 2015 uppgick till 1 029,2 miljoner kronor, vilket är en ökning med 3 procent jämfört med år 2014.

Personalkostnaderna ökade med 35 miljoner kronor under år 2015 (+5 %). Ökningen beror på ett ökat antal anställda, effekter av lönerevision samt förändrad semesterlöneskuld.

Under år 2015 ökade driftskostnaderna med 2,7 miljoner kronor. Ökningen är kopplad till utbildningsverksamheten, och avser ökade kostnader för verksamhetsförlagd utbildning och uppdragsutbildning.

Universitetets avskrivningskostnader har minskat med 3,4 miljoner kronor under år 2015. Den största delen av minskningen beror på att externfinansierade forskningsinstrument har blivit helt avskrivna. Därutöver fortsatte avskrivningskostnaderna för datorer, tillbehör samt inredningsinventarier att minska i takt med att dessa poster blivit helt avskrivna.

Posten lokalkostnader, som inkluderar hyra för lokaler, belysning, köpta lokalvårdstjänster,

Tabell 33: Resultaträkning, TKR. (Källa: Raindance)

	2011	2012	2013	2014	2015
Intäkter					
Anslag	794 984	753 856	758 814	780 602	804 349
Avgifter	71 466	76 412	80 803	77 900	81 260
Bidrag	140 181	140 049	147 244	146 048	142 133
Finansiella intäkter	4 248	3 668	2 558	1 276	1 229
SUMMA INTÄKTER	1 010 879	973 985	989 419	1 005 826	1 028 971
Kostnader					
Personal	675 842	689 614	693 765	701 772	736 707
Lokaler	127 515	128 189	128 120	126 345	122 099
Övrig drift	152 390	142 409	140 535	143 328	146 023
Finansiella kostnader	1 964	1 465	989	603	942
Avskrivningar	33 481	30 433	28 488	26 828	23 386
SUMMA KOSTNADER	991 192	992 110	991 897	998 876	1 029 157
Verksamhetsutfall	19 687	-18 125	-2 478	6 950	-186
Resultat från andelar i dotterbolag	2 500	680	-1 440	3 185	210
KAPITALFÖRÄNDRING	22 187	-17 445	-3 918	10 135	24

städmaterial samt lokaltillbehör, har minskat med 4,2 miljoner kronor till följd av omförhandlade hyresavtal och lägre elkostnader.

TOTALA KOSTNADER FÖR LOKALER

För att få jämförbarhet mellan lärosäten samt fånga den totala kostnaden för lokaler, har Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF) enats om att enhetligt redovisa alla kostnader och intäkter kopplade till lokaler. Man inkluderar då även poster som bokförs under andra rubriker i resultaträkningen, exempelvis lokalvård i egen regi, kostnader för ombyggnationer samt intäkter från externa hyresgäster.

Karlstads universitets totala kostnader för lokaler uppgick då till 140,9 miljoner kronor år 2015. Detta är en minskning med 4,6 miljoner kronor jämfört med år 2013, varav sänkt hyra utgjorde 6,3 miljoner kronor. Förändringen mellan år 2013 och år 2014 var marginell, trots en hyresminskning på 2,4 miljoner kronor. Detta beror på att andra kostnadsposter ökade. Mellan år 2014 och år 2015 har totalkostnaden minskat med 4,5 miljoner kronor, varav lägre hyreskostnader utgjorde 3,9 miljoner kronor.

INTÄKTER, KOSTNADER OCH VERKSAMHETSUTFALL PER VERKSAMHET

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå utgör cirka två tredjedelar av universitetets totala verksamhet. Resultatet för utbildningsverksamheten visar år 2015 ett sammantaget överskott på 7,8 miljoner kronor, varav 0,2 miljoner kronor är resultat från andelar i dotterbolag. Överskottet beror i första hand på en senarelagd kvalitetssatsning samt lägre kostnader än budgeterat för omställningsåtgärder.

Verksamheten forskning och utbildning på forskarnivå uppvisar ett underskott på 7,7 miljoner kronor år 2015. Underskottet har sin grund i medvetna forskningsstrategiska satsningar.

REDOVISNING AV MYNDIGHETSKAPITAL

Karlstads universitets samlade myndighetskapital uppgår år 2015 till 127,5 miljoner kronor, vilket totalt sett är oförändrad nivå jämfört med år 2014. I relation till universitetets omslutning utgör myndighetskapitalet 12 procent.

Överskotten från tidigare år kommer enligt plan att återinvesteras i verksamheten de närmaste åren

Tabell 34: Kostnader för lokaler 2013-2015, TKR. (Källa: Raindance)

	2013	2014	2015
Totala kostnader för lokaler	145 503	145 343	140 861

Tabell 35: Intäkter, kostnader och verksamhetsutfall per verksamhet år 2015, TKR. (Källa: Raindance)

	UTBILDNING PÅ GRUND- OCH AVANCERAD NIVÅ	UPP- DRAGS- UTBILD- NING	SUMMA UTBILDNING PÅ GRUND- OCH AVANCERAD NIVÅ	FORSK- NING/ UTBILDNING PÅ FORS- KARNIVÅ	UPP- DRAGS- FORSK- NING	SUMMA FORSK- NING/ UTBILDNING PÅ FORS- KARNIVÅ	SUMMA TOTALT
Intäkter	648 117	47 925	696 042	318 078	14 851	332 929	1 028 971
Kostnader	640 615	47 871	688 486	325 894	14 777	340 671	1 029 157
Verksamhetsutfall	7 502	54	7 556	-7 816	74	-7 742	-186
Resultatandelar i dotterbolag		210	210			0	210
Årets kapitalförändring	7 502	264	7 766	-7 816	74	-7 742	24

Tabell 36: Redovisning av myndighetskapital, TKR. (Källa: Raindance)

	2011	2012	2013	2014	2015
A. Ackumulerat över- eller underskott (årets och balanserad kapitalförändring)	138 903	121 458	117 339	127 474	127 498
B. Årets totala kostnader	991 192	992 110	991 897	998 876	1 029 157
A i procent av B	14%	12%	12%	13%	12%

för att finansiera satsningar inom strategiskt viktiga områden, bland annat interna utlysningar för forskare samt kompetensutveckling inom lärarytbildningen.

Det ackumulerade myndighetskapitalet för uppdragsforskning utgör knappt 3 procent av omsättningen. Det ackumulerade myndighetskapitalet för uppdragsutbildning utgör knappt 2 procent (exklusive andelar för dotterbolag) av omsättningen.

KAPITALFÖRÄNDRING PER OMRÅDE

Årets kapitalförändring innebär en förskjutning av total kapitalförändring per område. Verksamheten utbildning på grundnivå och avancerad nivå ökar sin andel från 52 procent till 58 procent av det totala myndighetskapitalet, medan verksamheten forskning och forskarutbildning minskar sin från 48 procent till 42 procent.

OFÖRBRUKADE BIDRAG

Universitetets oförbrukade bidrag har under den senaste femårsperioden uppgått till cirka 100 mil-

joner kronor med små variationer uppåt och nedåt. Mellan åren 2014 och 2015 har de oförbrukade bidragen minskat med 2,6 miljoner kronor (-2,5 %).

AVGIFTSFINANSIERAD VERKSAMHET

Statliga universitet och högskolor får bedriva vissa verksamheter mot avgift och disponera avgiftsinkomsterna. Avgiftstabellen redovisar intäkter för avgiftsbelagd verksamhet enligt återrapporteringskrav i regleringsbrevet.

I redovisningen ingår inte avgifter som tas ut enligt § 4 i avgiftsförordningen, som exempelvis intäkter av lokalförhyring, resurssamordning mellan myndigheter, konferenser och seminarier samt försäljning av kompendier.

Tabell 37: Kapitalförändring per område, TKR. (Källa: Raindance)

VERKSAMHET	Balanserad kapitalförändring (A)	Årets kapitalförändring (B)	Summa (A+B)
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå			
Utbildning enligt uppdrag i regleringsbrev	52 901	7 502	60 403
Uppdragsverksamhet	13 461	264	13 725
SUMMA	66 362	7 766	74 128
Forskning och utbildning på forskarnivå			
Forskning och utbildning på forskarnivå	60 802	-7 816	52 986
Uppdragsforskning	310	74	384
SUMMA	61 112	-7 742	53 370

* Balanserad kapitalförändring (A) har i tabellen korrigerats mellan områdena pga. avrundningsdifferens mot bokföringen från tidigare år.

Tabell 38: Oförbrukade bidrag 2011-2015, TKR. (Källa: Raindance)

	2011	2012	2013	2014	2015
Oförbrukade bidrag	99 928	103 753	100 447	104 793	102 189

Tabell 39: Avgiftsbelagd verksamhet år 2015 där intäkterna disponeras, TKR. (Källa: Raindance)

VERKSAMHET	ÖVER-/UNDER-SKOTT T.O.M. ÅR 2013	ÖVER-/UNDER-SKOTT ÅR 2014	INTÄK-TER	KOSTNA-DER	ÖVER-/UN-DERSKOTT ÅR 2015	ACK ÖVER-/UNDERSKOTT UTGÅENDE 2015
Utbildning på grundnivå eller avancerad nivå						
Beställd utbildning	703	0	0	0	0	703
Yrkeshögskolan, KY m.m.						
Uppdragsutbildning*	1 011	-132	47 820	47 766	54	933
Utbildning av studieavgifts-skyldiga studenter**			662	662	0	0
Övrigt			4 658	4 658	0	0
SUMMERING	1 714	-132	53 141	53 087	54	1 636
Forskning eller utbildning på forskarnivå						
Uppdragsforskning	559	-249	14 532	14 458	74	384
Övrigt			290	290	0	0
SUMMERING	559	-249	14 822	14 748	74	384
Verksamhet där krav på full kostnadstäckning inte gäller						
Högskoleprovet	-523	-351	1 008	1 235	-227	-1 101
Upplåtande av bostadslägenhet - utbytesprogram och gästforskare						
Upplåtande av bostadslägenhet - regeringsbeslut (U2010/4277/UH)						
Övrigt				0	0	0
SUMMERING	-523	-351	1 008	1 235	-227	-1 101

* Exkl resultatandelar dotterföretag

** Då antalet studieavgiftsskyldiga studenter är väldigt få och de utgör en marginell del av undervisningsgrupperna har kostnaderna för dessa beräknats enligt schablon och uppskattas uppgå till lika kostnad som intäkter.

RESULTATRÄKNING

BELOPP ANGES I TUSEN KRONOR	NOT	2015	2014
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	804 349	780 602
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	81 260	77 900
Intäkter av bidrag	3	142 133	146 048
Finansiella intäkter	4	1 229	1 276
Summa intäkter		1 028 971	1 005 826
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-736 707	-701 772
Kostnader för lokaler		-122 099	-126 345
Övriga driftkostnader	6	-146 023	-143 328
Finansiella kostnader	7	-942	-603
Avskrivningar		-23 386	-26 828
Summa kostnader		-1 029 157	-998 876
Verksamhetsutfall		-186	6 950
Resultat från andelar i hel- och delägda företag		210	3 185
Transfereringar	8		
Medel från statens budget för finansiering av bidrag	1	1 748	2 448
Medel från myndigheter för finansiering av bidrag		7 588	6 708
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	9	5 035	4 997
Lämnade bidrag	10	-14 371	-14 153
Saldo		0	0
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	11	24	10 135

BALANSRÄKNING TILLGÅNGAR

BELOPP ANGES I TUSEN KRONOR	NOT	UB 15-12-31	UB 14-12-31
Immateriella anläggningstillgångar	12		
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		6 373	4 791
Summa immateriella anläggningstillgångar		6 373	4 791
Materiella anläggningstillgångar	13		
Förbättringsutgifter på annans fastighet		33 298	38 545
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		46 390	50 430
Pågående nyanläggning		1 531	723
Summa materiella anläggningstillgångar		81 219	89 698
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i hel- och delägda företag	14	17 089	16 879
Andra långfristiga värdepappersinnehav	15	2 005	1 240
Summa finansiella anläggningstillgångar		19 094	18 119
Varulager m.m.	16		
Varulager och förråd		614	615
Summa varulager m.m.		614	615
Kortfristiga fordringar	17		
Kundfordringar		6 550	5 689
Fordringar hos andra myndigheter	18	14 849	15 269
Övriga kortfristiga fordringar	19	163	-49
Summa kortfristiga fordringar		21 562	20 909
Periodavgränsningsposter	20		
Förutbetalda kostnader		36 996	36 709
Upplupna bidragsintäkter		9 459	13 945
Övriga upplupna intäkter		3 926	3 287
Summa periodavgränsningsposter		50 381	53 941
Avräkning med statsverket	21	0	0
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	22	278 113	275 420
Kassa, plusgiro, bank m.m.	23	18 777	96
Summa kassa och bank		296 890	275 516
SUMMA TILLGÅNGAR		476 133	463 589

BALANSRÄKNING KAPITAL OCH SKULDER

BELOPP ANGES I TUSEN KRONOR	NOT	UB 15-12-31	UB 14-12-31
Myndighetskapital	24		
Statskapital	25	5 201	5 201
Resultatandelar i hel- och delägda företag		11 879	8 694
Balanserad kapitalförändring		115 595	108 645
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		24	10 135
Summa myndighetskapital		132 699	132 675
Avsättningar	26		
Avsättningar för pensioner och liknande		6 559	7 123
Summa avsättningar		6 559	7 123
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	27	81 371	89 149
Kortfristiga skulder till andra myndigheter		24 763	22 827
Leverantörsskulder		21 567	20 063
Övriga kortfristiga skulder	28	35 327	14 900
Summa skulder m.m.		163 028	146 939
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	29	31 601	33 052
Oförbrukade bidrag	30, 31	102 189	104 794
Övriga förutbetalda intäkter		40 057	39 006
Summa periodavgränsningsposter		173 847	176 852
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		476 133	463 589

ANSVARSFÖRBINDELSER

BELOPP ANGES I TUSEN KRONOR	NOT	UB 15-12-31	UB 14-12-31
Övriga ansvarsförbindelser	32	300	290
SUMMA ANSVARSFÖRBINDELSER		300	290

ANSLAGSREDOVISNING

ANSLAG (TUSEN KRONOR) UTBILDNING OCH UNIVERSITETSFORSKNING	INGÅENDE ÖVERFÖRT BELOPP	ÅRETS TILLDELNING ENLIGT RB	OM- DISPONERAT ANSLAG	TOTALT DISPONIBELT BELOPP	UTGIFTER	UTGÅENDE ÖVERFÖRT BELOPP
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå 16:02:021		595 671		595 671	595 671	0
Takbelopp (ram) 16:02:021:001						
Forskning och utbildning på forskarnivå 16:02:022		204 616		204 616	204 616	0
Basresurs (ram) 16:02:022:004						
Särskilda medel till universitet och högskolor						
Kvalitetsbaserad resursfördelning (ram) 16:02:065:067		1 379	-42	1 337	1 337	0
Särskilda medel till universitet och högskolor						
Kvalitetsförstärkning (ram) 16:02:065:094			4 473	4 473	4 473	0
SUMMA ANSLAG	0	801 666	4 431	806 097	806 097	0

En närmare analys framgår i avsnitten Intäkter och kostnader för utbildning samt Redovisning av utbildningsuppdraget.

NOTER TILL RESULTATRÄKNING

Alla belopp i notförteckningen anges i tusentals kronor.

NOT 1. INTÄKTER AV ANSLAG	2015	2014
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	594 403	579 193
Forskning och utbildning på forskarnivå	204 136	200 355
Särskilda medel till universitet och högskolor, kvalitetsbaserad resursfördelning	1 337	1 054
Särskilda medel till universitet och högskolor, kvalitetsförstärkning	4 473	
SUMMA INTÄKTER AV ANSLAG	804 349	780 602
Anslagsmedel för finansiering av bidrag	1 748	2 448
SUMMA UTGIFTER UNDER ANSLAG ENLIGT ANSLAGSREDOVISNING	806 097	783 050
Omfattningens utveckling analyseras närmare i avsnitten Intäkter och kostnader för utbildning samt Redovisning av utbildningsuppdraget.		

NOT 2. INTÄKTER AV AVGIFTER OCH ANDRA ERSÄTTNINGAR	2015	2014
Uppdragsutbildning	51 546	43 196 **
Uppdragsforskning	14 508	18 646
Intäkter enligt 4§ avgiftsförordningen (1992:191)	12 151	12 854 **
Fakturerade kostnader	1 270	1 934
Högskoleprovet	1 008	738
Studieavgifter studenter från tredje land	662	279
Sponsring	115	253
SUMMA INTÄKTER AV AVGIFTER OCH ANDRA ERSÄTTNINGAR	81 260	77 900

Specifikation uppdragsutbildning

Statliga myndigheter	33 849	26 765 **
Kommuner, landsting	5 808	3 561 **
Näringsliv	5 326	11 201
Svenska organisationer	5 590	555
Utländska företag och organisationer	973	1 114
SUMMA	51 546	43 196 **

Specifikation uppdragsforskning

Statliga myndigheter	10 121	12 933
Kommuner, landsting	1 538	1 437
Näringsliv	1 829	2 798
Svenska organisationer	556	1 303
Utländska företag och organisationer	464	175
SUMMA	14 508	18 646

Specifikation intäkter enligt 4§ avgiftsförordningen

Kompendieförsäljning	684	727
Konferenser, seminarier	2 209	2 258
Uthyrning lokaler	2 505	2 372
Försäljning tjänster	3 726	4 230
Offentlig inköps- och resurssamordning	3 026	3 266 **
Övrigt	1	1
SUMMA	12 151	12 854 **

Varav tjänsteexport *

Studieavgifter studenter från tredje land	662	279
Övrig tjänsteexport	1 759	2 016
SUMMA	2 421	2 295

* I summa intäkter av avgifter och andra ersättningar ingår tjänsteexport med redovisade belopp.

** Justering inom posten har gjorts för år 2014 beroende på en omklassificering mellan delposterna uppdragsutbildning och intäkter enligt 4§ avgiftsförordningen (1992:191).

NOT 3. INTÄKTER AV BIDRAG	2015	2014
Statliga myndigheter	77 177	83 972
Kommuner, landsting	9 640	12 078
KK-stiftelsen	15 743	13 045
Övriga svenska organisationer	21 481	17 946
Näringsliv	6 687	8 473
Utländska företag och organisationer	11 405	10 534
SUMMA	142 133	146 048

Omfattningens utveckling analyseras närmare i avsnitten Intäkter och kostnader för utbildning, Intäkter och kostnader för forskning och forskarutbildning samt Ekonomisk redovisning.

NOT 4. FINANSIELLA INTÄKTER	2015	2014
Ränteintäkter Riksgäldskontoret	210	1 192
Orealiserad värdeökning finansiella instrument utomstatliga	797	
Övriga ränteintäkter	222	84
SUMMA	1 229	1 276

Karlstads universitet innehar två fonder som förvaltas av Kammarkollegiet. Fondernas kapital är placerat i Kammarkollegiets ränte- och aktiekonsortium. Kapitalet används till stipendiemedel. Från och med räkenskapsåret 2015 ska fondernas andelar i ränte- och aktiekonsortium värderas till verkligt värde, vilket gör att en orealiserad värdeförändring uppstår.

Ränteintäkternas minskning beror på att räntesatsen under större delen av 2015 varit negativ hos Riksgäldskontoret.

Ränteintäkterna har beräknats på lånen till anläggningstillgångar under 2015.

NOT 5. KOSTNADER FÖR PERSONAL	2015	2014
Lönekostnader, exklusive arbetsgivaravgifter m.m.	486 378	468 288
Varav arvode till styrelse, kommittéer och ej anställd personal	366	373

Omfattningens utveckling analyseras närmare i avsnittet Ekonomisk redovisning.

NOT 6. ÖVRIGA DRIFTKOSTNADER	2015	2014
Övriga driftkostnader	146 023	143 328

I posten övriga driftkostnader ingår realisationsförlust vid avyttring av anläggningstillgångar med 11 tkr 2015, år 2014 var realisationsförlusten 58 tkr.

Omfattningens utveckling analyseras närmare i avsnittet Ekonomisk redovisning.

NOT 7. FINANSIELLA KOSTNADER	2015	2014
Räntekostnader Riksgäldskontoret	650	404
Kursdifferens	269	185
Orealiserad värdeminskning finansiella instrument utomstatliga	7	
Övriga finansiella kostnader	16	14
SUMMA	942	603

Karlstads universitet innehar två fonder som förvaltas av Kammarkollegiet. Fondernas kapital är placerat i Kammarkollegiets ränte- och aktiekonsortium. Kapitalet används till stipendiemedel. Från och med räkenskapsåret 2015 ska fondernas andelar i ränte- och aktiekonsortium värderas till verkligt värde, vilket gör att en orealiserad värdeförändring uppstår.

Räntekostnadernas ökning beror på att räntesatsen under större delen av 2015 varit negativ hos Riksgäldskontoret.

Räntekostnaden har beräknats på tillgodohavandet på räntekontot hos Riksgäldskontoret under 2015.

NOT 8. TRANSFERERINGAR

Transfereringar är transaktioner av medel till extern part där universitetets egen verksamhet inte får någon direkt motprestation. Exempel på transfereringar inom universitetet är stipendier och resebidrag, samt i de fall universitetet agerar koordinatör i ett projekt där vi betalar del av projektmedlen vidare till annan part i projekt.

NOT 9. ÖVRIGA ERHÅLLNA MEDEL FÖR FINANSIERING AV BIDRAG	2015	2014
Kommuner	1 956	566
KK-stiftelsen	2 133	2 905
Övriga svenska organisationer	181	845
Privatpersoner	611	484
Övriga	154	197
SUMMA	5 035	4 997

NOT 10. LÄMNADE BIDRAG	2015	2014
Statliga myndigheter	-5 289	-3 934
Kommuner, landsting	-955	-1 448
Övriga svenska organisationer	-2 063	-2 683
Näringsliv	-2 824	-3 823
Privatpersoner	-2 643	-1 798
Utländska företag och organisationer	-597	-467
SUMMA	-14 371	-14 153

NOT 11. ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	2015	2014
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	7 766	4 409
Varav:		
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	7 502	1 356
Uppdragsutbildning	264	3 053
Forskning och utbildning på forskarnivå	-7 742	5 726
Varav:		
Forskning och utbildning på forskarnivå	-7 816	5 975
Uppdragsforskning	74	-249
SUMMA	24	10 135

NOTER TILL BALANSRÄKNING

Alla belopp i notförteckningen anges i tusentals kronor.

NOT 12. IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		
	2015	2014
IB anskaffningsvärde	11 753	10 259
Årets anskaffningar	3 094	2 610
Utrangeringar/försäljningar	-1 519	-1 116
SUMMA	13 328	11 753
IB ackumulerade avskrivningar	6 962	6 766
Årets avskrivningar	1 512	1 309
Utrangeringar/försäljningar	-1 519	-1 113
SUMMA	6 955	6 962
Restvärde	6 373	4 791

NOT 13. MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR						
	Förbättringsutgifter annans fastighet		Maskiner/ inventarier		Pågående nyanläggningar	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
IB anskaffningsvärde	88 709	82 161	291 240	284 524	723	123
Årets anskaffningar	2 207	11 569	9 679	13 083	1 530	687
Årets aktiveringar, omklassificeringar			722	87	-722	-87
Utrangeringar/försäljningar	-1 613	-5 021	-19 088	-6 454		
SUMMA	89 303	88 709	282 553	291 240	1 531	723
IB ackumulerade avskrivningar	50 164	47 596	240 810	229 265		
Årets avskrivningar	7 454	7 557	14 420	17 966		
Utrangeringar/försäljningar	-1 613	-4 989	-19 067	-6 421		
SUMMA	56 005	50 164	236 163	240 810	0	0
Restvärde	33 298	38 545	46 390	50 430	1 531	723

Som pågående nyanläggning redovisas utgifter för projektering av kommande och pågående byggnationer.

NOT 14. ANDELAR I HEL- OCH DELÄGDA FÖRETAG		
År 2003 bildades Karlstads universitet holding AB. Bolaget ägs till 100 procent av Karlstads universitet.		
	2015	2014
Anskaffningsvärde	5 000	5 000
Bokfört värde andelar i hel- och delägda företag	17 089	16 879

NOT 15. ANDRA LÅNGFRISTIGA VÄRDEPAPPERSINNEHAV		
	UB Verkligt värde	Varav orealiserade värdeförändringar
Räntekonsortiet	295	-7
Svenska aktiekonsortiet	1 294	595
Utländska aktieindexkonsortiet	416	202
SUMMA	2 005	790

Karlstads universitet innehar två fonder som förvaltas av Kammarkollegiet. Fondernas kapital är placerat i Kammarkollegiets ränte- och aktiekonsortium. Kapitalet används till stipendiemedel. Från och med räkenskapsåret 2015 ska fondernas andelar i ränte- och aktiekonsortium värderas till verkligt värde, vilket gör att en orealiserad värdeförändring uppstår.

NOT 16. VARULAGER	2015	2014
Varulager m.m.	614	615
Varulagret består av tryckerimaterial och produkter för försäljning i universitetets välkomstcenter.		

NOT 17. KORTFRISTIGA FORDRINGAR

Posten "Kortfristiga fordringar" avser främst fakturor utställda till kunder där betalning ännu ej erhållits.

NOT 18. FORDRINGAR HOS ANDRA MYNDIGHETER	2015	2014
Kundfordringar	3 454	4 028
Mervärdesskattefordran	11 395	11 241
SUMMA	14 849	15 269

NOT 19. ÖVRIGA KORTFRISTIGA FORDRINGAR

Det negativa värdet beror av en felklassificering inom posten Kortfristiga fordringar. Korrigering har gjorts 2015.

NOT 20. PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER	2015	2014
Förutbetalda kostnader	36 996	36 709
Hyrer	29 398	29 297
Övrigt	7 598	7 412
Upplupna bidragsintäkter	9 459	13 945
Övriga upplupna bidragsintäkter, statliga	1 901	4 015
Övriga upplupna bidragsintäkter, övriga	7 558	9 930
Övriga upplupna intäkter	3 926	3 287
SUMMA	50 381	53 941

NOT 21. SPECIFIKATION AVRÄKNING MED STATSVERKET	2015	2014
Ingående balans	0	0
Redovisat mot anslaget	806 097	783 050
Anslagsmedel som tillförts räntekontot	-806 097	-783 050
Återbetalning av anslagsmedel		
SKULD AVSEENDE ANSLAG I RÄNTEBÄRANDE FLÖDE	0	0

NOT 22. BEHÅLLNING RÄNTEKONTO I RIKSGÄLDSKONTORET	2015	2014
Beviljad räntekontokredit	0	75 000
Lägsta saldo under året	220 620	214 954

NOT 23. KASSA, PLUSGIRO, BANK M.M.	2015	2014
Bankmedel EU-medel	18 649	
Bankmedel donationsmedel	128	96
SUMMA	18 777	96

NOT 24. FÖRÄNDRING AV MYNDIGHETSKAPITALET

	Stats- kapital	Resultat- andelar i hel- och delägda företag	Balanserad kapital- förändring anslags- finansierad verksamhet	Balanserad kapital- förändring avgifts- belagd verksamhet	Balanserad kapital- förändring bidrags- finansierad verksamhet	Kapital- förändring enligt resultat- räkning	Summa
Utgående balans 2014	5 201	8 694	99 955	2 274	6 416	10 135	132 675
Ingående balans 2015	5 201	8 694	99 955	2 274	6 416	10 135	132 675
Föregående års kapitalförändring		3 185	7 663	-382	-331	-10 135	0
Årets kapitalförändring						24	24
Summa årets förändring	0	3 185	7 663	-382	-331	-10 111	24
UTGÅENDE BALANS 2015	5 201	11 879	107 618	1 892	6 085	24	132 699

Omfattningens utveckling analyseras närmare i avsnittet Ekonomisk redovisning.

NOT 25. STATSKAPITAL

	2015	2014
Karlstads universitet holding AB	5 000	5 000
Konstverk, två stensulpturer inköpta 2006	201	201
SUMMA	5 201	5 201

Universitetet erhöill i december 2002 fem miljoner kronor från regeringen för bildande av holdingbolag. Bolaget, Karlstads universitet holding AB, bildades i januari 2003. Inget avkastningskrav finns på statskapitalet.

NOT 26. AVSÄTTNINGAR

Avser pensions- och delpensionsersättningar. Den sammanlagda framtida pensionsutbetalningen för dessa anställda redovisas i bokslutet som en skuld.

	2015	2014
Ingående avsättning	7 123	9 338
Årets pensionskostnad	2 211	2 206
Årets pensionsutbetalningar	-2 775	-4 421
UTGÅENDE AVSÄTTNING	6 559	7 123

NOT 27. LÅN RIKSGÄLDSKONTORET

	2015	2014
IB skuld Riksgäldskontoret	89 149	84 771
Nya lån under året	13 976	28 335
Årets amorteringar	-21 754	-23 957
UTGÅENDE SKULD RIKSGÄLDSKONTORET	81 371	89 149
Beviljad låneram	110 000	120 000

Universitetet finansierar sina investeringar i anläggningstillgångar via lån hos Riksgäldskontoret.

NOT 28. ÖVRIGA KORTFRISTIGA SKULDER

	2015	2014
EU koordinatorsmedel	18 649	
Innehållen skatt personal	13 617	12 330
Övriga kortfristiga skulder	3 061	2 570
SUMMA	35 327	14 900

NOT 29. UPPLUPNA KOSTNADER	2015	2014
Upplupen semesterlöneskuld	16 608	14 185
Upplupna lönekostnader	4 718	7 207
Upplupna kostnader verksamhetsförlagd utbildning	6 035	5 068
Övriga upplupna kostnader	4 240	6 592
SUMMA	31 601	33 052

NOT 30. OFÖRBRUKADE BIDRAG	2015	2014
Statliga myndigheter	47 273	53 933
Övriga	54 916	50 861
SUMMA	102 189	104 794

NOT 31. FÖRBRUKNING OFÖRBRUKADE BIDRAG STATLIGA MYNDIGHETER	< 3 månad	3-12 månad	1-3 år	> 3 år	Summa
Förbrukning statliga oförbrukade bidrag	16 711	30 562			47 273
SUMMA	16 711	30 562	0	0	47 273

Noten har tagits fram i enlighet med HfR redovisningsråds rekommendation.

Metoden innebär en schablonberäkning av den genomsnittliga omsättningshastigheten/förbrukningstakten.

Förbrukningstakten för bidragsverksamhet med statlig finansiering bedöms sammantaget vara linjär.

NOT 32. ANSVARSFÖRBINDELSER	2015	2014
Blockhyresavtal Karlstads Bostads AB	300	290
SUMMA	300	290

Karlstads Bostads AB förbinder sig att till utländska studenter inom utbytesprogram med andra länder, eller gästforskare vid Karlstads universitet, tillhandahålla och hyra ut 190 rum.

De rum som inte hyrs ut till studenter eller gästforskare ska Karlstads universitet betala hyran för.

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring, anslagsförordningen (2011:223) samt förordningen (1993:1153) om redovisning av studier m.m. vid universitet och högskolor.

REDOVISNINGSPRINCIPER

Fordringar tas upp till de belopp de beräknas inflyta. Varulager värderas till det lägsta av anskaffningsvärde och verkligt värde. Skulder tas upp till de belopp som är säkra enligt faktura, avtal eller motsvarande underlag.

Från och med december 2010 sker i huvudsak all nyanskaffning av persondatorer genom operationell leasing på tre år. Tidigare inköptes persondatorerna och aktiverades som anläggningstillgångar alternativt kostnadsfördes direkt, beroende av anskaffningsvärdet.

Tillgångar med ett anskaffningsvärde på 20 000 kronor eller mer och en livslängd på tre år eller längre definieras som anläggningstillgångar. Beloppsgränsen för anskaffningsvärdet var 10 000 kronor före år 2009.

Objekt som utgör en fungerande enhet vars sammanlagda anskaffningsvärde uppgår till minst 20 000 kronor redovisas också som en anläggningstillgång. Även här var beloppsgränsen för anskaffningsvärdet 10 000 kronor före år 2009. Anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar enligt plan, varvid linjär avskrivningsmetod tillämpas.

Utgifter för utveckling som är av väsentligt värde för myndighetens verksamhet under kommande år aktiveras som immateriell anläggningstillgång. Detsamma gäller för licenser och programvaror samt egenutvecklade IT-system. Avskrivningstiden för immateriella anläggningstillgångar är fem år.

Universitetet använder nedanstående avskrivningstider för materiella anläggningstillgångar.

Finansiella anläggningstillgångar värderas enligt kapitalandelsmetoden. Avsättningar för persona-

lens framtida särskilda pensionsersättningar och delpension värderas enligt anvisningar från Statens tjänstepensionsverk (SPV).

PROJEKTREDOVISNING

Externfinansierade pågående projekt redovisas så att intäkterna motsvarar de upparbetade kostnaderna under året. Erhållna medel som ännu inte har använts i verksamheten redovisas som förskott från bidragsgivare alternativt oförbrukade bidrag i balansräkningen. För projekt som avslutats under året redovisas skillnaden mellan intäkter och kostnader som årets över-/underskott i resultaträkningen. Projekt där bidrag/ersättning ännu ej erhållits bokförs som upplupna intäkter under periodavgränsningar.

FÖRBÄTTRINGSUTGIFTER PÅ LOKALER

Under år 2001 beslutades att förbättringsutgifter på lokaler som har ett bestående värde för verksamheten ska aktiveras som anläggningstillgångar. Den förväntade brukstiden ska vara minst tre år och de nedlagda kostnaderna ska uppgå till lägst 100 000 kronor. Reparationer ska alltid kostnadsföras.

AVVIKELSER FRÅN FÖRORDNING

För universitet och högskolor görs undantag från bestämmelserna om avräkning i anslagsförordningen (2011:223). Avräkning mot anslag och anslagsposter för medel som utbetalas till lärosätets räntekonto i Riksgäldskontoret sker i samband med de månatliga utbetalningarna till räntekontot.

Universitetet har även följt de övriga undantag som framgår av bilaga 5 till regleringsbrevet avseende universitet och högskolor.

Tabell 40: Avskrivningstider för materiella anläggningstillgångar.

MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNG	AVSKRIVNINGSTID (ÅR)
Persondatorer	3
Övriga datorer	5
Maskiner och utrustning	5
Möbler	10
Fastighetsinventarier	10
Antika möbler	25

STYRELSELEDAMÖTERS ERSÄTTNINGAR OCH UPPDRAG

Utbetald ersättning till styrelseledamöter och ledande befattningshavare samt uppgift om uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter eller aktiebolag.

Tabell 41: Styrelseledamöters ersättningar och uppdrag.

NAMN	PERIOD	ERSÄTTNING, KR	ANDRA UPPDRAG SOM STYRELSE- ELLER RÅDSLEDAMOT
Ordförande			
Gunnar Larsson	1501-1512	33 000	Ledamot, Arbetsgivarverket Ordförande, Konsumentverkets Insynsråd
Rektor			
Åsa Bergenheim	1501-1512	1 257 576	Ledamot, Länsstyrelsen Värmlands Insynsråd
Företrädare för allmänna intressen			
Anders Björn	1501-1512	14 000	Ordförande, Österby Bruk AB Ledamot, Länsstyrelsen Värmlands Insynsråd Ledamot, Valmet Paper Technology (Xi'an) Co Ltd Ledamot, Valmet S.p.A Ordförande, Valmet Pescia S.r.L
Erik Engebretsen	1501-1512	14 000	Ordförande, Brøvig Stainless AS Ordförande, Co-Invest AS Ordförande, Brøvigtank AS Ledamot, Twentyfirst Venture AS Ledamot, C J Hambro & Cie AS Ledamot, Gezina AS Ledamot, Brøvig Breeze KS
Margaretha Fahlgren	1501-1512	14 000	Inga
Nils Landgren	1501-1512	14 000	Ledamot, Redhorn Music AB
Åsa Lindberg-Sand	1501-1512	14 000	Inga
Cristina Petrescu	1501-1512	14 000	Inga
Monika Stridsman	1501-1512	14 000	Ledamot, Skogsstyrelsens styrelse
Företrädare för verksamheten			
Curt Hagquist	1501-1512	793 403	Inga
Henrietta Huzell	1501-1512	639 489	Ledamot, Saco Studentmässor AB
Claes Ugglå	1501-1512	716 225	Inga
Företrädare för studenterna			
Simon Asplund	1507-1512	9 000	Inga
Amanda Green	1507-1512	0	Inga
Lisa Knutsen	1501-1506	15 770	Ledamot, Kårhuset i Karlstad AB
Elisabeth Qvarnström	1501-1506	29 970	Inga

PRESTATIONSMAÅTT

I detta avsnitt redovisas prestationsmått och modeller som Karlstads universitet använt för beräkning av kostnader per prestation.

LÄROSÄTENAS INSTRUKTION

Enligt 3 kap 1 § i förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska myndigheterna redovisa och kommentera verksamhetens resultat i förhållande till de uppgifter som framgår av myndighetens instruktion och till vad regeringen i förekommande fall har angett i regleringsbrev eller annat beslut.

Resultatredovisningen ska främst avse hur verksamhetens prestationer har utvecklats med avseende på volym och kostnader.

MÅTT SOM RELATERAR PRESTATIONER TILL KOSTNADER

Under 2008/2009 initierades ett samarbete mellan Sveriges lärosäten i syfte att utveckla mått som beskriver kostnad per prestation. Ett resultat blev att utbildningsdepartementet beslutade att komplettera sammanställningen "Väsentliga uppgifter" med måtten:

- Kostnad per helårsstudent, exklusive uppdragsutbildning och beställd utbildning
- Kostnad per helårsprestation, exklusive uppdragsutbildning och beställd utbildning
- Totalt antal refereegranskade vetenskapliga publikationer
- Kostnad per refereegranskad vetenskaplig publikation

MÅTT SOM RELATERAR TILL SAMVERKAN

Prestationsmått inom samverkan tar sin utgångspunkt i att huvuduppgifterna för universitet och högskolor är utbildning och forskning och att samverkan därmed inte är en självständig uppgift utan förutsätter de två huvuduppgifterna.

I årsredovisningen för 2015 har Karlstads universitet valt att redovisa följande mått relaterade till samverkan:

- Uppdragsutbildning, intäkter (redovisas i kapitel "Utbildning på grundnivå och avancerad nivå")
- Företagsdoktorander (redovisas i kapitel "Forskning och forskarutbildning")
- Uppdragsforskning, intäkter (redovisas i kapitel "Forskning och forskarutbildning")
- Antal utvärderade idéer från anställda respektive studenter (redovisas i kapitel "Forskning och forskarutbildning")

- Antal som sökt respektive erhållit verifieringsmedel (redovisas i kapitel "Forskning och forskarutbildning")
- Antal sökta respektive beviljade IPR/patent (redovisas i kapitel "Forskning och forskarutbildning")
- Antal idéer överlämnade till inkubatorer (redovisas i kapitel "Forskning och forskarutbildning")
- Antal nystartade bolag via anställda respektive studenter (redovisas i kapitel "Forskning och forskarutbildning")

KOSTNAD PER PRESTATION INOM UTBILDNING PÅ FORSKARNIVÅ

Utgångspunkten är att besvara frågan vad det i genomsnitt kostar att utbilda en forskarstuderande vid Karlstads universitet under ett år. Det är svårt att ur den ekonomiska redovisningen urskilja utbildning på forskarnivå från forskning, då en avsevärd del av utbildningen består i att delta i forskningsprojekt och att aktivt forska. För att uppskatta kostnaden har istället en särskild beräkningsmodell använts.

Del 1.

Beräkna den genomsnittliga studiefinansieringskostnaden (C). $C=a/b$
 a =kostnad för den totala studiefinansieringen inkl. lkp
 b =antal helårspersoner inom utbildning på forskarnivå

För att få fram kostnad för den totala studiefinansieringen (a) har uppgifter från redovisningen hämtats kompletterat med beräkningar av kostnaden för forskarstuderande anställda på universitetet under annan tjänst än doktorandtjänst.

Antalet helårspersoner inom utbildning på forskarnivå (b) har sökts fram ur Ladok.

Del 2.

Till den genomsnittliga studiefinansieringskostnaden för lärosätet (C) läggs kostnader under aktuellt år för lokaler (1), utrustning (2), handledning (3), kurser/utbildning (4), disputation och övriga kostnader (5) samt indirekta kostnader (6).

Under år 2011 skickades en enkät till universitetets fakulteter avseende punkterna 1,3,4 och 5. Från

och med år 2012 har enkäten endast gällt handledning (3), medan övriga kostnader beräknats enligt schablon.

Drift- och lokalkostnad samt avskrivningar för doktoranden har proportionerats utifrån antal anställda helårsarbetskrafter inom forskning och utbildning på forskarnivå. Vidare ingår kostnader för utbildning, disputation med mera. Fördelningen av lokalkostnaden har dock skett endast till de som

innehär anställning vid Karlstad universitet. Antalet årsarbetskrafter inom forskning och utbildning på forskarnivå har beräknats utifrån hur personalen varit konterad under året.

När det gäller beräkningen av de indirekta kostnaderna har SUHF- modellen tillämpats. Därigenom fångas även kostnader för stödpersonal som inte är direktkonterad.

REDOVISNING AV TAKBELOPP

Tabell 1: Redovisning av antal helårsstudenter (HST) och helårsprestationer (HPR)

Utfall avseende perioden 2015-01-01--2015-12-31

Avräkning av helårsstudenter och helårsprestationer m.m.

Summan "Utfall total ersättning" avser den totala ersättningen som lärosätet genomför produktion för, det vill säga oberoende av om den ryms inom tilldelade medel eller inte.

Redovisning av antal helårsstudenter (HST) och helårsprestationer (HPR).

UTBILDNINGSOMRÅDE	Utfall HST	Utfall HPR	HST Ersättning (tkr)	HPR Ersättning (tkr)	Utfall total ersättning
Humaniora	700	473	20 401	9 352	29 753
Teologi					0
Juridik					0
Samhällsvetenskap	2 311	1 901	67 346	37 602	104 948
Naturvetenskap	1 058	809	54 741	35 310	90 051
Teknik	1 370	1 166	70 910	50 909	121 819
Farmaci					0
Vård	793	741	43 647	35 306	78 953
Odontologi					0
Medicin	434	423	26 703	31 661	58 364
Undervisning	884	760	29 029	29 376	58 406
Verksamhetsförlagd utb.	252	218	10 846	11 065	21 911
Övrigt	237	191	9 836	6 437	16 273
Design					0
Konst					0
Musik	140	140	17 713	11 200	28 913
Opera					0
Teater					0
Media					0
Dans					0
Idrott	57	51	6 096	2 512	8 608
SUMMA	8 236	6 873	357 268	260 731	617 999
Takbelopp (tkr)					595 671
Redovisningen visar att lärosätet kommer över takbeloppet med (tkr)					22 328
Redovisningen visar att lärosätet kommer under takbeloppet med (tkr)					0

Antal helårsstudenter inom vissa konstnärliga områden. Totalt antal utbildade helårsstudenter 235 inom musik. Högst får 140 avräknas inom det aktuella utbildningsområdet. Övriga helårsstudenter inom musik har avräknats mot utbildningsområdet naturvetenskap.

Tabell 2: Beräkning av anslagssparande och överproduktion (tkr)

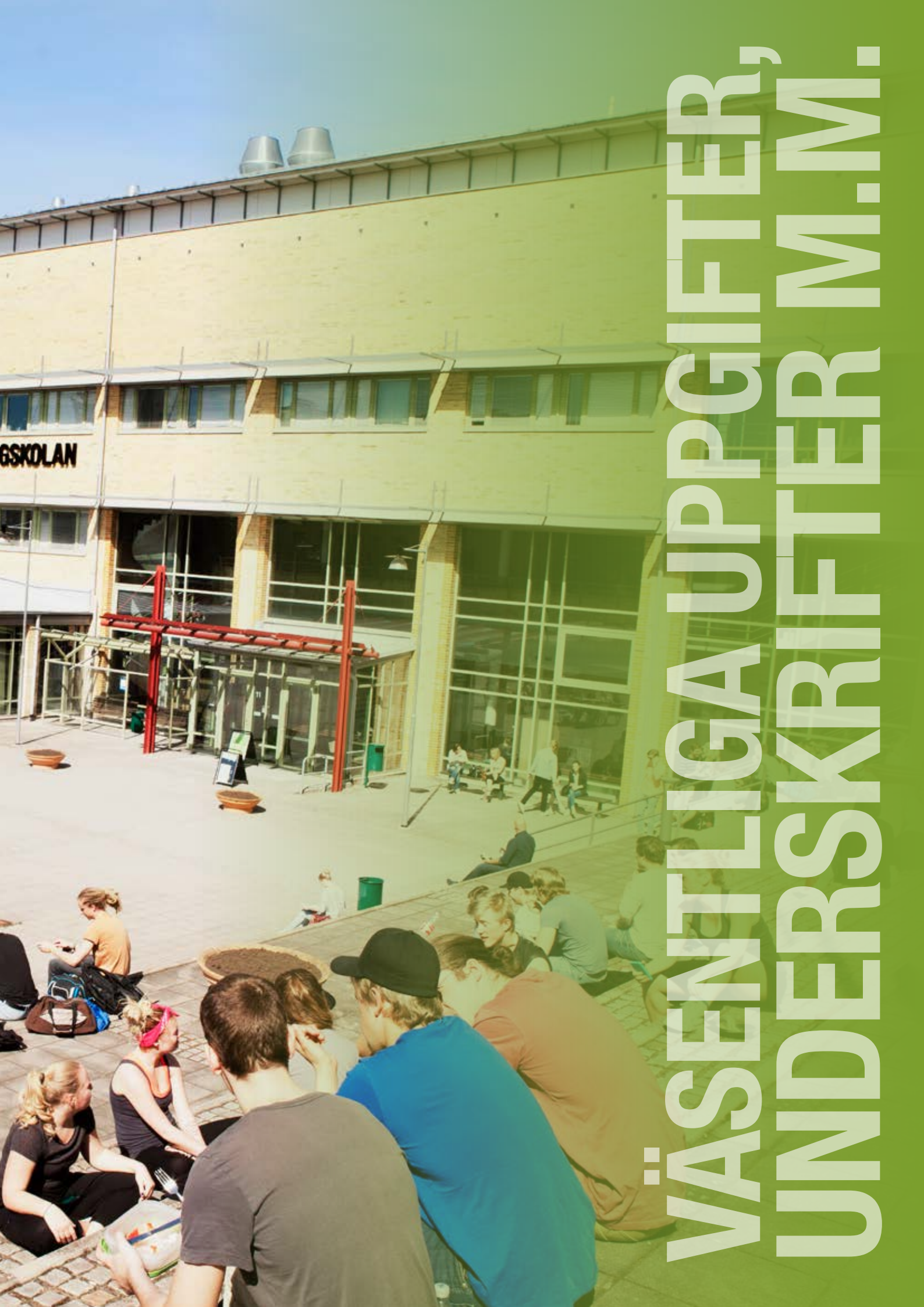
BERÄKNING AV ANSLAGSSPARANDE OCH ÖVERPRODUKTION (TKR)	
A. Tillgängliga medel (inklusive beslutad tilläggsbudget)	
Årets takbelopp	595 671
+ Ev. ingående anslagssparande	0
SUMMA (A)	595 671
B. Utfall totalt för utbildning på grundnivå och avancerad nivå	
Ersättning för hpr från december föregående budgetår	843
Utfall total ersättning enligt tabell 1	617 999
+ Ev. ingående överproduktion	58 099
SUMMA (B)	676 940
SUMMA (A-B)¹	-81 269
¹ Positiv summa förs till tabell över anslagssparandet nedan. Negativ summa förs till tabell över överproduktion nedan. Negativ summa förs till tabell över överproduktion nedan.	

TABELL. ANSLAGSSPARANDE	
Totalt utgående anslagssparande (A-B)	
- Ev. anslagssparande över 10 % av takbeloppet ²	
UTGÅENDE ANSLAGSSPARANDE	0

TABELL. ÖVERPRODUKTION	
Total utgående överproduktion	81 269
- Ev. överproduktion över 10 % av takbeloppet ²	-21 702
UTGÅENDE ÖVERPRODUKTION	59 567

² Den del av anslagssparande respektive överproduktion som lärosätet inte får behålla utan regeringens godkännande.

SKOLAN

VÄSENTLIGA UPPGIFTER,
UNDERSKRIFTER M.M.

INTERN STYRNING OCH KONTROLL

Karlstads universitet omfattas av förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll. Med intern styrning och kontroll avses den process som syftar till att myndigheten med rimlig säkerhet fullgör de krav som framgår av myndighetsförordningen. I myndighetsförordningen anges bland annat att myndighetens ledning ansvarar inför regeringen för verksamheten och ska se till att den bedrivs effektivt och enligt gällande rätt och de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, att den redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att myndigheten hushåller väl med statens medel.

INTERN STYRNING

Karlstads universitet har en övergripande arbetsordning för universitetet samt därtill separata arbetsordningar för styrelsen, fakultetsnämnder, centrala stödfunktioner, centrum- och forumbildningar samt mindre nämnder och kommittéer. Arbetsordningarna beskriver uppdrag, sammansättning, ordningen för beredning och handläggning inför beslut, studentinflytande, jäv och övriga förvaltningsrättsliga frågor.

Lärosätet har en delegationsordning som utgår ifrån rektor och universitetsdirektör och fördelar uppgifter på fakultetsnämnder, dekaner och förvaltningschefer.

Särskilda styrdokument finns för olika områden, bland annat antagningsordning, examensordning, regler för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, anställningsordning, inköpspolicy, policy för studentinflytande, representationspolicy samt policy för bisysslor.

Universitetets rutiner och kontroller är organiserade för att minimera risken för oegentligheter.

RISKANALYS FÖR VERKSAMHETSÅR 2015

Karlstads universitet har genomfört riskanalys avseende år 2015 enligt förordningen för intern styrning och kontroll. Det innebär att fakulteter, lärarutbildningsnämnden, avdelningar vid Centrala stödfunktioner samt Karlstad Studentkår har lämnat underlag med en riskanalys för respektive område. Utifrån riskdokumentationerna har rektorsgruppen fört in ett universitetsövergripande perspektiv.

Från och med riskanalysen som genomfördes för år 2015 har ett nytt hjälpmedel tagits i bruk. Detta verktyg ger en naturlig koppling mellan universitetets verksamhets- och riskanalyser. Det är exempelvis samma struktur och dokumentationssätt i båda analyserna.

De risker som identifierats av rektorsgruppen bygger på de risker som beskrivs i fakulteternas och avdelningarnas analyser. Dessa har komplet-

terats med perspektiv från det scenarioarbete som genomförts. Som utgångspunkt för dessa risker ligger skeenden i omvärlden som kan påverka universitetets möjligheter att fungera som myndighet.

RISKER OCH ÅTGÄRDER INOM UTBILDINGSVERKSAMHETERNA

De tidigare årens anslagsutveckling har präglats av tillfälliga satsningar på fler högskoleplatser och omfördelning till specifika områden. Regleringsbrevet för år 2015 innebar dock en satsning på främst utökad lärarutbildning vilket medförde att Karlstads universitet för år 2015 erhöll ett utökat takbelopp och ytterligare ökat anslag för år 2016. Risker knutna till risker för minskade anslag har i analysen för år 2015 tonats ner.

De största riskerna är förknippade med personal. Det gäller kompetensförsörjning, nyckelpersonberoende, hög arbetsbelastning och tidsbrist samt splittrad arbetssituation för utbildande personal. Ett särskilt prioriterat arbete i syfte att effektivisera rekryteringsprocesserna har påbörjats.

Efterfrågan bland studenter har av regeringen lyfts fram som avgörande för att ta del av eventuella satsningar inom högskolesektorn. Idag upplever Karlstads universitet ett rekordhøgt söktryck. Minskande ungdomskullar under ett par år behöver inte ha en omedelbar effekt på söktrycket eftersom övergången till högre utbildning inte nödvändigtvis sker direkt efter avslutade gymnasiestudier.

Utbildningsdepartementet har ställt allt högre krav på kvalitet och effektivitet i utbildningen och kopplar även resurstilldelning till dessa frågor. Negativt utfall i utvärderingar innebär en risk för förlorade examensrätter och i förlängningen minskade anslag.

Karlstads universitet har de senaste åren fallit bättre ut, och klarat av alla återrapporteringar på tidigare brister, i de kvalitetsutvärderingar som Universitetskanslersämbetet genomfört. Det är resultatet av det arbete med att åtgärda tidigare påtalade

brister som har haft stor betydelse för lärosätets kvalitetsarbete. Den översyn som genomförts har resulterat i ett antal åtgärder för att få ett strategiskt och hållbart utbildningsutbud. Utbildningsöversynen är också central i arbetet med att bibehålla det stora intresset för studier vid lärosätet. Genom översynen ges underlag för att vässa befintligt utbud och skapa utrymme för nya satsningar.

Även marknadsföringskampanjer för att öka medvetenheten om Karlstads universitets utbildningar är viktiga för ett fortsatt intresse liksom samarbetet med kommunen om Karlstad som studentstad.

RISKER OCH ÅTGÄRDER INOM FORSKNINGSVERKSAMHETERNA

Regleringsbrevet för år 2016 innebar för Karlstads universitet en förstärkning av basanslaget för forskning och utbildning på forskarnivå. De två senaste forskningspropositionerna har inneburit påtagliga resursförstärkningar direkt till landets lärosäten, men också ökade anslag till de statliga forskningsfinansiärer som utlyser medel i konkurrens. En allt viktigare parameter när basanslagen fördelas är andelen externa forskningsmedel. Arbetet att öka andelen externa medel är därmed en särskild utmaning.

Karlstads universitets strategiska plan styr och målsätter utvecklingen av externa medel. De interna processerna runt ansökningar har förtydligats. Stöd- och expertfunktioner har utvecklats och åtgärder som att internt dela ut medel för arbetstid i samband med ansökningsskrivandet används. Lärosätet har arbetat med att utveckla kompetens inom bibliometrisk analys och med att sedan genomföra sådana analyser, vilket ger viktig kunskap om hur strategier för publikation kan ge fler citeringar och påverka forskningsanslaget.

Universitetets arbete med att utse starka och excellenta grupper syftar till att skapa konkurrensstarka

forskargrupper. Tanken är att dessa grupper kommer att attrahera mer externa medel och prestera forskning på riktigt hög nivå. Förhoppningen är också att detta i sig ska få effekt på de statliga basanslagen.

SAMMANFATTNING AV VERKSAMHETENS RISKANALYSER

Den mest framträdande risken är förknippad med kompetens och kompetensförsörjning. Övriga risker gäller låg genomströmning av studenter på vissa utbildningar samt olika arbetsmiljöfrågor.

Inom det första området inryms exempelvis svårigheter att rekrytera personal, beroenden av nyckelkompetens och risker när sådan är samlad till en person.

Andra risker är befarade svårigheter att öka andelen externa medel för forskning samt osäkerheter kring hur interna prioriteringar görs avseende forskningsbredd kontra spets.

Under området arbetsmiljö samlas risker som hög arbetsbelastning samt aspekter som delaktighet runt beslut, tidsbrist och splittrad arbetssituation för utbildande personal. Särskilt uppmärksammas behoven av administrativt stöd för prefekter.

RISKER SOM IDENTIFIERATS AV INTERN OCH EXTERN REVISION

Internrevision har under år 2015 lämnat tre rapporter till universitetsstyrelsen. De områden som då granskats var bisysslor, upphovsrätt respektive ekonomistyrning. Granskningen av bisysslor visade på brister vad avser inrapportering.

Internrevisionen bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid Karlstads universitet är god. Åtgärder med anledning av rekommendationer har återrapporterats till universitetsstyrelsen.

VÄSENTLIGA UPPGIFTER

TOTALT	2015	2014	2013	2012	2011
Utbildning och forskning					
Totalt antal helårsstudenter ¹	8 236	8 019	8 106	8 241	8 799
Kostnad per helårsstudent	75	75	74	74	70
Totalt antal helårsprestationer ¹	6 873	6 621	6 803	6 871	7 351
Kostnad per helårsprestation	89	91	88	89	84
Totalt antal studieavgiftsskyldiga studenter (hst)	6	2	6	12	6
Totalt antal nyantagna doktorander	50	44	42	79	48
Totalt antal doktorander med någon aktivitet	275	274	271	274	251
Totalt antal doktorander med doktorandanställning (årsarb.) ²	93	87	93	91	86
Totalt antal doktorander med utbildningsbidrag	0	0	0	0	0
Genomsnittlig studietid för licentiatexamen ³	4,0	3,0	3,5	4,0	3,0
Genomsnittlig studietid för doktorsexamen ³	6,3	6,0	5,5	7,0	6,5
Totalt antal doktorsexamina	30	41	24	25	26
Totalt antal licentiatexamina	17	10	7	9	22
Totalt antal refereegranskade vetenskapliga publikationer ⁴	-	214	234	209	211
Kostnad per refereegranskad vetenskaplig publikation ⁴	-	1 552	1 442	1 569	1 519
Personal					
Totalt antal årsarbetskrafter	1 024	985	1 003	1 026	1 040
Medelantal anställda	1 203	1 193	1 216	1 235	1 237
Totalt antal lärare (årsarb.) ⁵	569	558	582	575	577
Antal disputerade lärare (årsarb.)	350	339	341	327	318
Antal professorer (årsarb.)	72	71	74	75	73
Ekonomi					
Intäkter totalt (mnkr), varav	1 029	1 006	989	974	1 011
utb. på grundnivå och avancerad nivå (mnkr)	696	668	649	644	687
– andel anslag (%)	86	87	87	87	88
– andel externa intäkter (%)	14	13	13	13	12
forskning och utbildning på forskarnivå (mnkr)	333	338	341	330	323
– andel anslag (%)	61	59	57	59	58
– andel externa intäkter (%)	39	41	43	41	42
Kostnader totalt (mnkr)	1 029	999	992	992	991
– andel personal	72	70	70	70	68
– andel lokaler	12	13	13	13	13
Lokalkostnader per kvm (kr) ⁶	1 434	1 484	1 525	1 508	1 457
Balansomslutning (mnkr)	476	464	445	463	485
– varav oförbrukade bidrag	102	105	100	103	100
– varav årets kapitalförändring	0	10	-4	-17	22
– varav myndighetskapital (inkl. årets kapitalförändring)	133	133	123	126	143

¹ Exklusive uppdragsutbildning och beställd utbildning.

² Gäller doktorandanställning vid Karlstads universitet.

³ Median bruttostudietid uttryckt i år.

⁴ Värdena för 2015 lämnas i årsredovisning 2016.

⁵ Definition av lärare enligt högskoleförordning.

⁶ Enligt resultaträkningen.

KVINNOR	2015	2014	2013	2012	2011
Utbildning och forskning					
Totalt antal helårsstudenter ¹	5 199	5 081	5 166	5 225	5 512
Totalt antal helårsprestationer ¹	4 499	4 347	4 485	4 481	4 775
Totalt antal studieavgiftsskyldiga studenter (hst)	0	0	2	4	3
Totalt antal nyantagna doktorander	26	21	26	42	23
Totalt antal doktorander med någon aktivitet	144	146	152	152	141
Totalt antal doktorander med doktorandanställning (årsarb.) ²	41	39	46	44	47
Totalt antal doktorander med utbildningsbidrag	0	0	0	0	0
Genomsnittlig studietid för licentiatexamen ³	4,0	3,0	3,5	4,0	3,0
Genomsnittlig studietid för doktorsexamen ³	7,0	6,3	6,5	7,0	7,5
Totalt antal doktorsexamina	15	24	17	12	13
Totalt antal licentiatexamina	10	4	5	3	12
Personal					
Totalt antal årsarbetskrafter	572	545	555	570	589
Medelantal anställda	671	663	671	685	694
Totalt antal lärare (årsarb.) ⁵	284	272	279	270	277
Antal disputerade lärare (årsarb.)	151	144	143	131	130
Antal professorer (årsarb.)	20	19	18	18	18

MÄN	2015	2014	2013	2012	2011
Utbildning och forskning					
Totalt antal helårsstudenter ¹	3 037	2 938	2 940	3 016	3 287
Totalt antal helårsprestationer ¹	2 374	2 274	2 319	2 389	2 576
Totalt antal studieavgiftsskyldiga studenter (hst)	5	2	4	8	4
Totalt antal nyantagna doktorander	24	23	16	37	25
Totalt antal doktorander med någon aktivitet	131	128	119	122	110
Totalt antal doktorander med doktorandanställning (årsarb.) ²	53	48	47	47	39
Totalt antal doktorander med utbildningsbidrag	0	0	0	0	0
Genomsnittlig studietid för licentiatexamen ³	4,0	3,0	7,0	3,8	3,5
Genomsnittlig studietid för doktorsexamen ³	6,0	5,5	5,0	5,5	5,8
Totalt antal doktorsexamina	15	17	7	13	13
Totalt antal licentiatexamina	7	6	2	6	10
Personal					
Totalt antal årsarbetskrafter	452	440	448	456	451
Medelantal anställda	532	530	545	550	543
Totalt antal lärare (årsarb.) ⁵	285	286	303	305	300
Antal disputerade lärare (årsarb.)	199	195	198	196	188
Antal professorer (årsarb.)	52	52	56	57	55

¹ Exklusive uppdragsutbildning och beställd utbildning.

² Gäller doktorandanställning vid Karlstads universitet.

³ Median bruttostudietid uttryckt i år.

⁵ Definition av lärare enligt högskoleförordning.

STYRELSENS UNDERSKRIFTER

Universitetsstyrelsen har vid sammanträdet den 16 februari 2016 fastställt årsredovisning för år 2015.

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat och av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning. Vi bedömer vidare att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande.

Gunnar Larsson

Åsa Bergenheim

Anders Björn

Erik Engebretsen

Margaretha Fahlgren

Nils Landgren

Åsa Lindberg-Sand

Cristina Petrescu

Monika Stridsman

Curt Hagquist

Henrietta Huzell

Claes Ugglå

Amanda Green

Simon Asplund

Karin Lundkvist

